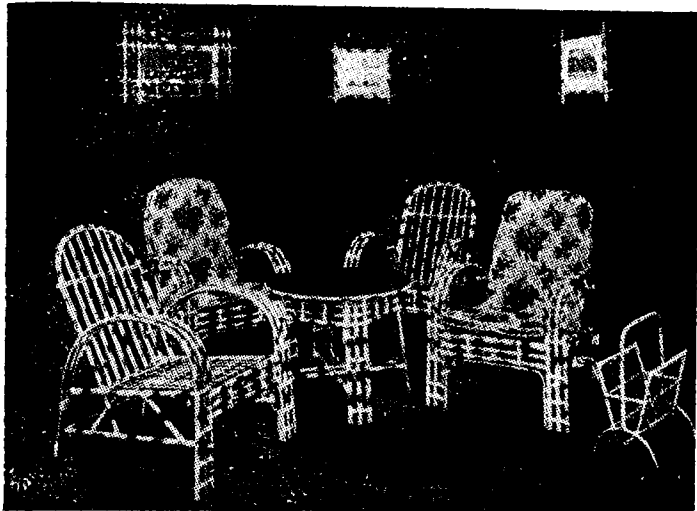

МИТТЛД

КАЛЕНДАР-АЛЬМАНАХ

НА 1954 РИК

ФАБРИКА *плетених* МЕБЛІВ

Івана Драгана

ПОРУЧАЄ

у великому виборі

КРІСЛА, ФОТЕЛІ, СТОЛИКИ

ПО НАЙДЕШЕВШИХ ЦІНАХ

IWAN DRAGAN

Av. J. F. URIBURU 900

MONTE GRANDE F.N.G.R.

МИТЦІА

КАЛЕНДАР-АЛЬМАНАХ

НА **1954** РІК

ALMANAQUE UCRANIO
de Humor y Sátira
"LA ESCOVA"
para el año 1954

БУЕНОС-АЙРЕС

*Проект зі збереження
інтелектуальної спадщини
української еміграції*

www.diasporiana.org.ua

Обкладинка В. Цимбала

Накладом Видавництва "Мітла"
Casilla de Correo 7, Sucursal 7
Buenos Aires, Rep. Argentina

Права передруку дозволене за поданням джерела.

Tall. Gráf. "Champion", J. V. González 2375, T. E. 50-7375

СЛОВО ДО ЧИТАЧІВ

Нема жодного сумніву, що майбутній історик українського друкованого слова на американському континенті не мине мовчанкою "Мітли". З невеличкого в першому році видання журналу перейшла вона на позиції "Органу української еміграції", даруючи крім того вже в-третє українській спільноті єдине того роду видання на еміграції, а саме альманах гумору і політичної сатири.

Цьогорічний альманах дає не лише перегляд творчості українських гумористів по цей бік залізної завіси. Крім основної тематики — гумору і сатири — заторкує він також і проблеми, які зв'язані з жанром "Мітли". Маємо надумці високоцінну статтю проф. Зайцева про Шевченка, як карикатуриста, і Шевченка в карикатурі, як теж і коротеньку довідку про першу українську карикатуру. Названі статті, безперечно, зміцнюють ще більше наш погляд, що гумор і сатира не маловажна справа, і вони, як притаманне явище українській спільноті, не сміють животіти, але мусять рости й розвиватися!

Жаль, що деяка частина української еміграції є погляду, мовляв — гумор і сатира це зайва під сучасну пору річ. Для нас, мовляв, вистачає т. зв. поважної преси. Що більше. Навіть деякі українські газети на еміграції ставляться до гумору і сатири неприхильно, мабуть тому, що гаразд не розуміють їхнього завдання. А шкода! Бо якраз українці, такі багаті у гумор і сатиру у минулому, повинні сьогодні розвинути цей жанр, і вийти з ним у світ, щоб і в цій ділянці нашого життя заманіфестувати наш культурний рівень.

Численна громада друзів і прихильників "Мітли" напевне щиро радітиме новому альманахові. Та хочемо бути щирі: це нове досягнення "Мітли" — не тільки вислід праці Видавництва. До видання нового альманаху спричинилися не тільки письменники, малярі, поети і журналісти, співтворці українського гумору на еміграції, але й ті, що з важко запрацьованого щоденною працею заробітку радо сплачували передплату, питали в кольпортерів: "чи вже вийшла нова "Мітла", купуючи її, як теж й посвяти тих друзів, що не зважаючи на матеріяльні вигоди, допомагають нам у кольпортажі. І тому всім співробітникам "Мітли", відомим нам і, часто, невідомим, складаємо на цьому місці наше щире Спатибі!

ВИДАВНИЦТВО "МІТЛА"

ЧИСТИЙ РОЗРАХУНОК

Джон працює на фабриці амуніції. Він помагає якраз нести скриньку з динамітом. Не зважаючи на небезпеку, курить цигарку. Другий робітник зауважує:

— Ти здурів, Джон? Ти куриш саме тепер, коли ми несемо цю скриньку? Ти не знаєш, що тут курити заборонено?! Якраз вчора один курив, і двадцять людей вилетіло в повітря.

— Це нам трапиться, — флегматично відповів Джон, і переложив язиком цигарку в другий кут рота.

— Чому, Джон?

— Бо нас є тільки двоє!

В ЗООПАРКУ

— Пробачте, куди зайти до клітки з мавпами?

— Якщо не знаєте куди, то чому ви звідти вилазили?

Новорічне

ЕПОХ ПРИЙДЕШНІХ ТРУБАДУР,
ЯК ВСІ БЕЗ ВИНЯТКУ ПОЕТИ,
ХОТІВ БИ Я ЗИРНУТЬ ЗА МУР
ЦІЄЇ БІДНОЇ ПЛАНЕТИ.

ПОБАЧИТИ ІНАКШИЙ ЧАС —
СПОКІЙНИЙ, ТЕПЛИЙ, СПРАВЕДЛИВИЙ,
БЕЗ ДИКИХ ГАСЕЛ "ІЛІЧА",
БЕЗ ПОЛІТИЧНОЇ НАЖИВИ.

ТА ЗІР НЕ ПРОШТИРКНЕ РОКІВ,
БАЖАННЯ — ВОЛІ НЕ НАБЛИЗИТЬ.
ХОЧА Й ПУД СОЛІ ЗРАЗУ Б З'ІВ,
НЕ УПАДУТЬ БРЕХНЯ І ВИЗИСК.

ОТОЖ, ВИХОДЯЧИ З ЗАСАД,
ЩО ЛОБОМ БИТИ СТІН НЕ ВАРТО,
ПРОХАЙМО В НОВОРІЧНИХ ДАТ
ПОБІЛЬШЕ ВИТРИМКИ І ГАРТУ.

ПРОХАЙМО РОЗУМУ (НЕ В ГНІВ
ДЛЯ ЗАГАЛУ ЦЕ СЛОВО ПИШЕМ).
КОЛИ Б ТО КОЖЕН З НАС ЗУМІВ
ВІД СЕБЕ ТРОХИ СТАТИ ВИЩИМ!

НУ, А ТЕПЕР (ТАКИЙ ЗВИЧАЙ!)
НАЛЛЕМО ЧАРКИ ВРІЕНЬ З КРАЄМ,
І ПОБАЖАЄМО: НЕХАЙ
ВСЕ БУДЕ ТАК, ЯК МИ БАЖАЄМ!

ІВАН ЕВЕНТУАЛЬНИЙ

Січень

м. ст. дні українські свята латинські свята

1 19 П	Свщм. Боніфатія	1 V	Circuns. N. S. J. C.
2 20 С	Свщм. Ігнатія Богоносця	2 S	s. Isidoro, ob.
3 21 Н	32 по Сош., Юліани, м.	3 D	s. Florencio, ob.
4 22 П	Св. вмч. Анастасії	4 L	s. Aquilino, mr.
5 23 В	10 мч. в Криті	5 M	s. Telesforo, p. y mr.
6 24 С	Нав. Різд. Хр., Св. Євг.	6 M	La Ad. Stos. Reyes
7 25 Ч	Різдво Христове	7 J	s. Crispín, mr.
8 26 П	Соб. Пр. Бог. і св. Й.	8 V	s. Luciano, mr.
9 27 С	Св. прв. Степана	9 S	s. Gonzalo, cf.
10 28 Н	Св. 200 мч. Нікомед.	10 D	s. Fortunato, mr.
11 29 П	Дітей уб. в Вифлеємі	11 L	s. Higinio, p. y mr.
12 30 В	Св. мч. Анисії	12 M	s. Benito, cf.
13 31 С	Преп. Меланії	13 M	s. Gumersindo, cf.
14 1 Ч	Новий Рік, Св. Вас. Вел.	14 J	s. Hilario, ob. y dr.
15 2 П	Преп. Сильвестра	15 V	s. Pablo, 1-er. ermit.
16 3 С	Св. прор. Малахії	16 S	s. Marcelo, p. y mr.
17 4 Н	Собор 70 Апостолів	17 D	s. Antonio, abad
18 5 П	Навеч. Богояв. св. мч. Т.	18 L	sta. Liberata, vg.
19 6 В	Богоявлення Господне	19 M	s. Canuto, rey cf.
20 7 С	† Собор св. Ів. Христ.	20 M	s. Fabian, mr.
21 8 Ч	преп. Домніки, Єміліяна	21 J	sta. Inés, vg. y mr.
22 9 П	Св. мч. Полієвкта	22 V	s. Vicente, mr.
23 10 С	Св. Григ., преп. Домет.	23 S	s. Raimundo, cf.
24 11 Н	Преп. Феодосія Вел.	24 D	s. Timoteo, ob. y mr.
25 12 П	Свмч. Татіяни, Євпраксії	25 L	s. Donato, mr.
26 13 В	Свв. мч. Ерм. і Сتراتон.	26 M	s. Policarpo, ob. y mr.
27 14 С	преп. оо. у Синаї вбит.	27 M	s. Juan Crisóst., ob.
28 15 Ч	Преп. Павла Тівейськ.	28 J	s. Pedro Nolasco, cf.
29 16 П	Покл. веригам св. ап. П.	29 V	s. Feo. de Sales, ob.
30 17 С	Преп. Антонія Великого	30 S	sta. Martina, vg.
31 18 Н	Свв. Атанасія і Кирила	31 D	s. Juan Bosco, cf.

З ДОТЕПІВ ПРО СЕЛЕПКА ЛАВОЧКУ

Сотника Г. присипало на фронті землею й він дещо оглух. За тиждень після цього випадку приходять до нього Селепко із звітом.

— Говори голосно, — каже джура, — ця стара свиня не чує.

— Говори спокійно і тихо, — встрянув у розмову сотник, — стара свиня вже чує добре.

о о = о о

Перед військовою парадом відбуваються вправи. Вояки вчаться постави: "честь віддай". Ціла сотня тримає рушницю прямо, наче патики. Тільки Селепкова рушниця дещо похилена назад.

До Лавочки підійшов хорунжий і каже:

— Слухай, Селепку, ти знаєш, що таке ідея?

— Ідея? Так! Грецький філософ Платон каже, що у вищому світі існують вищі поняття, і що вони в цьому ж світі, висловлені не докладно, сприймаються тендітними душами вповні...

— Отже, коли ти це так гарно знаєш, то пересунь рушницю на одну ідею наперед!

о о = о о
ЗАПИСКИ:

(+) УКРАЇНЬКА КАВАРНЯ-БАР (+)

"LOS TRES HERMANOS"

c. Ing. HUERGO 1158

DOCK SUD

поручає П. Т. гостям багатий вибір напиктів

СМАЧНІ СТРАВИ

Лютий

№ ст. ст. дні українські свята

латинські свята

1|19|П| Преп. Макарія
2|20|В| Преп. Євтімія Вел.
3|21|С| Преп. Максима ісповід.
4|22|Ч| Св. ап. Тимофея
5|23|П| Свщмч. Климента
6|24|С| Преп. Ксені

7|25|Н| Св. Григорія Богослова
8|26|П| Преп. Ксенофонта
9|27|В| Пер. мощ. св. Ів. Зол.
10|28|С| Преп. Єфрема Сірина
11|29|Ч| Преп. Лаврентія Печер.
12|30|П| Трьох Свят., Вас., Гр., Ів
13|31|С| Свв. Кира і Іоана

14| 1|Н| Мит. і Фнр., Св. мч. Триф.
15| 2|П| Стрітіння Господнє
16| 3|В| Св. Симеона і пр. Анни
17| 4|С| Преп. Ісидора
18| 5|Ч| Св. мчц. Агаф., Св. Теод
19| 6|П| Свв. мч. Хр., Марти і Мар
20| 7|С| Св. Партеція, преп. Лук.

21| 8|Н| Блуд. Сина, св. вмч. Т.
22| 9|П| Св. мч. Никифора
23|10|В| Свщмч. Харлампія
24|11|С| Св. мч. Власія
25|12|Ч| Мелетія св.
26|13|П| Преп. Мартиніяна
27|14|С| Преп. Ісаакія, Помин.

28|15|Н| М'ясопустна, св. ап. Он.

1|L| s. Ignacio, ob. у mr.
2|M| Pur. Ssma. Virgen
3|M| s. Blas, ob. у mr.
4|J| s. Andrés Cors., ob.
5|V| sta. Agueda, vg.
6|S| s. Tito, ob.

7|D| s. Romualdo, cf.
8|L| s. Juan de Mata, cf.
9|M| s. Cirilo Alej., ob.
10|M| s. Irneo, mr.
11|J| s. Saturnino, mr.
12|V| s. Damián, mr.
13|S| s. Benigno, mr.

14|D| s. Valentín, pbro.
15|L| s. Faustino, mr.
16|M| s. Gregorio, papa
17|M| s. Alejo, mr.
18|J| s. Simeón, ob.
19|V| s. Gabino, mr.
20|S| s. Eleuterio, ob.

21|D| s. Félix, ob.
22|L| s. Pascasio, ob.
23|M| s. Sabino, mr.
24|M| s. Sergio, mr.
25|J| s. Melitón, mr.
26|V| s. Alejandro, ob.
27|S| s. Leandro, ob.

28|D| s. Osvaldo, ob.

З ДОТЕНІВ ПРО СЕЛЕПКА ЛАВОЧКУ

На З'їзді Дивізійників Лавочка оповідає:

— Це була історія, як я попав у полон до Тіта! Насамперед, тітовці мене побили до непритомности, потім припікали вогнем мої п'яти, прив'язали до дерева і застромили у живіт багнет. Так перебув я двадцять днів.

— Як же це? — питає хтось із присутніх, — двадцять днів ти витримував такі муки?

— Так! Найгірше я відчував їх тоді, коли мене лоскотали і я сміявся.

о о = о о

Один з товаришів у спальні питає Лавочку:

— Скажи, скільки булок ти можеш з'їсти натщесерце? Лавочка думає, думає, і, врешті, каже: — Три!

Ти дурний, тільки одну, бо ж дві наступних уже не є натщесерце.

Підчас відпочинку на передполудневих вправах, Лавочка питає свого друга:

— Скільки булок потрапиш з'їсти натщесерце?

Той думає, і, врешті каже: — Дві.

— Шкода! — відказує Лавочка, — Якщо б ти сказав, що три, я б розповів тобі добрий анекдот. . .

о о = о о

ЗАПИСКИ:

ХЕМІЧНА ПРАЛЬНЯ

А. і С. ВОЛОВИНА

Av. Gaona 4511

Buenos Aires

ВИКОНУЄ ПЕРШОРЯДНО І СКОРО

ПРАННЯ І ПРАСОВАННЯ БІЛИЗНИ

Ціна низька!

Доставка додому

Березень

В. СТ.
СТ. СТ.
ДНІ

українські свята

латинські свята

1|16|П| Свщмч. Памфіла
2|17|В| † Теодора Тирона вмч.
3|18|С| Св. Флавіяна
4|19|Ч| Преп. Євгенія
5|20|П| Преп. Лева еп.
6|21|С| Преп. Тимотея

7|22|Н| Сироп., Св. мч. Маврик.
8|23|П| Свщмч. Полікарпа
9|24|В| † Відн. Чесн гол. Ів. Хр.
10|25|С| Св. Тарасія
11|26|Ч| Преп. Порфірія
12|27|П| Св. Прокопія
13|28|С| Св. Василя Ісповідника

14| 1|Н| 1 посту, Правосл. пр. Єв.
15| 2|П| Свщмч. Теодота
16| 3|В| Св. мч. Євтропія
17| 4|С| Преп. Герасима
18| 5|Ч| Св. мч. Конона
19| 6|П| 42 мч. з Аморії
20| 7|С| Свщмч. Вас., Євг., Пом.

21| 8|Н| 2 посту, Гр. Пал. пр. Т.
22| 9|П| Св. 40 мч. Севастійських
23|10|В| Кіндрата мч.
24|11|С| Св. Софронія
25|12|Ч| Преп. Теоф. ісповідника
26|13|П| Св. мчц. Христини
27|14|С| Преп. Венедикта

28|15|Н| 3 посту, Хрестпокл. Іг.
29|16|П| Св. мч. Юліяна
30|17|В| † Олексія, Чол. Бож.
31|18|С| Св. Кир. арх. Єрусалим.

1|L| s. Rudecindo, ob.
2|M| s. Heraclio, mr.
3|M| de Cenizas
4|J| s. Casimiro, cf.
5|V| s. Adrián, mr.
6|S| Perpetuo, mr.

7|D| cto. Tomás Aquino
8|L| s. Juan de Dios, cf.
9|M| s. Cirilo, ob.
10|M| s. Melitón, mr.
11|J| s. Eulogio, mr.
12|V| s. Gregorio, papa
13|S| s. Nicéforo, ob.

14|D| sta. Florentina, vg.
15|L| s. Aristóbulo, mr.
16|M| s. Hilario, mr.
17|M| s. Patricio, ob.
18|J| s. Alejandro, mr.
19|V| El Patriarca San José
20|S| s. Ambrosio, mr.

21|D| s. Benito, cf.
22|L| s. Saturnino, mr.
23|M| s. Victoriano, mr.
24|M| s. Gabriel Arcángel
25|J| Encarn. del Señor
26|V| s. Braulio, ob.
27|S| s. Ruperto, ob.

28|D| s. Sixto, papa
29|L| s. Marcos, ob.
30|M| s. Juan Clímaco, cf.
31|M| s. Benjamin, mr.

З ДОТЕПІВ ПРО СЕЛЕПКА ЛАВОЧКУ

Підчас побуту Дивізії на Словаччині, Селепко зайшов на село, недалеко від Жіліни. Зустрів знайомих словачок, і розповідає свої пригоди:

— Під Бродами бомба підкинула мене вгору, я летів з п'ятдесятя метрів, а потім гепнувся в стіну якогось будинку.

— Страшне! — каже одна з словачок, — і при цьому всьому ви вийшли живим?

— А ви звідкіля про це знаєте?

o o = o o

Коли Селепко Лавочка був ще у вишкільному таборі в Нойгамер, дістав він телеграму від нареченої:

“Приїзди негайно, вмираю, Меланія”.

Лавочка дістав, на підставі телеграми, відпустку. Приїздить. Дивиться, наречена має катар.

Лавочка після закінчення відпустки повернувся до табору. Не минув ще місяць, знову дістає телеграму:

“Приїзди, вмираю, Меланія”.

Лавочка побіг на пошту й послав телеграму:

“Я теж. Зустрінемось на небі, Лавочка”.

o o = o o

ЗАПИСКИ:

— ПЕРША УКРАЇНСЬКА ФАБРИКА —

— ПУДЕЛОК І КАРТОНОВИХ ВИРОБІВ —

ЗАХАРІЙ ДАНЬКО

c. Nahuel Huari 5750/52 T. E. 51-8321 Buenos Aires

поручає свої вироби по найдешевшій ціні.

Рівень

в. ст. ст. дні українські свята

латинські свята

1|19|Ч| Св. мч. Хрис. і Дарії
2|20|П| ОО. убит. в Ман. Сави
3|21|С| Св. Якова ісп., Помин.

4|22|Н| 4 посту, Василія свчмч.
5|23|П| Преп. Нікона
6|24|В| Преп. Захарія Печерсь.
7|25|С| Благовіщення Пр. Бог.
8|26|Ч| † Собор св.арх. Гавриїл.
9|27|П| Св. Матрони Солунсь.
10|28|С| Преп. Іларіона ісповід.

11|28|С| 5 посту, Марка прпмч.
12|30|П| Преп. Івана Ліствичника
13|31|В| Преп. Іпатія
14|1|С| Преп. Марії Єгипетсь.
15|2|Ч| Преп. Тита
16|3|П| Преп. Никити ісповідн.
17|4|С| Преп. Йосипа, Лаз. суб.

18|5|Н| Вербна, преп. Теодори
19|6|П| Євтіхія св.
20|7|В| Св. Юрія, прп.
21|8|С| Іродіона, ап.
22|9|Ч| Євсихія мч.
23|10|П| Св. мч. Терент., Вел. П.
24|11|С| Свщмч. Антипи, Вел. С.

25|12|Н| Воскресення Христове
26|13|П| Світлий Понеділок
27|14|В| Світлий Вівторок
28|15|С| Мстислава св., Аристар.
29|16|Ч| Свв. мчц. Агапії і Ірини
30|17|П| Свщмч. Симеона

1|J| s. Venancio, mr.
2|V| s. Fco. de Paula, cf.
3|S| s. Benito, mr.

4|D| de Pasión
5|L| s. Vicente Ferrer, cf.
6|M| s. Sixto, papa y mr.
7|M| s. Epifanio, ob.
8|J| s. Dionisio, ob.
9|V| s. Demetrio, mr.
10|S| s. Miguel, cf.

11|D| de Ramos
12|L| s. Zenón, ob.
13|M| s. Hermenegildo, mr.
14|M| Día de las Américas
15|J| Santo. s. Victorino
16|V| Santo. s. Calixto
17|S| s. Aniceto, papa

18|D| Pascua de Resurr.
19|L| s. Expedito, mr.
20|M| s. Marciano, cf.
21|M| s. Anselmo, ob.
22|J| s. Sotero, papa y mr.
23|V| s. Jorge, mr.
24|S| s. Fidel de Sam., mr.

25|D| s. Marcos, evang.
26|L| s. Cleto, p. y mr.
27|M| s. Toribio, ob.
28|M| s. Pablo de la Cruz
29|J| s. Paulino, ob.
30|V| sta. Catalina, vg.

З ДОТЕПІВ ПРО СЕЛЕПКА ЛАВОЧКУ

Підчас боїв Дивізії в Югославії, у Селепка Лавочки заболів зуб. Підв'язаного хусткою Лавочку зустрічає його друг.

— Що сталося? — питає.

— Ах, не говори, зуб болить.

— Розумію, розумію, коли я ще був у цивілю, то як тільки починав у мене боліти зуб, я йшов до своєї дружини, вона гаряче цілувала мене, і все проходило!

— А ти звідкіля? — спитав Лавочка.

— З Борщева.

— Ну, трохи задалеко бігти звідсіля до твоєї дружини..

о о = о о

Поручник наказує своєму джурі Лавочці:

— Слухай, Лавочко! Зараз біжи на станцію, купи мені квиток до Львова і подивись, коли має від'їхати поїзд. Але не барись, бо я мушу неодмінно сьогодні виїхати.

Лавочка пішов. Поручник чекає годину, другу, третю.. Нарешті, перед північчю з'являється Лавочка.

— Де ти досі пропадав? — накидається поручник на Селепка.

— Голошу слухняно, пане поручнику, — відповідає Лавочка, — дивився, коли буде відходити останній поїзд. Тут має квиток, а поїзд відійшов двадцять хвилин тому.

о о = о о

ЗАПИСКИ:

НАЙБІЛЬШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СКЛАД МЕБЛІВ

ЯРОСЛАВ ЯСІНСЬКИЙ

с. Ріожа 2044/48 Т. Е. 61-1676 Buenos Aires

поручає

у багатому виборі меблі з власної фабрики.

Низькі ціни!

Висока якість!

ВІДВІДАЙТЕ НАШ МАГАЗИН,

А БУДЕТЕ ПОСТІЙНИМ НАШИМ ПОКУПЦЕМ!

Травень

в. ст. ст. ст. дні українські свята

латинські свята

1 18 C	Св. мч. Віктора, Івана прп
2 19 H	Нед. Томина, Никф. прп.
3 20 П	Федора прп.
4 21 B	Януарія свщмч.
5 22 C	Преп. Віталія
6 23 Ч	† Св. влмч. Юрія Перем.
7 24 П	Преп. Сави Печерськ.
8 25 C	† Св. ап. еванг. Марка
9 26 H	Мироносиць, свщмч. В.
10 27 П	Симона свщмч.
11 28 B	Ясона і Сосипатра, ап.
12 29 C	Свв. 9 мч. в Кизиці
13 30 Ч	Св. ап. Я к о в а
14 1 П	Св. Єримиї
15 2 C	Бориса і Гліба
16 3 H	Розслабк., Тим. Маври
17 4 П	Св. мчц. Пелагії
18 5 B	Св. влмч. Ірини
19 6 C	Преп. Іова іг. Поч. Пер.
20 7 Ч	Св. мч. Акакія
21 8 П	† Св. ап. і ев. Іоана Бог.
22 9 C	Перен. мощ. св. Мик. Ч.
23 10 H	Самарянки, Св. ап. С. З.
24 11 П	Свв. рівнап. Кир. й Мет.
25 12 B	Св. Єпифанія
26 13 C	Св. мчц. Глікерії
27 14 Ч	Св. мч. Існдора
28 15 П	Пахомія, прп.
26 16 C	Преп. Теод. Освящен.
30 17 H	Сліпого, Св. ап. Андрон.
31 18 П	Свв. мч. Ол. і Клим.

1 S	Fiesta del Trabajo
2 D	s. Atanasio, ob.
3 L	s. Alejandro, ob.
4 M	sta. Mónica, vda.
5 M	s. Pío V, papa
6 J	s. Lucia, cf.
7 V	s. Estanislao, ob.
8 S	s. Bonifacio, papa
9 D	s. Gregorio, ob. y dr.
10 L	s. Antonino, ob.
11 M	s. Mamerto, ob.
12 M	s. Nereo, mr.
13 J	s. Roberto, ob. y dr.
14 V	s. Sabino, mr.
15 S	s. J. B. de la Salle
16 D	s. Ubaldo, ob.
17 L	s. Pascual, cf.
18 M	s. Venancio, mr.
19 M	s. Pedro, papa
20 J	s. Bernardino, cf.
21 V	s. Timoteo, mr.
22 S	s. Román, abad
23 D	s. Robustiano, mr.
24 L	s. Desiderio, abad
25 M	Fiesta Cívica
26 M	s. Felipe Nery, cf.
27 J	Asc. del Señor
28 V	s. Agustín, ob.
29 S	sta. María Magdal.
30 D	s. Ferdinando, rey
31 L	sta. Ángela, vg.

З ДОТЕПІВ ПРО СЕЛЕПКА ЛАВОЧКУ

Селепко Лавочка несподівано зустрічає свого колишнього приятеля, який іде, обтяжений важкою торбою листоніші.

— Сервус! — каже Лавочка. — Добре, що тебе зустрів! Знаєш, хочу випити чарку, але не маю товариства. Ходім, я тебе поcastую.

— Не можу, — відповідає приятель, — я на роботі. **Бачиш:** маю повну торбу листів і часописів і мушу їх рознести.

— А то дурень з тебе! — сміється Лавочка. — Не можеш собі дати ради з такою дурницею? Ти вишли ті листи і часописи через пошту, а сам ходи зі мною.

о о = о о

У відвідини до Гайделягеру прийшла до Селепка Меланія. Обое пішли на прохід у недалекий ліс. Посідали на траву. Мовчать з радості. Раптом Селепко питає:

— Яка різниця між слонем і мурашкою?

— ?

— Нема! Ні той ні той не лазять по деревах.

— Як то не лазять? Адже мурашка лазить!

— Але ця, про яку я думаю, ні. Я її саме задусив на твоїому коліні.

о о = о о

ЗАПИСКИ :

+** ФАБРИКА ЖІНОЧОГО ВЗУТТЯ **+

+** ДМИТРА ДЕМЧУКА **+

поручає солідно виконані вироби.

с. TARIJA 3759 T. E. 45-7719 BUENOS AIRES

ВЕЛИКИЙ ВИБІР!

ЦІНИ НИЗЬКІ!

Червень

В. Ст.
Ст. Ст.
Дні

українські свята

латинські свята

1 19 В	Свщмч. Патрикія
2 20 С	Св. мч. Александра
3 21 Ч	Возн. Госп., † Конст. Ол.
4 22 П	Св. мч. Василиска
5 23 С	Преп. Михайла іспов.
6 24 Н	Свв. Отців, преп. Сим.
7 25 П	3-те Найд. Гол. Св. Ів.
8 26 В	Св. ап. Карна й Алфея
9 27 С	Федори, мч.
10 28 Ч	Преп. Никити
11 29 П	Препмчц. Феодосії
12 30 С	Прес. Тройці
13 31 Н	Зелені Свята, Свята Тр.
14 1 П	Св. мч. Юстина
15 2 В	Св. Никифора іспов.
16 3 С	Св. мч. Лукіяна, Павли
17 4 Ч	Св. Митрофана
18 5 П	Доротея, свщмч.
19 6 С	Преп. Вісаріона
20 7 Н	Всіх Святих, Св. мч. Т.
21 8 П	Св. Єфрема
22 9 В	† Св. Кирила
23 10 С	Св. сщмч. Тимофея
24 11 Ч	† Св. ап. Вартоломея
25 12 П	† Преп. Онуфрія Вел.
26 13 С	Св. мц. Акиліни
27 14 Н	2 по Свш., † Єлисея, пр.
28 15 П	Св. прор. Амоса
29 16 В	Преп. Тихона
30 17 С	Св. мч. Мануїла

1 M	s. Eugenio, p.
2 M	s. Fortunato, mr.
3 J	s. Claudio, mr.
4 V	s. Francisco Carac.
5 S	s. Marciano, mr.
6 D	s. Norberto, ob.
7 L	s. Pablo, ob.
8 M	s. Salustigo, cf.
9 M	s. Ricardo, ob.
10 J	s. Zacarías, mr.
11 V	s. Bernabé, ap.
12 S	s. Juan de Sahagún
13 D	s. Antonio de Padua
14 L	s. Basilio ob y dr.
15 M	s. Vito, mr.
16 M	s. Fco. Regis, cf.
17 J	Corpus Cristi
18 V	s. Marcelino, mr.
19 S	s. Gervasio, mr.
20 D	Día de la Bandera
21 L	s. Luis Gonzaga, cf.
22 M	s. Paulino, ob.
23 M	s. Zenón, mr.
24 J	s. Juan Bautista
25 V	s. Guillermo, cf.
26 S	s. Juan y Pablo, mrs.
27 D	s. Zoilo, mr.
28 L	s. Ironeo, mr.
29 M	s. Pedro y Pablo, ap.
30 M	s. Marcial, mr.

З ДОТЕПІВ ПРО СЕЛЕПКА ЛАВОЧКУ

— Селепку, — каже поручник, — зроби Батьківщині прислугу! Не женися! Бо як оженишся, то за двадцять років будемо мати у війську знову такого ідіота, як ти!

— ** —

Селепка відправляють до кухні, бо виявилось, що до вправ не надається. За два дні викидають його і з кухні.

Поручник: — Що з вами, Селепку? Ви казали, що в цивілю, у Львові, варили. . .

— Так, пане поручнику.

— Ну?

— Варив асфальт.

о о = о о
ЗАПИСКИ:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

МОДЕРНІ РАДІОПРИЙМАЧІ І "КОМБІНАДО"

усіх типів, як теж напрямки і модернізацію приймачів
старшого типу
ВИКОНУЄ

інж. Ю ЛІ Я Н Г О Ш О В С Ь К И Й

(бувш. працівник "Сіменса" і "Телефункен" в Європі)
Листовні зголосшення: або що-неділі:
Buzaco FCNGR Curapaligüe 760
Poste Restante Buenos Aires

Листопад

В. С. С. С. ДНІ українські свята

Л А Т И Н С Ь К І С В Я Т А

1 18 Ч	Преп. Леонтія
2 19 П	† св. ап. Юди, Тадея
3 20 С	Свщмч. Методія
4 21 Н	3 по Сош., Св. мч. Юл.
5 22 П	Зенона м., Євсевія
6 23 В	Св. мчц. Агрипини
7 24 С	Різдво Св. Іоана Христ.
8 25 Ч	Препмчц. Февронії
9 26 П	Преп. Давида Селунсь.
10 27 С	Прп. Самсона, св. Іоанни
11 27 Н	4 по Сош., Пер. моц.К.
12 29 П	Свв. ап. Петра і Павла
13 30 В	† Собор 12 апостолів
14 1 С	Св. безсереб. Косми й Д.
15 2 Ч	† Пол. ризи Бож. Матері
16 3 П	Преп. Анатолія
17 4 С	Св. Андрія Крит. пр. Мар
18 5 Н	5 по Сош., преп. Афан.
19 6 П	Атаназія
20 7 В	Преп. Томі і Євфросинії
21 8 С	† Св. вмч. Прокопія
22 9 Ч	Св. свщмч. Панкратія
23 10 П	† Преп. Антонія Печер.
24 11 С	Бл. кн. Ольги, Євмілії
25 12 Н	6 по Сош., Св. мч. Іларія
26 13 П	Собор св. Арх. Гавриіл.
27 14 В	Св. ап. Акили
28 15 С	Св. рв.ап. кн. В о л . В.
29 16 Ч	Св. мчц. Юлії
30 17 П	Св. вмчц. Марини
31 18 С	Св. мч. Омеляна

1 J	s. Saturnino, mr.
2 V	s. Martiniano, mr.
3 S	s. León, para
4 D	s. Laureano, ob.
5 L	s. Antonio María
6 M	s. Rómulo, ob.
7 M	s. Cirilo, ob.
8 J	sta. Isabel, reina
9 V	Fiesta Cívica
10 S	sta. Amalia, vg.
11 D	s. Pío I, para y mr.
12 L	s. Juan Gualberto
13 M	s. Anacleto, para
14 M	s. Buenaventura, ob.
15 J	s. Enrique, cf.
16 V	N. Sra. del Carmen
17 S	s. Alejo, cf.
18 D	s. Camilo de Lellis
19 L	s. V. de Paul, cf.
20 M	s. Jorónimo, cf.
21 M	ss. Victor, mr.
22 J	s. María Magdalena
23 V	s. Apolinario, ob.
24 S	s. Fso. Solano, cf.
25 D	s. Santiago, apóstol
26 L	Duelo Nacional
27 M	s. Pantaleón, mr.
28 M	s. Inocencio, para
29 J	s. Próspero, ob.
30 V	s. Abdán, mr.
31 S	s. Ignacio de Loyola

З ДОТЕПІВ ПРО СЕЛЕПКА ЛАВОЧКУ

Селепко вертається з відпустки. Його штани зім'яті на колінах, ані сліду від кантів.

— Гей, Селепку! — каже службовий старшина, — що сталося з твоїми штанами?

— Це все від сидження, — пане хорунжий.

— Як то від сидження? Адже на цій стороні не сидять.

— Я ні, але моя Марійка. . .

— ** —

Селепко прийшов до Дивізії. Підстаршина, німець, записує особисті дані.

— Як називаєшся?

— Селепко Лавочка.

— Звідки?

— Зі Львова.

— А, це місто, де роблять такі добрі ковбаси?

— Так, пане капралю.

— Ну, ну, побачимо. . .

o o = o o

ЗАПИСКИ:

.....

+** Ф А Б Р И К А М Е Б Л І В **+
 +** ФАБРИКА ВІКОН І ДВЕРЕЙ **+
 ФАБРИКА ДЕРЕВ'ЯНИХ СКРИНЬОК
 НА ОПАКУВАННЯ

DEMEWO

Soc. Res. Ltda., Capital \$ 170.000.00

INDUSTRIA MADERERA

c. Montevideo 1488

Berisso F.C.N.G.R.

Поручає свої вироби по найнижчих цінах.

З ДОТЕПІВ ПРО СЕЛЕПКА ЛАВОЧКУ

Селепко вертається з другого полку й зголошується у старшини:

— Голошу слухняно привіт панові поручникові від пана поручника. Пан поручник наказав спитати пана поручника, чи пан поручник може відвідати пана поручника, а як пан поручник не має часу, то чи пан поручник може пана поручника відвідати?

(=)

— Селепку, я маю важного листа. Біжи на станцію і вкинь його до поїзду.

Селепко побіг і скоро вернувся.

— Все в порядку, Селепку?

— Так, пане поручнику, все в порядку. Я поклав його навіть у першу клясу!

o o = o o

ЗАПИСКИ:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Dr. LEONARDO LITVINOV
Medico Cirujano del Hospital Alvear
Лікар українець
 Приймає пацієнтів:
 в понеділок, середу і п'ятницю від год. 16-0ї
 у вівторок, четвер і суботу від год. 18-0ї
c. BOLIVIA 805 T. E. 66-9255 BUENOS AIRES

н. ст. ст. дні українські свята

латинські свята

1|19|Н| 7 по Сош., Преп. Макр.
 2|20|П| Св. прор. Ілії
 3|21|В| Преп. Онуфрія
 4|22|С| † Марії Магдалини
 5|23|Ч| Св. мч. Трофима і Теоф.
 6|24|П| † свмч. Бор. і Гліба, Пол.
 7|25|С| Успіння прав. Анни

8|26|Н| 8 по Сош., Свщм. Ерм.
 9|27|П| † Св. вмч. Пантелеймона
 10|28|В| Св. ап. Ніканора, Прохо.
 11|29|С| Св. мч. Каленика
 12|30|Ч| Св. ап. Сили і Андрон.
 13|31|П| Євдокима, прп.
 14|1|С| Хр. Укр., Маков., Поч. С.

15|2|Н| 9 по Сош., свщмч. Стеф.
 16|3|П| Преп. Ісаакія, св. Салом.
 17|4|В| Св. 7 отроків з Ефеса
 18|5|С| Св. мч. Євсигнія
 19|6|Ч| Преображення Господнє
 20|7|П| Дометія, прмч.
 21|8|С| Св. муч. Леоніда

22|9|Н| 10 по Сош., Св. От., Матв
 23|10|П| Св. мч. Лаврентія
 24|11|В| Св. мчц. Сосани
 25|12|С| Олександра, свмч.
 26|13|Ч| Св. Тихона, преп. Макс.
 27|14|П| Феодозія Печ. прп.
 28|15|С| Успіння Пр. Богородиці

29|16|Н| 11 по Сош. † Нер. об.П
 30|17|П| Св. мч. Мирона
 31|18|В| Св. мч. Флора і Лавра

1|D| s. Dominiciano, mr.
 2|L| s. Alfonso, ob.
 3|M| s. Daimacio, ob.
 4|M| sto. Domingo
 5|J| s. Osvaldo, rey
 6|V| s. Sixto, mr.
 7|S| s. Cayetano, cf.

8|D| s. Ciríaco, mr.
 9|L| s. Juan Vianney
 10|M| s. Lorenzo, mr.
 11|M| s. Tiburcio, mr.
 12|J| Día de la Reconq.
 13|V| s. Hipólito, mr.
 14|S| s. Calixto, ob.

15|D| Asunción de la vg.
 16|L| s. Joaquín
 17|M| An. m. Gral. S. Mar.
 18|M| s. Fermín, ob.
 19|J| s. Juan Eudes, cf.
 20|V| s. Bernardo, abad
 21|S| sta. Juana, vda.

22|D| s. Sinforiano, mr.
 23|L| s. Folina, cf.
 24|M| s. Bartolomé, ap.
 25|M| s. Luis, rey y cf.
 26|J| s. Ceferino, papa
 27|V| s. José de Calasanz
 28|S| s. Agustín, ob. y dr.

29|J| s. Andrés, mr.
 30|L| sta. Rosa de Lima
 31|M| s. Ramón, cf.

Вересень

н. ст. ст. дні українські свята

латинські свята

1|19|C| Св. мч. Андрея Стратил.
2|20|Ч| Св. прор. Самуїла
3|21|П| Тадея ап. і Васея
4|22|C| Св. мч. Агагоника

5|23|H| 12 по Сош., Свщмч. Ірин
6|24|П| Свщмч. Євтихія
7|25|B| Св. ап. Тита, Вартол.
8|26|C| Св. мч. Адріана й Нат.
9|27|Ч| Преп. Пімена
10|28|П| Св. Мойсея, Іларіона
11|29|C| † Усікн. Гол. св. Ів. Хр.

12|30|H| 13 по Сош., Св. Алекс.
13|31|П| Пол. пояса Пр. Бог.
14| 1|B| Новий церк. рік, пр. Сим.
15| 2|C| Св. мч. Маманта
16| 3|Ч| Св. мч. Антима, Василіси
17| 4|П| Свщмч. Вавіли, Мойсея
18| 5|C| Св. прав. Зах. і Єлісав.

19| 6|H| 14 по Сош., Преп. Арх.
20| 7|П| Св. мч. Созонта
21| 8|B| Різдво Пр. Богородиці
22| 9|C| Свв. прав. Йоакима і Ан.
23|10|Ч| Св. мчц. Минод., Німф.
24|11|П| Сергія, прп.
25|12|C| Свщмч. Автонома

26|13|H| 15 по Сош., Св. мч. Кор.
27|14|П| Воздв. Хреста Господ.
28|15|B| Св. вмч. Никити
29|16|C| Св. вмчц. Євфимії
30|17|Ч| Св. мц. Віри, Над. Л., С.

1|M| s. Egidio, cf.
2|J| s. Esteban, rey
3|V| s. Simón, cf.
4|S| s. Marcelo, mr.

5|D| s. Lorenzo Just., ob.
6|L| s. Fausto, mr.
7|M| s. Pánfilo, ob.
8|M| s. Adrián, mr.
9|J| s. Gorgonio, mr.
10|V| s. Nicolás Tolen, cf.
11|S| s. Proto, mr.

12|D| s. Leoncio, mr.
13|L| s. Eulogio, ob.
14|M| s. Alberto, mr.
15|M| s. Nicamedes, mr.
16|J| s. Cornelio, p. y mr.
17|V| s. Pedro Arbúes, mr.
18|S| s. Tomás do Vill.

19|D| s. Genaro, ob.
20|L| s. Eustaquio, mr.
21|M| s. Mateo, ap.
22|M| s. Mauricio, mr.
23|J| s. Lino, p. y mr.
24|V| s. Gerardo, ob.
25|S| s. Aurelia, vg.

26|D| s. Cipriano, mr.
27|L| s. Cosme, mr.
28|M| s. Wenceslao, mr.
29|M| s. Miguel Arcángel
30|J| s. Jerónimo, pbro.

З ДОТЕПІВ ПРО СЕЛЕПКА ЛАВОЧКУ

Лавочка записує рекрутів:

— Яке маєш знання? Ходив до народної школи? — питає.

— Так. Маю закінчену гімназію, потім філософічний факультет у Львові, дістав докторат у Відні, і стипендію на виїзд у Сорбону...

Селепко пошкрябав за вухом, прибив на формулярі печатку й написав: "Уміє читати й писати".

— ** —

Селепко Лавочка не поздоровив полковника. Полковник розповів про цей випадок поручникові. Поручник каже Лавочці:

— Селепку, як побачиш полковника, то поздорови його, зрозумів?!

Другого дня Лавочка знову зустрів полковника. Підійшов і скоромовкою проголосив:

— Пане полковнику, маю вас поздоровити від імени пана поручника, як мені вчора наказав.

o o = o o

ЗАПИСКИ:

.....
.....
.....

ФАБРИКА КАРТОНОВИХ ВИРОБІВ

ЯРОСЛАВ САЄВИЧ
виконує всі праці точно і по низьких цінах.

J. SAJEWYCZ

FABRICA DE CAJAS DE CARTON FORRADAS

— у —
MECANICAS EN GENERAL

c. Copdevila 3330/32 T. E. 51-6062 Buenos Aires

Жовтень

н. ст.
ст. ст.
дні

українські свята

латинські свята

1 18 П	Аріядни, Ірини, вмч.
2 19 С	Св. мч. Трофима
3 20 Н	16 по Сош., Свмч. Євст
4 21 П	Св. ап. Кіндрата
5 22 В	Фоки, свмч.
6 23 С	† Зач. св. Івана Христит.
7 24 Ч	Св. мч. Теклі
8 25 П	Преп. Євфросинії
9 26 С	† Св. ап. Івана Богосл.
10 27 Н	17 по Сош., Св. мч. Кал.
11 28 П	Преп. Харитона
12 29 В	Киріяка, преп.
13 30 С	Св. Михаїла митроп.
14 1 Ч	Покров Пресв. Богор.
15 2 П	Кипріяна, свмч.
16 3 С	Преп. Діонісія Печер.
17 4 Н	18 по Сош., Св. мчц. Вер
18 5 П	Преп. Даміана Печер.
19 6 В	† Св. ап. Томи
20 7 С	Преп. Сергія, мчц. Пел.
21 8 Ч	Св. Таїсії, Пелагії
22 9 П	† Св. ап. Якова
23 10 С	Св. мч. Евлампія і Евл.
24 11 Н	19 по Сош., св. ап. Пил.
25 12 П	Св. мч. Андроника
26 13 В	Св. мч. Карпа
27 14 С	Преп. Параскеви
28 15 Ч	Св. препмч. Лукіяна
29 16 П	Св. мч. Лонгіна
30 17 С	Св. прор. Осії, Андрія
31 18 Н	20 по Сош., Хр. Царя

1 V	s. Remigio, ob.
2 S	s. Eleuterio, mr.
3 D	s. Maximiano, mr.
4 L	s. Francisco de Asís
5 M	s. Plácido, mr.
6 M	s. Bruno, fund.
7 J	s. Marcos, p., cf.
8 V	sta. Brígida, vda.
9 S	s. Dionisio, ob.
10 D	s. Fco. de Borja, cf.
11 L	s. Nicasio, ob.
12 M	Día de la Raza
13 M	s. Eduardo, rey
14 J	s. Calixto, p. y mr.
15 V	sta. Toresa de Jesús
16 S	sta. Eduvigés, vda.
17 D	Día de la Lealtad
18 L	s. Lucas, evang.
19 M	ss. Pedro de Ale., cf.
20 M	s. Juan Cancio, cf.
21 J	s. Hilarión, abad
22 V	s. Felipe, mr.
23 S	s. Pedro Pascual, ob.
24 D	s. Rafael Arcángel.
25 L	s. Crisanto, mr.
26 M	s. Evaristo, mr.
27 M	s. Florencio, mr.
28 J	s. Simón, apóstol
29 V	s. Eusebio, mr.
30 S	s. Claudio, mr.
31 D	s. Nemesio, mr.

З ДОТЕПІВ ПРО СЕЛЕПКА ЛАВОЧКУ

Селепко приїхав до чужого міста. Заходить до готелю, бо мусить переночувати.

— Скільки коштує кімната на одну ніч?

— Залежить від положення, — відповів порт'єр.

— Я сплю завжди на лівому боці, — відказав Селепко.

(=)

В сотні відбувалися доповіді про будову людського тіла. Ось, виїмок із записок Селепка Лавочки:

“Внутрішня частина людини є збудована так: Серце є спереду, між “Залізним Хрестом I і II кляси. Легені є там, де пан фельдфебель носить нотатник. Нирки є ззаду, під паском, а спереду, під поясом, є шлунок. Це все тримаються разом ребра. Є два роди ребер: справжні, які кінчаються при четвертому гудзику блюзки, і фальшиві, які кінчаються при шостому.

Все інше — це кости, м'ясо і шкіра”.

о о = о о

ЗАПИСКИ:

.....

.....

.....

.....

+** КРАВЕЦЬКА РОБІТНЯ **+

+** ДМИТРА ШУПЛАТА **+

с. BOEDO 1617 Т. Е. 61-6814 BUENOS AIRES

ВИКОНУЄ ВСІ КРАВЕЦЬКІ РОБОТИ

З МАТЕРІЯЛІВ КРАЄВИХ І ЗАГРАНИЧНИХ.

Ціни низькі!

Виконання солідне!

Листопад

в. ст. ст. дні українські свята латинські свята

1 19 П	Св. прор. Йоїла	1 L	Codos los Santos
2 20 В	Св. мч. Артемія	2 M	C. de los Difuntos
3 21 С	Преп. Лларіона Великого	3 M	s. Hilario, mr.
4 22 Ч	Св. рівн. Аверкія	4 J	s. Carlos Borromoo
5 23 П	† Св. ап. Якова	5 V	s. Zacarías, profeta
6 24 С	Арети, прп.	6 S	s. Severo, mr.
7 25 Н	21 по Сош., Св. мч. Мар.	7 D	s. Herculano, mr.
8 26 П	Св. вмч. Димитрія	8 L	s. Severo, mr.
9 27 В	Преп. Нестора Літоп.	9 M	s. Teodoro, mr.
10 28 С	† Параскевії Вя.	10 M	s. Andrés Avelino
11 29 Ч	Св. мчц. Анаст. Римлян.	11 J	s. Martín de Tours
12 30 П	Зинов., Йосафата	12 V	s. Aurelio, mr.
13 31 С	Св. Стахія, ап., Амплія	13 S	s. Estanislao, mr.
14 1 Н	22 по Сош., Св. Кос. і Д.	14 D	s. Josafat, ob. y mr.
15 2 П	Св. мч. Акиндина	15 L	s. Alberto Magno
16 3 В	Акемпсима	16 M	sta. Gertrudis, vg.
17 4 С	Преп. Іоанікія, прп.	17 M	s. Gregorio, ob.
18 5 Ч	Св. мч. Галактіона	18 J	s. Máximo, mr.
19 6 П	Павла, св.	19 V	s. Ponciano, papa
20 7 С	Лазаря, прп.	20 S	s. Félix de Valois
21 8 Н	23 по Сош., Ооб. св. Мих	21 D	s. Alberto, ob.
22 9 П	Св. Онисифора	22 L	sta. Cocilia, vg.
23 10 В	Св. мч. Ераста, Радіона,	23 M	s. Clemente, papa
24 11 С	Св. мч. Міни, Віктора	24 M	s. Juan de la Cruz
25 12 Ч	† свщмч. Йосафата, еп.	25 J	sta. Catalina, vg.
26 13 П	† св. Ів. Золотоустого	26 V	s. Silvestre, abad
27 14 С	Св. ап. Филипа	27 S	s. Virgilio, mr.
28 15 Н	24 по Сош., Поч. Пилип.	28 D	s. Gregorio, p.
29 16 П	† Св. ап. ев. Матвія	29 L	s. Saturnino, mr.
30 17 В	Св. Григорія	30 M	s. Andrés, apóstol

З ДОТЕПІВ ПРО СЕЛЕПКА ЛАВОЧКУ

Селепко Лавочка прийшов до командира полку й квітчастою мовою просив три дні відпустки.

Командир слухав здивовано, а врешті спитав:

— Як довго ти у війську, Лавочка?

— Два тижні, пане полковнику!

— А тому ти, сину, не знаєш, як маєш заховуватися проти своїх командирів. Ото ж, уяви собі, що ти є командир, а я є звичайний вояк, і слухай добре, як стрілець має просити відпустки.

Командир вийшов з приміщення, і по хвилині застукав у двері.

— Увійти! — сказав Лавочка.

Командир відкрив двері, увійшов і побачив, що Лавочка сидить за його столом. Цокнув закаблуками й сказав:

— Голошу слухняно, пане полковнику, стрілець Н. другого куреня, першої сотні просить три дні відпустки!

Лавочка встав, підійшов до командира й поплескав його по плечу.

— Добре, сину, маєш три дні відпустки!

ЗАПИСКИ:

.....

ALMACEN

+** de **+

RAMOS GENERALES

DESPACHO DE BEBIDAS

Venta de nafta Y.P.F. — Aceite lubricante

М. ПОЦЮРКО

CHILAVERT 1700

VILLA CELINA

Грудень

н. ст. ст. ст. ін І українські свята

латинські свята

1|18|С| Св. мч. Романа і Плат.
2|19|Ч| Св. Авдія
3|20|П| Преп. Григ. Декаполіта
4|21|С| Введення в храм Пр. Б.

5|22|Н| 25 по Сош., Св. ап. Фил.
6|23|П| Св. Амфілоха, Александ.
7|24|В| Св. вмчц. Катерини
8|25|С| Свмч. Климента
9|26|Ч| Преп. Аліпія стовпника
10|27|П| Якова, мч.
11|28|С| Св. прмч. Степана

12|29|Н| 26 по Сош., Преп. Н. П.
13|30|П| † Св. ап. Андрія Первозв.
14| 1|В| Св. прор. Наума
15| 2|С| Авакума, прор.
16| 3|Ч| Св. прор. Софонія
17| 4|П| Св. вмчц. Варвари
18| 5|С| † Преп. Сави Освящ.

19| 6|Н| 27 по Сош., Св. Мик. Ч.
20| 7|П| Св. Амбросія
21| 8|В| Преп. Потанія
22| 9|С| Зачаття Пр. Богородиці
23|10|Ч| Св. мч. Маріяна і Євген.
24|11|П| Преп. Даниїла Стовпн.
25|12|С| † Св. Спиридона

26|13|Н| 28 по Сош., Св. мч. Мард
27|14|П| Тирса, мч. Левкія
28|15|В| Єливетерія, свщмч.
29|16|С| Св. Агея, прор.
30|17|Ч| † Св. прод. Даниїла, пр.
31|18|П| Св. мч. Севастіяна

1|М| s. Leoncio, ob.
2|J| s. Silvano, ob.
3|V| s. Fco. Javier, cf.
4|S| s. Pedro Crisólogo

5|D| s. Dalmacio, ob.
6|L| s. Nicolás de Bari
7|M| s. Ambrosio, ob.
8|M| Inmac. Concepción
9|J| s. Restituto, ob.
10|V| s. Melquíades, papa
11|S| s. Dámaso, papa

12|D| N. S. de Guadalupe
13|L| sta. Lucía., vg. y mr.
14|M| s. Nicasio, ob.
15|M| s. Valeriano, mr.
16|J| s. Eusebio, mr.
17|V| s. Lázaro, ob.
18|S| s. Teótimo, ob.

19|D| s. Urbano, papa
20|L| sto. Dom. de Silos
21|M| sto. Tomás, apóstol.
22|M| s. Evaristo, mr.
23|J| s. Delfín, mr.
24|V| s. Demetrio, mr.
25|S| Nat. de N. S. J.

26|D| s. Esteban, mr.
27|L| s. Juan, apóstol.
28|M| Santos Inocentes
29|M| sto. Tomás, ob.
30|J| s. Sabino, mr.
31|V| s. Silvestre, papa

З ДОТЕПІВ ПРО СЕЛЕПКА ЛАВОЧКУ

Відходили на фронт. Джура Лавочка готував речі свого поручника. Його друг Василь приглядався. Лавочка пакує наплечник, валізку. З якогось пакунка витягає цигарки й зкаурює, частує теж і Василя, а потім всі цигарки вкладає у чобіт поручника.

— Чому це ти робиш? — не втерпів Василь

— А не зрадиш мене?

— Ні!

— Отже, завтра, коли приїдемо на нову квартиру й поручник побачить цигарки в чоботі, скаже: "Ти, ідіоте, тепер можеш сам їх курити!"

— ** —

Селепко везе расового песика командира. Примістив його в купе на горішній полиці, у торбі, а сам сів напроти торби, на лавці. До купе прийшли ще й інші вояки, а тому, що було ще доволі місця, один з них положився на лавку. Нараз з гори щось капнуло. Якраз воякові на лице.

Він витер пальцем, а потім нюхаючи, запитав:

— Бенедиктинка?

— Ні, мала бернадинка.

о о = о о

ЗАПИСКИ:

УКРАЇНСЬКИЙ РЕСТОРАН

ТАРАСА ПЕНИ с. Івана

"К И Ї В"

Смачні європейські страви, —

— добірні напитки, —

— обслуга солідна.

с. LEANDRO N. ALEM 1831

DOCK SUD

ЩО МИ РОБИТИ ПОВИННІ?

(Міркування інженера Ониська Дині)

— Якщо дістану 20% заробітку, могу вам дати більше покупців.

Шановні Пані і Паночки!

Нарешті, зліз я з мертвої точки, і після дворічного інтервалу повертаюсь до життя помалу... Чому припинив я філософську працю? Бо моє перо мало вакації, не писало, а тільки рипіло. Бий його Божа сила, що то за химерний апарат! Уже й працювати б рад, сядеш на стільця, покладеш перед собою папірця, ноги, звичайно, на стіл закинеш (як кожна інтелігентна новосвітня людина), і ось, хоч трісни, не витиснеш із себе порядної мислі. Тепер це проминуло, і мені від думок аж мізок роздуло. Отже, хочу зробити огляд пережитого — явного й укритого...

Шановні друзі, на нашому виднокрузі, після п'яти літ приїзду в Новий Світ, сяє велика фіга, ще й пальцями дрига... Чому так виходить? Бо єдність наша досі по-під вікнами бродить, стукає-проситься до хати, а ми її вагаємось пускати. Ділимо сфери впливу, плян і перспективу, "наших" і "ваших", молодших і старших, ділимо одну ногу на дві, голову — на частини голови, і чорт знає, чого тільки не ділимо в цьому нашому існуваннячку милому! А деякі й ділити перестали, просто на своїх начхали, не появляються між люди, плещуть язиками всюди, що в нашому товаристві нецікаво, що сумнівною є визвольна справа, і треба, мовляв, лежати пузом догори у своєму одноосібному дворі. Воно, звичайно, ситуація не дуже чітка. Вільний світ "валєє дурака", на словах — страх ідейний і гуманний, а на ділі приймає Москву — до компанії. Ту Москву, що визискує людство, що не має межі для паскудства, жорстоку, безсоромну, брехливу, брудну. Та прийде кінець і на цю сатану! Треба вірити, друзі, в краще, а не в пропаще. Бо ж віра зрушує гори. З вірою переплинеш море, а без неї втопишся в калюжі. Отож, відкиньмо байдужість, гуртуймось у національний моноліт, тоді з нами рахуватиметься світ.

На цьому вітаю з Роком Новим, багатонадійним і молодим, вільним від минулих афер і химер.

З пошаною Диня Онисько — інженер

ТАМ, "ГДЕ ТАК ВОЛЬНО ДИШЕТ ЧЕЛОВЕК"

Подія ця відбулася підчас мирових переговорів у Кореї.

В залі засідань у Панмунджоні стояв стіл. З одного боку стола сиділа американська мирова делегація, з другого — комуністична.

Якось один з американців, устаючи, випадково зачепив своєю ногою ногу секретарки комуністичної делегації.
— Вибачте! — сказав американець.

Громадянка найдемократичнішої країни, почервонівши трохи, не відповіла ані слівцем. Поглянула на американця, а потім щось шепнула на вухо своєму найближчому сусідові. Цей передав у такий же спосіб вістку наступному червоному делегатові, черговий подав далі, і вкінці останній з большевиків, без слова підвівся і пішов до сусідньої кімнати, де містився телефон.

Зацікавлений дивно поведінкою большевиків, стояв американець, і ждав, що, властиво, буде з того всього. Зачекавши трохи, побачив, як большевик, який пішов до кімнати з телефоном, вернувся і шепнув щось на вухо своєму сусідові. Той передав далі, наступний наступному, аж

врешті вістка у поворотній дорозі, від вуха до вуха, прийшла до секретарки. Ця підвелася з свого крісла й відповіла американцеві:

— Прошу дуже!

Чому це у вас, пане докторе, рука перем'язана?

— От, бачите, вчора, як я виходив з клубу, хтось наступив мені на руку.

Політична елегія

НЕМА НІЧОГО ВІЧНОГО,
НЕМА НІЧОГО СТАЛОГО:
ПІД ТИСКОМ НЕВІДКЛИЧНОГО
ЧОРТИ ВХОПИЛИ СТАЛІНА,
ТА СВІТ УСЕ ХИТАЄТЬСЯ
МІЖ ПРАВДОЮ Й ОБЛУДОЮ,
НАРОД ПОНЕВІРЯЄТЬСЯ,
ПРОЙДИСВІТИ ОРУДУЮТЬ.
БУЧНУ СКЛАДАЮТЬ ПРИСЯГУ,
А ЯК ДОСКОЧАТЬ ЖОЛТБА —
ПОБАЧИШ ДІДЬКА ЛИСОГО!
ВІД ХАМА І ДО ЙОЛОПА —
ВСЕ ПНЕТЬСЯ У ВОЛОДАРІ,
У ГЕНІ, В КОНФУЦІ,
ІЗ СОВІСТЮ. ШО ПРОДАНА
"НА БЛАГО РЕВОЛЮЦІЇ..."
КАРАЄ БОГ ВІДСУТНІСТЮ
ЖЕРТОВНИХ СВІТЛИХ ЛИЦАРІВ.
ДОБА ГРЕМИТЬ МОГУТНІСТЮ
НЕ ВЕЛЕТНІВ, А ГИЦЕЛІВ.

ЕНЕЙ

ЦІКАВЕ ЗАПИТАННЯ

Тато взяв сина на полювання. Минув без наслідків цілий день. Під вечір синок питає:

— Тату, чи це правда, що запорожці жили з полювання?

— ** —

З АМЕРИКАНСЬКИХ ДОТЕПІВ

— Пані, я вас кохаю, ви

мсья фатаморгана. Дозвольте з'явитись вам у сні.

— Добре. Ось вам ключ від мого помешкання.

СУЧАСНІ ДІТИ

— Тіточко, чому ти не маєш дітей?

— Бо мені бузько не хоче принести.

— Е, як ти віриш у бузька, то ясно, що не можеш мати дітей!

МАЙК НЕТЕЧ

Другий З'їзд українських тисемників

(ЛІПШЕ ПІЗНО, ЯК НІКОЛИ)

(Нагороджено 2-ю премією на конкурсі "Мітли")

Ще задовго до початку отого, так би мовити, з'їзду, почали звозити, підвозити і привозити дорогих делегатів і гостей.

Першими приїхали, спеціальним урядовим трамваем,

— Тепер поспитай тільки уважно цей кавун, і вже зможемо йти і додому...

делегати Якутії та Киргизії. Вони жваво повилазили з цього, звичайно, советського винаходу і гаряче просили кондуктора заїхати до них на кумис, не забуваючи при цьому оцю штуку, що сама їде та ще й так розкішно дзвонить.

Лише втручання міліціонера в білосніжних рукавичках, який чемно і приємним голосом згадав тричі чиюсь маму, змусило делегатів залишити трамвай там, де він є.

Великим автобусом з напівзатертим написом: "Nur für Deutsche", причвалала польська делегація. Румуни приїхали автом колишніх польських міністрів, які гостинно вітаючи через їх територію, забули ці авта взяти з собою. Нарешті, довго очікувані "старші браття" з Москви. Новенькі буржуазно-капіталістичні пакарди, форди, каділяки. Мовляв, на гнилому заході ідемо, он які ми, ага! Тут наче з неба впа, сяючи орденами, удалец-молодец Сашка Корнейчуков і нахилився до ручки Фадеева.

— После, Саша, после — сказав той чисто руским язиком.

Білоруси героїчно прийшли на своїх власних соціалістичних ногах, і до них ніхто не вискочив. Решта дорогих і менше дорогих уже були в середині, терпеливо чекаючи на початок.

Раптом вулиці навколо блискавично спорожніли і всі, що стояли, шезли, наче їх ніколи й не було. З-за рогу вискочив автомобільчик, свіжопомальований на біло. Скромний напис по боках майже не кидався нікому у вічі: "Міністерство Гос. Безопасності Української ССР. Отдел Культури і Пропаганди". З місця шофера повискакували ангели-хоронителі і стали муром навколо. Один з них, повороживши коло дверей, непомітним рухом відчинив їх.

І... на світ комуністичний почала вилазити українська совлітература. Першим висунувся Яновський, тримаючи під пахвою пляшку з "Живою водою", і, побачивши, що він приїхав не туди, куди сподівався, гукнув у серед нву:

— Ми знову помилилися, лишайте білизну і теплі речі!

І вискочив. За ним посунула проза (двоє), поезія (троє), критика (ні одного) і драматургія. Власне, останньої не було, бо її привласнив отой самий Сашка Корнейчуков.

— Усі? — запитав ангел-хоронитель, поправляючи під плащем нагана.

— Уся! — відповів хтось із гурту.

— Харашо. Подравняйся. Стати по ранжиру. Смірнааа! Дати улыбочку, ширше, от так, як Бажан. Маладец, Коля! Сосюра, перестань валяти Ваньку, тобто дурня. Готово?

— З-зар-раз, — шепотів Панч, — оце лише Леніна підотру.

І старанно рукавом провів по золотих облізких орденах.

Смолич штовхнув у академічний бік Павла Тичину, що

безнастанно клацаючи зубами, промшляв: "Буржуїв за буржуями, всіх до'дної ями (потім нас, напевне, з вами) будуть бити..."

— Пашлі, что-лі, как нібудь сойдьот — сказав хоро-

нитель, критично оглядаючи всю літературу. — Шось вас багато розвелось, та нічого, ми его уладім... Розступісь, — кинув у повітря. — Не відіш, українці приехали?...

Не було кому вже й розступатися, лише чехословацький делегат, заховавшись під сходами, прошепотів:

— Ну, слава Богу, я думав, що це вже по нас...

А в цей час українську пролетарську літературу повели на їх з'їзд. У залі повно не так отих привезених і привезених, як самого "вождя". І так, і с'як, і в профіль, і без. Всюди сонце, аж темніло в очах. Гасла, написи, плякати плякати, аж... плакати хотілося...

На трибуні Сашка і він же ніби голова отого з'їзду, чи привозу.

— Браття, міліе рускіє браття — почав, згинаючись у сорок і чотири погібелі в бік руского брата. — От, ми за чотирнадцять років натворили, так натворили... да, да...

— Ти там, Сашка, не очень (чисто рускій голос Фадеева). Кому не відомі наші українські письменники, як Натан Рибак, Льоня Первомайський, Сава Голованівський, ну і Вандочка Василевська. Хто не знає їх творів?

— Хіба ми могли б натворити стільки, коли б... не... (усі зриваються з місць) покійний тов. Жданов... (Усі нагло сідають, боязко оглядаючись). Він тоді ще сказав: "Пишіть, шкрябайте, аж поки ми вам скажемо — досить!..." І помер тихо й напівгеніяльно... (Саша сякається в один з виробів легкої промисловости). І от, ми не знаємо, чи вже досить, чи нас теж... (Оплески).

— На всяк випадок, ми маємо такі досягнення за ті чотирнадцять бурхливих років: Натан Рибак — роман про Переяславську Раду, де оспівує й підспівує руський народ. Другий Натан — він же Луріє — про нашу-вашу Одесумаму, ну й інші романи. Розплодився за ці чотирнадцять років у плянах сталінських п'ятирічок і багатообіцяючий молодняк. Це свідчить, що ми ні на хвіст не відстаємо від наших орденоносних свиноматок. Такі як Ісаак Філіпштейн, Гузік Паланкер, Арон Талалаєвський, Мойше Левін, — самі говорять за себе. От, який доробок має наша українська література. (Оплески).

На цьому закінчився перший день з'їзду. Гостей повезли оглядати "мать руских городоф" — Київ.

Другий і третій, останній день.

Знову Саша:

— Дорогі рускіє браття, чи можна далі?

— Можна, ваяй! (чисто рускій голос Фадеева).

Саша робить медову міну й продовжує:

— Учора я говорив про наші літературно-політурні досягнення. Сьогодні про наші пляни на найближчі тижні або місяці. Да. От, понімаєте. Ми, з ініціативи великаво рускаво народа вирішили перевести цілий ряд довготермінових виїздів у "народ" наших письменників, які індивідуально й бригадами, з всеселою піснею на устах, зникнуть з вашого, дорогі рускіє браття, обр'ю. В першу чергу ми дамо можливість виїхати усім тим, у кого в творчості ще досі є залишки якогось "ізму". На будівництво каналів поїдуть Панч, Яновський, а за ними дуже скоро і Максим Рильський. На Камчатку — Тичина. Бажан — на Сахалін. Смолич у соціалістичну тундру. Сосюра виявив бажання не їхати, з огляду на своє здоров'я. Але без огляду на його бажання, він поїде туди, куди й не мріяв...

— Таким чином, ми розв'яжемо глибоку проблему дальшого розвитку нашої совукраїнської літератури. (Довготривалі оплески). Ці письменники познайомляться з соціалістами на далеких окраїнах, ближче вивчать методи державних органів, відчують їх батьківську опіку та зазнають на собі всю розкіш соцбуття. Я особисто залишаюсь тут, але, правду кажучи, не знаю, чи надовго... Ото ж, на найближчому з'їзді за двадцять років ми, можливо, ще дещо почуємо про них, або ні. (Оплески).

— Ще мушу зазначити, що чотирнадцять років назад, ми були цілком темні, більше того, не вміли ні писати, ні читати. (Довготривалі оплески, чисто- рускій голос Фадеева: "Правильно"). А сьогодні? Я питаю, що сьогодні? Коли ми довідалися про Пушкіна, Толстого, Маяковського, Фадеева, прочитали Шолохова, зрозуміли Еренбурга, ми почали... Один роман, півповісті, чверть поезії, купу драм (ще буде написано) і це лише за яких там чотирнадцять років. Чи це не вражає?

— Ми розгромили націоналізм, ми знищили всіх тих, хто посмів сказати "ні". замість "нет", ми... е... Важкувато братіє, але ми переможемо! Нема таких фортець, які ми б могли здобути! Коли б не... (усі зриваються), якби не... (ніхто не ворохнувся) обіцяємо, присягаємо писати

про великих героїв України — Грозного, Петра Першого, про нашу столицю Москву, про дорогого С... а... а... а... (Бурхливі оплески, що переходять в авіацію, усі підлітають). На цьому, ніби, з'їзд закінчено.

Усіх порозвозили. А українська пролетлітература сіла в чорне, вибачте, в біле авто й поїхала творити нову літературу на старий лад для блага старшого руского брата.

— Як ти думаєш? Вона дуже розсердиться, коли побачить, що ми ніякі малярі...

СЛОВО О ПОЛКУ ІГОРЕВІ

Фрагмент

(На новочасну мову перелицював Юрій Тис)

Ярослав: Потоптали полки половецькі неждано
і мов стріли калені розбіглися руські полки,
у бран забрали красних дівчат половчанок
і вкрали оксаміти і золототкані шовки.

Ігор: А де дівчата?

Ярослав: Нема! Усіх забрали куряни, а з кирей добутих,
з найдорожчих скарбів їх, мостили мости в
болотах,
Стяг червоний і тільки один штопер золотокутий
і льорнетку Святослав хоробрий достав.

(Переспів С. Гординського)

* * *

Оттак на березі Каяли
Брати різнились, бо не стало
В бочках вина. І докінчили
Хоробрі русичі цей пир,
У хаті, за столом при картах,
Де Ігор їх усіх набив.
Опісля трохи попоїли,
А самі простяглися
За Землю Руську. Хвилилась
І слалась пахуча трава,
Високігнулись дерева,
Додолугнулись, журились.

(Переспів Т. Шевченка)

НОВА МЕТОДА

До однієї гімназії прибув новий учитель. Він почав викладати теорії філософських поглядів, які для учнів не дуже то підходили.

Якість раз професор почав свою лекцію так:

— Від півночі Америка має кордони з Канадою, з півдня з Мексикою, із заходу — обмиває Америку Пацифік, а зі сходу — Атлантик. Хто скаже мені на цій підставі, скільки я маю років?

Учні збараніли. Та не надовго. Несподівано підводиться один з гірших учнів і каже:

— 44 роки.

— Знаменито! — відповів професор, — ти відгадав. Але скажи мені, як ти дійшов до такої певности?

— Це ж зовсім просто. Мій брат має 22 роки і говорить наполовину менші дурниці.

ІСТОРІЯ БЕЗ СЛІВ

На Атлантийському Океані зустрічаються два кораблі. Один пливе з Південної Америки до Європи, другий з Європи до Південної Америки. Ще дуже рано і пасажери сплять. Тільки на палубі першого корабля стоїть, зіпершись на бар'єр, якийсь пасажир, а на другому кораблі теж один. Цей їде до Європи, той емігрує до Південної Америки. Коли кораблі зустрічаються, обидва подорожні мовчки підносять руки і мовчки стукають себе пальцем по лобі...

А кораблі плывуть далі. Один до Європи, другий до Південної Америки.

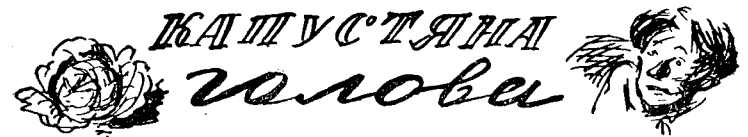
СИЛА НАУКИ

— Ти мусиш пам'ятати, — звертається мама до маленької донечки, — про те, що діється вдома, не можна всім розказувати. Коли тебе хтось запитає про нас, ти завжди маєш відповіді: про такі речі не говориться!

Того самого вечора дівчинка прибігла до мами:

— Мамусю, я сьогодні була дуже чемна. До нас прийшов інженер Ковальчук і спитав мене: Маленька, а де мамуся? А я відповіла: — Де? Про такі речі не говориться!

Людина навіть не знає, скільки треба людині, щоб стати людиною!

Це було на академії в честь... На одній з наших академій, в одному з наших товариств. Заля, а побіч буфет. Пиво, "больс", канапки і цигарки. Почалося. Хтось говорив довго й дуже сумовито, хтось співав-плакав, хтось рецитував і теж плакав.

Перерва.

Біля мене сидів незнайомий чоловік. Ми одночасно глянули на себе, випадково, отже, заговорили. Він був трагічно - поважний. Впало кілька буденних слів. Про концерти, спів, музику. Разом підвелися, разом вийшли до буфету. Щоб розвіяти трагічно-сумовитий настрій, я сказав:

— Ви чули анекдот? Тиснетесь до каси в театрі "Колон", аж пріє, мати з хлопчиком. — "По чому квитки?" — питає. — "По двадцять пезів". — "Дякую!" — Чуєш? — звертається до сина, — люди платять по двадцять пезів, а ти не хочеш учитися музики!

Я глянув з усміхом на чоловіка. А він відповів поважно:

— Так воно й є. Нинішні діти не хочуть учитись. І що? Мама переконала малого?

— Це, — сказав я винувано, — не важне.

— Як не важне?! Люди платять по двадцять пезів, мати тратить час при касі, а ви кажете не важне?

— Вибачте, — сказав я, роздратовано, — та ж це звичайний анекдот, жарт. Сенса лежить у тому...

— А я не думаю, що для матері це був жарт. Вона, як виховниця своєї дитини, майбутнього...

Ми стягли біля столика. Я перевернув знечев'я (нерви!) склянку з пивом. Вибачився. І кажу до серйозної людини:

— Дозвольте, що вам поясню. Музика...

— Що? Ви будете мені пояснювати, що таке музика?! Я не знаю музики? Ви, пане, не стройте собі дурних жартів з музики!

— Але ж мій жарт не стосувався до музики... Йшлося

тут про маму і хлопчика . . .

— Як? То ви висміюєте наше жіноцтво? Материнство? Пане! Хто ви такий? І ви маєте нахабство приходити на нашу академію? Ви — капустана голова, ви, ви . . .

— До чорта! — закричав я, — розкажи комусь добрий жарт, а він, ідіот, або не зрозуміє, або образиться! Ні, пане! Тепер і я перестав жартувати! Ви мене назвали капустяною головою? Як ви смієте понижати наш національний харч, образати наше рідне село, працю роблящих рук?

І я витягнув до нього свої бліді, вузлові від пера пальці. Чоловік глядів на мене з гупо ватрішеними очима й не знав, що сказати.

Тоді від столика з пивом підійшли до мене два юнаки.

— Якщо, — сказав один з них, — вам потрібно свідків.. Ми чули, як цей тип назвав вас капустяною головою і образив наше село. Ми є, власне, з боршівського повіту.

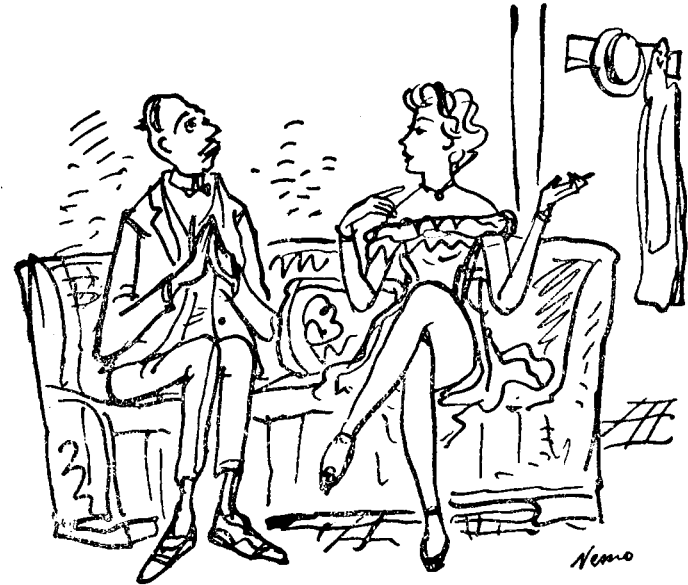
ХОЛОДНА КРОВ

(Найкоротше премійоване оповідання).

Холодна кров — це все! В кіні вибух вогонь. Страшна паніка. Люди біжать до дверей. Крик. Раптом почувся голос:

— Пані й панове! Ніякої небезпеки нема! Прошу спокійно займати місця!

Це подіяло, наче чудо. Люди сіли й згоріли.

— Чим можу вас почастувати? Може, плац і капелюх?

Чи ви будете подавати до суду, чи, може, маємо цій лисій свинячій голові поломати всі кости?

— Подумайте — віддав я зворушено, але додав зараз великодушно, — поломайте, але тільки половину!

І пішов собі геть.

(Нагороджено 3-ю премією на конкурсі "Мітли")

Степана Гуцуляка, з колгоспу "Червоне Визволення", колишнього стрийського повіту, спіткало велике щастя. Ну, просто поталанило йому!

Уявіть собі:

В неділю він працює на полі. Зрозуміло, поверхпляново. Зобов'язався, бідолага, на честь видання філософських міркувань товариша Сталіна киргизькою мовою попрацювати і в неділю. Звичайно, не тільки він з цієї нагоди пішов до колгоспної праці. Все село зобов'язалося. Крім, розуміється, важко хворих, які перебували в ліжках, і, на жаль, не відчували зобов'язання.

Отже, працює Степан Гуцуляк...

Аж так, за годинку перед кінцем праці, коли вже сонце зайшло, а місяць і зорі ще не вийшли, приходить до нього голова колгоспу.

— Степане, радісну новину приніс тобі!

Степан кинув лопату і не знав, що казати.

— Яку новину принесли, прошу пана-товариша? **Мож**е, почалася комуністична революція в Африці?

— Ні, не вгадав. Управа колгоспу вирішила послати тебе на відпочинок.

— На відпочинок?!

Степан зблід, а його ніс зів'яв і опустився донизу.

"Невже вирішили арештувати?" — подумав він.

І ледве-ледве підніс голос.

— А надовго мені той відпочинок?

— На два тижні, товаришу Гуцуляк, на два тижні.

Степан полегшено зітхнув.

— Слава Богу! Я думав років на десять, то аж пере-
лякався.

Голова колгоспу весело поплескав його по спині.

— Не бійтеся... Поклищо не довго... Отже, на післязавтра збирайтеся і виїжджайте. Щасливої дороги і щасливого радянського відпочинку!

* * *

У вівторок, або "післязавтра" раненько, колишня "газдиня", а тепер товаришка Марія Гуцуляк виряджала свого мужа Степана в будинок відпочинку імени Мавзолея Леніна-Сталіна.

— Так ти, Степане, все потрібне взяв для відпочинку в "Мавзолеї"?

— Узяв, Маріє. Рушника, саморобного рідкого мила півкварти, "Історію партії", про людське око, теж захопив...

— Залиш "Історію" під ліжком. Тягаєшся з нею, як циган з кобилою. В будинку відпочинку, напевне, для вас наготували історій. Візьми торбу житніх сухарів і трохи пшеничних. Та їж тихенько, нишком, щоб ніхто не бачив. А то доглянуть і погризуть усе, а ти будеш лише зубами

жклацати. Їдеш же не в гості, а на відпочинок. Тож їжу пильнуй. І мило бережи.

— Добре . . .

— А документи всі приготував?

— Усі.

— Папір від районної поліції є, що ти надійний чоловік і диверсіями покищо не займався?

— Є.

— Посвідку від колгоспу маєш, що працюєш поверхплянково і навіть з деяким бажанням?

— Маю.

— Пашпорт узяв?

Степан ударив долонею по зморщеному чолі.

— Забув, стара.

“Стара” від жаху закам’яніла. Ані пари з вуст. Згодом в кам’яного стану перейшла в глиняний: зблідла на обличчі, одні лише вуха зберегли фарбу советського прапору.

— Ти, Степане, не жартуй! Як же ти можеш від’їжджати на курорт, аж за десять кілометрів від села, без пашпорту? Та ж тебе, як раз плонуту, зроблять американським шпіоном! Та ж ти не встигнеш кліпнути оком, як тебе розстріляють і в п’ять хвилин закопають.

— Заспокійся, Маріє. Дивись, я вже беру пашпорт, кладу в кишеню і пришпилюю циганською шпилькою. Ба-чши?

— Бачу, але в мене від хвилювання навіть печінка розширилась. Ой, чекай, а спідню білизну взяв?

— Узяв.

— А ту, як її . . . автобіографію свою, діда й прадіда в п’яти примірниках приготував?

— У кишені.

— Ну, добре. Ідь з Богом, відпочивай. Напиши мені з “Мавзолея”, як там. Чуєш?

Степан із торбами був уже на вулиці.

— Степане, чекай! Пам’ятай, як лягати: меш спати в “Мавзолеї”, не проказуй голосно “Отче наш”, а то подумують, що ти ватиканський шпіон, чи ще щось гірше. Потиху молися . . . З Богом!

— З Богом, Маріє! . . .

* * *

За дві години підвода з Степаном Гуцуляком під’їха-

ла під велику червону браму, зверху якої красувалися два написи. Перший — на самісінькому шпилі, біля іржавого серпа і молота:

“БУДИНОК ВІДПОЧИНКУ імені МАВЗОЛЕЯ ЛЕНІНА-СТАЛІНА”

А трехи нижче меншими буквами:

“В здоровому тілі — здоровий дух” (Й.В.Сталін.)

Степана в брамі зустрів контролер.

— Хто вас відпроваджує в “Мавзолей”?

— Колгосп “Червоне визволення”.

— Пред’явити документи і автобіографію з печаткою районного виконавчого комітету.

— Ось.

— А що в торбах бовтається?

— Сухарі. Може, хочете покуштувати?

Контролер ковтнув слину.

— Не завадять б. А які сухарики, свіжі?

— Ні, вибачайте, минулорічні.

Тут “контроля” скривилася, ніби проковтнула ложку оцту.

— Проходьте, товаришу. Сухарі ще з часів фашизму, а ви хочете ними частувати свідомий пролетаріят. Соромтеся!

Степана Гуцуляка увели до залі, де стояло з двадцятьма ліжками. На деяких з них лежали зодягнені колгоспні тіла і пробували відпочивати. За хвилю до залі увійшов керівник будинку. Всі підвелися з ліжок, а деякі від несподіванки навіть позіхнули.

— Товариші, — почав керівник, — поперше вітаємо вас у колгоспному курорті. Радіємо, що ви тут, і зі свого боку докладемо всіх сил, щоб ви тут не гуляли, не марнували час, а день за днем підвищували свою ідейно-політичну підготовку. Послухайте плян сьогоднішнього курортного дня:

О дев’ятій годині і нуль-нуль хвилин — сніданок: Легкий “суп” з мандруючими кукурудзяними крупинками і дезинфекційний для кишківника чай з жовтим пісковим цукром.

Степан закліпав очима.

— А хліб для мандруючого “супу” і дезинфекційного чаю буде?

— Два шматочки, разом вагою сто п'ятдесят цілих і нуль десятих грамів.

— А як мені обмаль цих “нуль десятих грамів”?

— Ідьте до лікаря, хай припише, що у вас розширення кишок — тоді дістанете більше. Ясно?

— Та вже ж.

— Після сніданку культурна година. Обов'язкова для всіх. Тема години — “Чи можлива жовтнева революція в Антарктиді?” Читає доцент політично-диверсійних наук, начальник обласного відділу державної безпеки міста Львова. — майор Шкуродьоров. Чуєте?

З кутків залі донеслися патріотичні відгуки:

— Чуємо, еге ж! Не позакладало!

— Далі — колективне купання в двох відділах. Перший відділ — купання в річці, насиченій корисними водоростями, тих товаришів, що принесли з дому спідню амуніцію. Хто не має спіднього “обмундирования” — колективно миється в лазні. Теж водою річковою і теж з водоростями.

Якийсь дядько попросив слова:

— А як у мене спідні штанці є, але подрані, то де мені купатися — в річці, чи в лазні?

— Якщо діри великі, то в лазні, а якщо малі — то можна в річці, прикриваючи, зрозуміло, неестетичні прогалини відповідною рукою. Ясно?

— Так.

— Після купання обід з двох тарілок. Перша тарілка — картопляний окріп з правдивим запахом м'яса. Друга — товчена картопля, заправлена окропом. Як перша так і друга страва мають у собі багато вітамінів “ю”, “я” і “м'який знак”. Після їжі слухання “Останніх вістей” з Москви. По вислуханні — бурхливі оплески, загальний екстаз і радість. Розумієте?

— Та ніби то.

— Зараз же за екстазом і радістю спогад якогось буйшого селянина споміж вас про своє злиденне життя в минулому і щасливе в майбутньому і тепер. Після спогадів ви йдете на збори, де прокотиться хвиля народного гніву.

Всі отетеріли. Мовчали. Один усе ж таки не втерпів:

— А яка то хвиля буде котитися?

— Народна. Не розумієте? Зберемося і будемо протестувати. Сьогодні, наприклад, виступатимем проти війни в

Кореї, завтра — проти мілітаризації Венесуелею Північного Полюса, післязавтра зберемося для того, щоб держава Люксембург не загрожувала Радянському Союзові. Це й називається хвиля народного гніву. То ж не забудьте, о шостій годині, зараз же по спогадах — хвиля гніву відносно Кореї. Присутність усіх курортників конечна і гнів обов'язковий.

В залі стали переглядатися. Знайшовся сміливець і запитав:

— Ну, а як я сьогодні в гарному настрої й не можу гніватися?

— Нічого не хочу чути. О шостій годині всі ми скрего-чемо зубами і гніваємося. За гнівом — розучування мирних пісень Радянського Союзу. Сьогодні вивчимо три миролюбні пісні: перша — “Якщо завтра війна”, друга — “Ей, гвінтовка”, третя — “Ми всіх панів зітрем на порох”. Після співу — вечеря, як і в обід, з двох тарілок. За зголошенням будуть видавати ще грудку соли.

Тепер Степан Гуцуляк пошкодував, що покинув хату і прийшов на відпочинок.

— Пане-товаришу, — запитав він, — це кожного дня у вас тут буде отака катавасія? Кожного дня без зміни?

— Ні. В неділю ще до цього робитимемо пішки колективний маршрут, з піснями, до сусіднього району. Ясно?

Всі мовчали.

* * *

Настав сніданок. Степан крадькома з'їв п'ять сухарів. На культурній годині ще чотири витягнув з торби. По купанні, яке йому припало в річці — він згриз сухарів стільки, що й рахунок утратив. В обід йому пофортунило. Він у місці з зупою намочив сухарів і наївся майже так, як колись у молодості, при Австро-Угорській імперії. Підчас обіду підійшов до нього керівник курорту.

— Товаришу Степане Гуцуляк, сьогодні ви робите спогад.

— Який, прошу товариша, спогад?

— Свій.

— Та у мене вже нема своїх спогадів. Були, але тепер краще не згадувати. Немає . . .

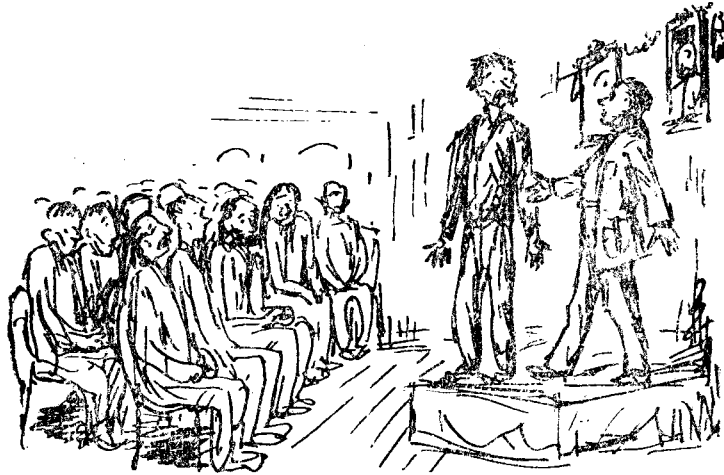
— Як немає? Ти ж на курорті. Дихаєш радянським повітрям. І немає? Та в нас навіть блоха має свій спогад. По-

рийся гарненько в пам'яті. Гарзд?

— Вам видніше, пане-товаришу.

— Видніше, Степане. Готуйся.

За десять хвилин Степан стояв на підвищенні. Біля ньо-

го керівник.

— То скажіть, по-щирому, Степане, могли ви до визволення радянською владою так відпочивати?

— Та Боже борони, ніколи. До визволення не мав часу відпочивати. Цілий день возишся з свинею, з коровою, з кіньми, з курми. Копаєшся, варишся, аж тобі моторошно робиться.

— А тепер?

— О-о! Тепер інакше. Все в колгосп забрали. Нема чого возитися. Прилізаєш з колгоспної праці, поїси смачної картоплі немащеної, почитаєш "Історію партії" і відкидаєш ноги до наступного ранку.

— Гарзд, Степане. А тепер у нас починається година хвилі народного гніву проти американців у Кореї. Ти як щодо цієї хвилі?

— Я? Хвилююся.

— За чя протя?

— А як вам треба? . . .

Збори тяглися довгоенько. Степан опорожнив торбу су-

харів... Настала година співу миролюбних пісень.

Почав другу торбу.

Після вечері гризти набридло.

Підійшов до керівника курорту.

— Пане-товаришу, я вже в "Мавзолеї" і за один день відпочив добре. Відпустіть мене додому, до колгоспної праці.

— Ні, товаришу. Коли б усіх відпускали за власним бажанням з відпочинку, в нас давно б уже будинок пустував. Мусите відбути два тижні, і, загартовані марксо-ленінською теорією, підете радісно працювати. Зрозуміло? Ідіть спати. Завтра, перед сніданком, вивчення матеріалів дев'ятнадцятого з'їзду партії. Набирайтеся сил.

Двері зачинилися.

Степан Гуцуляк заплакав, мов дитина, і попрямував до ліжка.

А коли над будинком відпочинку імені мавзолея Леніна-Сталіна нависла темрява, він прокрався через огорожу і чкурнув додому.

Біг і догризав сухарі.

ГЕРОЙ ПРАЦІ

— Америка — це не Європа. Тут є праця і тільки праця! Я, наприклад, уночі працюю в друкарні. Ранком розношу молоко. Після полудня мию тарілки в одному готелі.

— Чоловіче, коли ж, властиво, ви спите?

— Підчас обіду. Сплю на виставці крамниці на Бродвею, як реклама фабрики матраців.

У ШКОЛІ

Учителька: — Аби ви знали, що таке тіло реальне, а що абстрактне, ставлю запитання: Назвіть мені щось, що можна бачити?

Учень: — Мої штани, — прошу пані вчительку.

Учителька: — А що не можна бачити?

Учень: — Ваші штани!

ПАВЛО ЗАЙЦЕВ

*Шевченко в карикатурі
й Шевченко-карикатурист*

Жебрак просить милостиню на розі вулиці. Підходить якийсь пан і каже:

— Я дав би тобі радо доляра, але ти його зараз проп'єш.

— Я не п'ю, пане.

— То програєш в карти.

— Я не граю.

— То, напевне, витратиш на дівчат.

— Я й не дивлюсь на них.

— Гм, як так, то добре. Дам тобі 50 долярів, але му-
сиш піти зі мною до моєї дружини. Хай подивиться, як ви-
глядає чоловік, який не п'є, не грає в карти і не гуляє з
дівчатами . . .

За своє недовге, але багате на пригоди та трагічні моменти життя Шевченко перебував і обертався в різних суспільних національних і професійних сферах, і треба ствердити, що скрізь, де лише люди його ближче пізнавали, всі його любили, й мало хто інший серед великих письменників може виступити на екрані історії в оточенні такої численної плеяди більших і менших друзів та придбаних ще за життя прихильників.

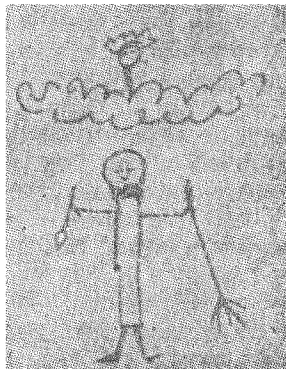
Обдарований подвійним творчим талантом — поет і мистець-маляр — мав він ще й третій “пасивний талант” — чарівливу вдачу, те, що французи зовуть “шарман”. Таким людям оточення залюбки прощає і різні хиби, і непослідовності, що їх так легко висміює в інших. Навпаки, для осіб популярних, улюблених, дрібні хиби вдачі часто служать, як один із засобів з'єднати собі симпатії громади. Коли б за життя Шевченка існувала українська періодична преса, а зокрема преса гумористична, то, напевне, одною з найпопулярніших постатей у ній був би коханий “батько Тарас”, не як об'єкт злосливої сатири, а як мила й симпатична постать, комічні прикмети якої могли б використати хіба для збільшення її популярності.

Але української ілюстрованої преси тоді взагалі не було, а російська гумористична преса почалась тільки в кінці 40-их років минулого сторіччя (“Ералаш”), а розвинулась в кінці 50-их (“Искра”, карикатурні додатки до “Сина Отечества”, “Гудок”). Одним з найпопулярніших російських карикатуристів був Н. Степанов, знайомий Шевченка, а найвидатнішим поетом-сатириком — В. Курочкін, сердечний друг поета. Та російська сатира була в той час переважно громадсько-політичною, а постать незвернутого з заслання Шевченка була одною з найдорожчих для більшої тодішньої імперського суспільства, що шанувало в нашому поеті “мученика за правду”, хоча змісту тої цілої правди й не знало. Карикатура і сатира була направлена тоді на тих, проти кого в значній мірі спрямовував віст-

ря своєї сатири й Шевченко — проти самодержавно-робото-власницького ладу зігнилої імперії.

Отже, за життя свого Шевченко не побачив себе в карикатурі на шпальтах преси.

Зате збереглися карикатури на нього жартівливо-товариські й інтимно-приятельські. Це або т. зв. шаржі, себто портрети, в яких навмисне перебільшено деякі зверхні риси поета, або карикатури, повні легкого гумору й чужі якійсь сатиричній злосливості.

Шевченко в карикатурі Жуковського.
Під нею підпис:

„Це п. Шевченко. Він говорить до себе:

— Мені б хотілося образ намалювати, а хазяїн каже хату замітати.

В одній руці в нього пензель, а в другій вихоть і йому духе сутужно.“

це манера стискати в кулак чотири пальці, а великий втягнути вгору та надавати очам напруженої вираз. Крім того, Брюлов особливо яскраво підкреслив в своєму шаржі розтріпане волосся Шевченка, що, очевидно, було типовою для нього прикметою. Цікаво, що два портрети, зроблені з Шевченка, один 1839 або 1840 р. В. Штернбергом, а другий десь коло того часу іншим незнаним його товаришем, теж підкреслюють, натурально, не в такій шаржованій формі, що в Шевченка на чолі завжди стирчало непо-

кірне пасмо волосся.

Третій рисунок, на якому ми бачимо Шевченка з розтріпаним волоссям та з витягнутим уперед підборіддям, коли поет голиться, — теж зроблений Штернбергом. Цей лагідний, добросердний шарж — одночасно й цікава ілюстрація до студентського життя Шевченка з того найшасливішого періоду, що його сам поет називав “безтурботним”. Над обличчями щасливих приятелів надпис рукою Штернберга: “Вместо чаю мы побрились”, а з боку нарисовано ноги, під якими написано: “А это ноги Карла Ивановича Юхима” (товариша Шевченка з Академії).

„Отак як бачите“
Автокаріатура Шевченка.

Автором четвертої карикатури був сам поет. Ні на чіх устах вона не виклала й не викличе усмішки. Хоч вона — яскраве свідчення того, що самого її автора в найтяжчих хвиликах життя не покидав гумор, та цей гумор — сміх крізь сльози. Описуючи князні В. Репніній свою незграбну салдатську фігуру, поет сам додав: “смішно, сльози котяться”.

Про цю карикатуру можна (і варто б) зробити спеціальну роз-

відочку. Бо в літературі про неї багато наплутано. Коротко скажу тут, що її нарисовав поет на засланні, звідки двічі послав А. Лизогубові свої портрети. Одним із них і була ця карикатура. Оригінал, з якого її репродукували, на мою думку, був уже чекось пізнішою копією з Шевченкової рисунку. Про це свідчить передусім напис, зроблений “драгоманівкою”, а потім і техніка рисунку.

Шевченко в листах, писаних із заслання до приятелів, не раз порівнював себе з опудалом — “салдатским патротом” з Квітчиного оповідання, називав себе, жартуючи, “гариз ерем” (Гренадирем). Такого “гарнадера” — саме він і послав у 1849 р. Лизогубові.

В листі, між іншим, пише: "Ще посилаю Вам цього гарнадера (це я); згадуйте мене, дивлячись на його, дружній добрий!"

Шевченко і Штернберг голяться (вище Штернберг нижче: Шевченко). Рисунок В. Штернберга 1840 р.

Лизогуб дякував, але додав: "тільки тяжко на Вас дивитись".

П'ята й остання з тих, що я пригадав і зібрав тут — це карикатура, нарисована в 1858 р. різьбарем і малярем, знаним ілюстратором творів Шевченка, М. Мікешиним. На ній по-російському написав сам Шевченко: "Немой восторг от Айра Олдриджа". Айра Олдридж — знаменитий актор-трагик, мурин. Про зворушливу приязнь нашого великого поета й цього чорного короля сцени знають усі з Шевченкової біографії. Шевченко, як свідчать мемуаристи, захоплювався грою Олдриджа до безтями. Один із таких яскравих моментів, справді по-мистецькому, схопив Мікешин: постать поета повна живого комізму, і подобалась самому Шевченкові. Знайшов я її в збірці Е. Рейтерна, в Петербурзі, в 1914 р., і опублікував тоді в "Русском Библиофіле", але на Україні її мало хто бачив, хіба шевченкознавці та бібліофіли.

У рукописах Шевченка знаходимо автошаржі (шкіци голови). Є вони в автографі "Мар'яни Черниці", в листах, тощо, але ми не розпоряджаємо тут оригіналами, з яких можна б було їх добре репродукувати.

58 —

Карикатура М. Мікешина.

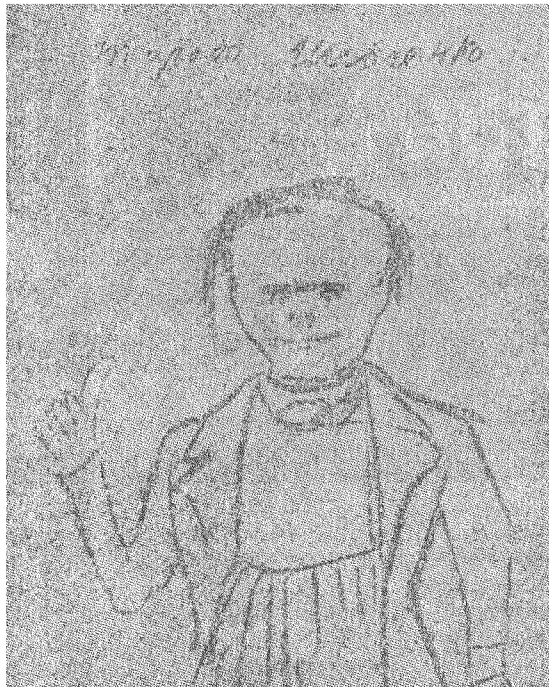
Шевченко в німому захопленні Айрою Олдрижем.

Шевченко був дотепним карикатуристом. Карикатури його, на жаль, або не збереглися, або досі не знайдені. Одна з них — це політична сатира на реакційного міністра освіти царя Миколи I — гр. С. Уварова, інші — побутові гуморески, як нпр. списана А. Чужбинським карикатура на Чернігівський балъ (з 1846 р.) або на позбавлених жіночо.

— 59 —

ого товариства (у форті Раїн коло Аральського моря) військових, що всі гуртом залицяються до одної паночки (з 1849 р.). Карикатура на гр. С. Уварова дуже цікава й дотепна: міністр освіти сірою жовнірською шинелею затуляє сонце, щоб його промені не падали на українське село.

Напевне, Шевченкових карикатур було більше. Знаючи його сатиричний таланти, можна тільки жалувати, що вони до нас не дійшли. Ген. Л. Дубельт пустив поголоску про те, що Шевченко рисував карикатури на царя й царицю. Це неправда. Шевченко сам це двічі спростував. Зате не рисована, а писана карикатура на Миколу I й його жінку в поемі "Сон" назавжди зостанеться зразком сатирично-

Шарж Брюлова на Шевченка.

політичного літературного шаржу.

Вороги ідей, яким служив поет, не встигли за його життя використати карикатури, як засобу боротьби: боротьбу з ними за часів поета вели передусім жандарми, що карикатур не рисують, а мають для того поважніші засоби. Російські націоналісти й ренегати-землячки теж карикатурами в боротьбі з Шевченком, що грозив їм і за життя і з-за гробу, не бавились — волили теж жандармські методи.

Остання жахлива й ганебна карикатура на Шевченка, хоча й не в плястичній формі — це його сучасний "культ" на Советській Україні. Автори цієї червоної карикатури колись тяжко заплатять за свою творчість, як заплатили вже ті, що зробили з нього "гарнадера". Але поки "настане суд, заговорять і Дніпро і гори", червоний академік Шабльовський може сміливо претендувати на першу премію за советську карикатуру на Шевченка: образ великого поета в його книжці такий викривлений, що в ньому не знайдеш ані одної поетової рисочки. Це найганебніший з документів гинічного большевизму. Видала цю книжку теж карикатурна установа: Академія Наук, де нема ані одного... ученого.

("Назустріч", з 15. 3. 1935 р.)

ВІК ЖІНКИ

— В Мар дель Плята я пішов у товаристві молоді дами до казина. Програв майже все, залишилось мені біля ста пезів.

— Тепер я поставлю, — сказала молода дама, — за тебе. А на яке число?

— Постав на свій вік, — відповів я.

Вона поставила на 27... Вийшло 35.

— О-о-о-х! — почув я, і вона зімліла...

НЕ ПО РОЗ У М І Н Н Я

Ганна увійшла до таборової спільної умивальні, і застала цілі збори. Була там Іванка Довгорука, докторова з четвертого нумера, Оленка, яка всім розказувала, ніби то вона студентка, а насправді ледве читати й писати знала, пані радникова Перепілка, що то тепер сахариною торгує, Параска Заклопотана, Ірена, що її чоловік пропав на війні, а вона пропадає в таборі за іншими. Взагалі, Ганна не могла б так, на перший погляд, докладно сказати, хто тоді був у тій громаді, у "вашправмі"¹⁾. Але як Ганна підступила ближче, і через голови глянула, що це за "сходини", то переконалась, що її вухо вже раніше казало правду: оточена іншими жінками, які стояли з посудиною на воду, чи з рушником і милом, без зачісок, а тільки в наскоро накинутих хустинах, — говорила Ірена.

— Чоловіче, — кажу, — адже ж ноги мої, чи ні? Я їх з трудом доволікла до табору, як прошумів фронт, — почула Ганна.

— Ну, а він що на це? — спитала котрась з гурту, обернена до Ганни плечима.

— А він? Та ж то москалисько з руського бараку! Я вже раніше помітила, що він слідкує за моїми ногами, але думала: ще день-два, і він переконається, що з цією справою не так то легко.

— О, москаль! — прошепотіла котрась глумливо.

— А він уперся, — казала Ірена далі, — мовляв, без цих ніг він не має що в таборі робити . . .

— Ну, і ви, пані Ірено, могли на це дозволити? — спитала Параска Заклопотана, що якраз у цій хвилині була втіленням знаної приказки "номен — омен".

— О, це не зі мною! Я йому виразно заявила, що як він не перестане робити собі апетиту на мої ноги, то їй-бо, замельдую у начальника табору.

— І це допомгло?

— Та де! Ще й сказав мені: — "Пані Ірена, не гнівись, але ноги мені пасують".

— Ну, і що з того, що тобі пасують? — плюнула я йому у вічі, — Допасувало би тебе до труни, а до моїх ніг тобі зась! Зрозумів?!.

Тут Ірена перервала. Не так через те, щоб набрати

віддиху, а через те, щоб викликати у слухачок більше співчуття до тих неприємностей, які вона зазнала через ноги. А вонк, слухаючи, забули про свої таборові клопоти, лише з увагою ждали, що Ірена скаже далі.

— Ну, і як воно закінчилось? — ніби знехотя, так якось через голови інших, спитала Ганна, якою також заволоділа жіноча цікавість.

Присутні оглянулись, хто це поставив запитання. І як минула хвилина пришиклої мовчанки, Ірена знову забрала слово:

— Як скінчилось? О, ви гадаєте, що самітній жінці так легко дати собі раду серед такого таборового муравльська? Він, знаєте, супостат упертий! Позавчора то вже й агресію почав підготовляти: "Хочеш, чи не хочеш, а ноги будуть мої", — категорично поставив справу.

— Та було в пику, чортовому насінню! — авторитетно випалила свою думку Іванка Довгорука. — Коли б попався мені, о, це не пройшло б йому сухо!

Ірена поглянула на Іванку, а потім продовжувала далі:

— Хай вам так не здається, що з якимось тульським самоваром легко собі дати раду. Я ж йому ще позавчора заявила, що хай агресією страшить кого іншого, а не мене, і хай іде собі під три чорти, бо поб'ю. Та він, сталінське кодло, не здався. "Ти, — каже, — не валнуйся, як не хоч добровільно, то ходім до коменданта бараку. Хай нас розсудять".

— Звичайно, я на те пристала, бо з комендантом я, так сказати, "штама". Не припускала я ні на хвилинку, що він уже раніше договорився з комендантом про цю справу.

— Неймовірно! — схвильовано піднесла свій голос пані радникова, яка, видно було, переживала цю історію не менше за Ірену.

Ганна забула, що прийшла набрати води в глечик, забула, що на таборовій кухонні пригоріло, напевне, півкварти таборового худого молока, забула, що має їхати сьогодні на "мінянку", в недалеке село, з своєю товаришкою. Забула, бо була тепер у спільному фронті жіночого Об'єднання проти ворога з руського бараку.

А Ірена, користаючись із загальної уваги, говорила

далі:

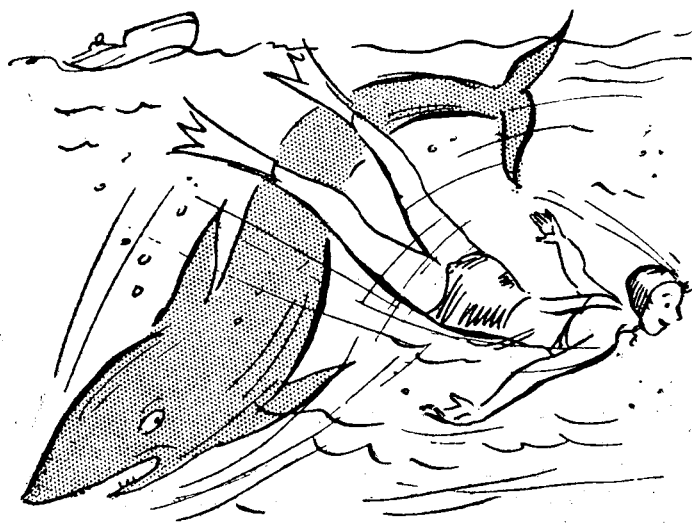
— Я тріснула дверима й вийшла від коменданта. — “Хай вас сдох шаяк графить!”, якщо хочете на моїй нужді доробляться. А то дібрались, голодранці!

— Взагалі, світ пішов шкереберть, — додала поважно докторова з четвертого нумера. — Але як воно закінчилось? — спитала за хвилинку.

— Як? Чи я буду по комендантах шукати собі правди? Ноги мої, і все! Правда за мною, і це можуть усі ствердити. І як тільки вчора вибралась із спільної кімнати, в якій я живу, невістка шевчихи, і як трохи звільнилося місце в кімнатці, домовилась я з отим столяром, з-під вісімки, і ми пішли. Пішли під руський барак, він узяв ноги на плечі, і заніс до моєї кімнати. Тут доробив “блят”, допасавав машину до шиття, і я тепер шию.

Акакій Шпилька

1) “Вашравм” — (нім.) умивальня.

РЕКІН: — Ох, я перелякався. Я вже гадав, що вона скочила на мене . . .

ПАНТАЛЕЙМОН ПІЧКА

ТРАГЕДІЯ ПІД ВІНДОЮ

ОСОБИ: “Стара” емігрантка, Галичанин, Придніпрянець, Мурин коло вінди.

МІСЦЕ ДІЇ: коридор готелю “Бедельфія”, перед віндою.

СТАРА ЕМІГРАНТКА: (вибігає, засапана) — Ой, то вже тут? Лиссен, піпл — чи ви також приїхали на конвенцію ЧУДАК-а? Ноооу? А нащо? (по хвилині) До тієтер? Українського? Еее, та то не е бизнес. Навіть жид еден український тієтер тримав тут в тій конторі і то бизнесу не зробив. Жид! А ви хочете? Я ходжу тільки до мувіс. Раз якось тєм була в тавн галі, як то ту комедію про наших бойсів, ну, козаків, давали — ну як то його нейм є? Чи то якось так як то пиво же го дистрибутер на сьомій стріті продає, чи як рефріджрейтор що го сусід Майк має? Не то Вестерлін, не то Бамунін . . . О, вжем нагадала: Батурин! О, то дуже найс пикчер був! Дуже ми ся то лайкувало, вери мач! І маскалі, ті во рашенс, там сі файтували з нашими бойсами і той во . . . Бандера . . . Що? Не Бандера? Соррі, правда, то другий був: ну, то во, таким нагадала: Мазєпа! Е, то дуже найс було. Тільки шкода, що жида з козов не показали. Булоби нам ся ще більше лайнувало! . . .

Але я ту з вами бесіду розводжу, а там на мене конвенція чекає. Бо то я до делегатів належу, а то в сам раз річні збори ЧУДАК-а. Не чулисьє, що то є? Е, то ви певне гриньори! Таж то наша найбільша ре-

лієфова корпорейшен, а я там є за делегата. Белл, тепер можуть ще мене за директора обібрати. Там вже їх є щось із сім, і то всі дуже найс піпл, тільки тепер ся трохи забагато грінорів напхало.

І взагалі мушу вам сказати, що з тими скитальниками то маємо мач-ло. Послалі ми їм трохи бейлів, трохи смальцю і було ол райт. Але про то вам більше наш рекордовий секретар скаже. Він то вміє таке балакати: як зачне читати фігерс, як зачне числити мільйони і більйони, то кожний мусить здивуватися, чого вони ще хочуть? Послухаєте нині: а то до протоколу хочуться подивити, а то се, а то тамте. І взагалі, ледве приїхали до тої контри, вже би всі хотіли карами їхати, свій гавз мати, вайт колер носити, но і за директорів бути. А до шапи веркувати, а до мапи клинувати, то хто буде?

Ще тоті щото ся з большевиками файтували, ті з УПА і тоті що то на кінці приїхали, бо їх до тої контри не пускали, ті з української дивізії — то ще окей піпл. В директори ся не пхають, роблет добри, і на ніщо ся не оглядають но на овертайми. Навіть сам пан Галан сказав, що то добрі бойсенята і з усіх скитальників найбільше варті. Але борони вас Боже перед тотими магістрами, інженерами і докторами! Як зачнуть одні на других: східняки на західняків, галичани на придніпрянців, бандурівці на мельниківців, мельниківці на бандурівців, — то світ ся кінчить! Але так по правді, то лиссен, може, ви мені скажете, чого ті мельниківці від тих бандурівців хочуть? Якем їх виділа в нашій галі на концерті, то, бігме, цілком такі найс люди: і тоті пентс такі широкі мають і тоті сорочки такі старокрайові на на тотих бандурах так жалібно грали, як тоді, коли кум Панько в старім краю женився. Бігме, не знаю, чого від них хочуть . . . Але хіба хто тих скитайців зрозуміє?

Вел, я тут час трачу з вами, а ту треба муфувати на третю підлогу, бо там десь без мене директорів вибирають. Десь тут дзвінок треба дзвонити. Джасте минит . . .

ГАЛИЧАНИН: (виходить і звертається до Старої емігрантки) — Екскюз мі, екскюз мі, із дер дер ди конвенши

оф Чі Ю Ді Ай...? Ой, Господи, не так...! Ще раз: Екскюз мі, із дер ди конвеншен оф Ай Чі Ю Ді... оф ОЖ Ай Ей... Ойойойой, а най то наглий шляк трафить, покрутиломісі... І так не зрозуміє . . . !

СТАРА ЕМІГРАНТКА: (розводить до нього руками і показує публіці, що то якраз той, що про них вона говорила. Кладе палець на уста і показує на вуха, що хоче послухати, що той скаже).

ГАЛИЧАНИН: (до публіки) — Панство, може, українці? Скажіть, бо я не можу! Де тоте зібрання того цілого ЧУДАК-а, бо най мене шляк трафить, як я там трафлю... Десь чоловік з Винник до Америки якось трафив, а вже далі, то як з каменя. І ще до того всього чоловік володіє українською мовою... То, значить, повинен володіти, але щось то, на Бога, не йде. Смієте-сі? Я, правду сказавши, теж бим сі сміяв. Десь в таборі чоловік зробив курс, ІМКА давала і там шафа грала: учитель мене розумів (був з того самого бльоку), я його теж, свідоцтво дали . . . А тут? Чоловік не годеи хліба си купити, і мушу через то все з моїми малими лазити. Жінка сміється, а малому добре, бо все "комішен" бере як за мене, або зі мною де йде. Але тут я делегат, ну то теж за себе на збори малого мікруса посилати? Но, ні!

А ще сі нині так файно заповідає: має бути грубша война зі старими емігрантами. Досить вони сі там насиділи, треба трохи того ЧУДАК-а перевірити. Доки ми в таборах за скитальників сиділи, то ще йшло нам баки забивати — але тепер го-го! Чоловіка якось, нарешті, до Америки пустили, під паху вже не заглядають, перші папери вжем подав, за якісь чотири і три чверти року хлоп буде ситизеном — то тепер уже досить пацалихи! Тепер шафа інакше заграє!

Вона би вже була заграла, але біда лише з тим, що не всі "нові" разом сі тримають. Ось ті всі брати з-за Збруча! Замість спільно з нами загальну лінію тримати і "старих" по клубах смалити, то вони сі виломлюють. Ой, виломлюютьсі... Нема в них тої, знаєте, політичної дисципліни, того, знаєте, вироблення... О, говоріть, що хочете, але в Галичині, то, прошу пана, поридок усе був, як на шнурку. І за Польські, і за

большевиків, і за німців... Кажете, що то був не український поридок? Та який мав бути? Такий, яка влада була — маєсі розуміти! Але був.

СТАРА ЕМІГРАНТКА: (показує на міги: "Бачите, який!")

ГАЛИЧАНИН: (продовжує) — Господи, але куди далі пхатисі, чорт його знає. Та стара холера мене не розуміє (Емігрантка кривиться). Може, мені Бог пішле когось, що теж на той ЧУДАК іде, то якось зайдемо.

НАДДНІПРЯНЕЦЬ: (вбігає) — Це, мабуть, чи не сюди по-

пав? Шафйор висадив тут, так це тобі і кришка. Ось, люди якісь стоять. Спитать треба... Тільки, як його? Чекайте, припомню: десь воно тут і в мене в зап'ясочках єсть: шафйорові показував. (Шукає). Ось, де вона, голубонька! (до Галичанина): Містер, ю ноу, тут ЧУДАК мітінг, терт флор... Іх шпацірен цу ЧУДАК, ю ноу... Ах, чорт, і цей не пійме, все помішало, і германська, і американська... Ех, не поймають!
ГАЛИЧАНИН: — Поймуть, поймають, бо я також так же само, прошу пана, на це зібрання прифалював. Позвольте сі приставити: магістер... ..инський. А як шановна гідність?

НАДДНІПРЯНЕЦЬ: — Шановна? Що? Про що це ви? Але чорт з ним! Так що давайте знайомитись, чи як? Інженер ...ренко. Так, значить, що вкупі і підемо на цей мітінг, і, може, вкупі сидітимемо?

ГАЛИЧАНИН: — Та в якій купі, пане ласкавий?! Ви можете собі сидіти в купі, але я в жадну купу сі не пхаю. У нас, на зборах, нема жадних куп. Є поридок.

НАДДНІПРЯНЕЦЬ: — У вас? Де у вас?! У вас, у Польщі, чи у вас в таборі, під іровською шапкою? Минулооо!.. Тут друге діло і ніякого у "вас" не буде. Затямте!

ГАЛИЧАНИН: — Вже з Польщею вилазиш? А за советський союз забув? І кажуть, що Збруча не треба?! Та як не треба? Та я бим го ще більшого викопав — найби стояв!

НАДДНІПРЯНЕЦЬ: — "Найби", "найби"! А рідної мови навчитись не ласка, "збручокопателі"?!.

ГАЛИЧАНИН: — Вже тільки не зачіпайтеся з мовою: "сказаф", "зробиф"... А "шафйор", а "вакзал", а "лампа"... (в найвищій люті): А варшавський договір хто робив?! Хто нас продав за копійку?!

НАДДНІПРЯНЕЦЬ: — Або ви більше варті? (в пасії): А з Денікіном хто лизався?! Ми?! (Скачуть до себе з кулаками). Чути вигуки:

— Магістри!

— Інженери холодної обробки!

— Коляборанти!

— П'ята колона!

СТАРА ЕМІГРАНТКА: (не витримує, хапається за голову і влітає поміж них) — Люди, піпл! Та що ви робите? Та бійтеся Бога, та ващуйте на мене! Та, може, я то все розумію? Та ж ви якісь українці, ю нов? Та ж ви якісь делегати ЧУДАК-а! Лисен, та то не старий край, то вам вільна земля Вашингтона, а ту не все вільно!

ГАЛИЧАНИН і НАДДНІПРЯНЕЦЬ: (звертаються до неї, опускають кулаки і зачудовані озиваються) — А-ааа ви хто? Українка?

СТАРА ЕМІГРАНТКА: Ноу, я не українка, я американка, українського походження, бом ся уродила в Борщеві. А хто я є, то ви не знаєте? Я вже тут в тій контрі сиджу 25 років, до 179 відділу "Передбачення" належу, вкладки плачу, на контесті мене вже три рази за ко-

ролеву вибрали, я стара ситизенка, а таким як ви грінорам то я вже пару фунтів бейлів післала. Хто я є? Мій газбенд є найбільший андеркейтер на ціле місто, всі мене знають і навіть у "Свободі" булам видрукувана якем заплавила 75 центів на писанку. А ви питаєте-сі: хто я?

ГАЛИЧАНИН: (злобно) — Ааа, цілую ручки! То пані добродійка нам бейлі до табору посилали? І 75 центів на писанку дали? І шановний малжонок є національним погребником? Як жеж там бизнес? Відкітовують шановні співмешканці? Рух є? (зі злістю): А як собі хтось дискутує, то ви сі не мішайте!

НАДДНІПРЯНЕЦЬ: — Ось, яка вона! А хіба це ваше діло, ксли двоє громадян вільно розмовляє? Хіба не по те ми сюда приїхали? Хіба не задля цього страждали в далеких лагерьях? На носі зарубайте собі: я репресірований! (гостро): А коли делегати привітно розмовляють — так ви тоді здалеку стійте!

ГАЛИЧАНИН: — Так, прошу пані, то сі вже скінчило з "китайцями"! Тепер ми вже не є "китайці", але "першопаперники", кандидати на ситизенів. По-англійськи говоримо (робить до публіки знаки, рухи, щоб мовчали), і ніхто нам гітари не закрутить! Тепер шафа інакше заграє. Тепер ми йдем тут вперед, до наступу, до кращого майбутнього... (виступає наперед сцени, закладає руки по-наполеонівськи за камізельку, робить риторичний рух і починає, неначе уривок з промови): до розквіту нашої батьківщини, за самостійну! . . .

НАДДНІПРЯНЕЦЬ: (виступає теж наперед і робить подібні вічеві рутиновані рухи) — За соборну, за ні від кого...

СТАРА ЕМІГРАНТКА: (спочатку ніби хоче теж наслідувати їх рухи, але потім опускає руки і гірким тоном неначе кінчить їх слова) — незалежну, хочете сказати, велл? Так чого ми тоді бадеруємося, піпл? Той во (показує на Галичанина) за самостійну, тамтой (показує на Наддніпрянця) за соборну, я за незалежну... Ното, воци мери люди? Воци мери? Чого ми сваримося?

ОБИДВА: (опускають голови, стоять тихо хвилину, і, нарешті, Наддніпрянець): — Та я нічого, мадам... Я знаю, що тут люди зробили... І з чого починали... І він (показує на Галичанина) — добрий хлопець, я про нього

чув: у тюрмі польській сидів і під Бродами був. Я пожартував . . .

ГАЛИЧАНИН: — Я сі цілком до вас не причіпляв, пані... ні до него... Він свій хлоп... І ви свої люди... Хіба ми не знаємо?.. І якби не ви, де би ми нині були? А він (показує на Наддніпрянця) — знаю, на Колимі був. І взагалі файний хлопака... Та я ніц до нікого не маю... То, знаєте, чоловік такий часом нетерпеливий... Бос на фаб. риці крикне на хлопа і потім си чоловік в людей шпаргі шукає... Але я не є такий . . .

НАДДНІПРЯНЕЦЬ: — Ні, ми ніяк вас образити не хотіли. Знаєте, характер такий у людини труднуватий. Чортзна що . . .

СТАРА ЕМІГРАНТКА: — Бойс, лисен, то вже всьо ся сценцувало. Велл, ні я до вас, ні ви до мене жалю не майте. Бо, ю нов, нім ви прийшли, то і я на вас, на скитальників, таким добре напсьочила. Можебим і не сказала, але тоті піпл чули (показує на публіку). Але тепер то вже все ол-райт!

НАДДНІПРЯНЕЦЬ: — Е, ще не все ол райт, ой не все!

ТАМТІ (двоє): — А що знову?

НАДДНІПРЯНЕЦЬ: — А ще треба розкрити тих, що нам в уха теревені плещуть, що нас на себе під'юджують, що розсварити нас хочуть, що нас на "старих" і "нових", на "східняків" і "західняків" ділять, а раді б нас усіх в один мішок зав'язати... Як їх знайдемо — тоді буде все ол райт! Тоді коли не стане . . .

СТАРА ЕМІГРАНТКА: — Большевиків і їх агентів! Сюррр!

ГАЛИЧАНИН: — Керенських і їх помічників! Так, пане ласкавий! Зіхер же так!

НАДДНІПРЯНЕЦЬ: — Ворогів наших справжніх! Правильно!

ВСІ ТРОЄ: — А тепер на Конвеншен!

Зібрання!

Мітінг!

Будуємо національну згоду!

(Всі троє біжать в сторону вінди і раптом зупиняються. Виходить мурич з ліберії і вішає великий напис: Оут оф ордер).

СТАРА ЕМІГРАНТКА: — Гелл, іст е бед лок! Елевейтор ся застапував!

ГАЛИЧАНИН: — А най то шляк трафить! Вінда сі зіпсула!

НАДДНІПРЯНЕЦЬ: — А, чорт! Ліфт спортився!

(Вертаються усі на авансцену і говорять разом, звернені і нахилені до публіки):

— Видите, і на таке ми завжди тратимо час!

Амен або куртина

У ЦИРКУ

— Дитись, це моя дружина.

— Котра?

В ЛІСІ

(Оповідання для малоросів)

Раннім ранком прийшла до лісу сокира. Від страху здригнулися тендітні молоді тополі, тривожно зашепотіли білокорі берізки. Тільки стара смерека стояла спокійно.

— Чого ви дрижите? — спитала молодих дерев.

— Сокира в лісі — відповіли їй.

— А має вона держак? — спитала знову смерека.

— Ні! — заперечили дерева.

— В такому разі, нема чого боятися! — спокійно промовила смерека, і юні дерева заспокоїлися.

Сокира, почувши це, покинула ліс.

Другого дня повернулась, і на краю лісу знову задрожали берізки.

— Що сталося? — спитала смерека.

— Сокира знову в лісі.

— А має вона держака?

— Так! — застогнали дерева.

Аж тепер стара смерека опустила гілки.

— Без дерев'яного держака залізна сокира нічого нам не могла вдіяти. Але тепер вислуговується перед нею частка з нашого роду. І це є для всіх нас дуже зле!

Великий жалісний стогін пройшов через ліс...

РІЧНИЦЯ

— А, у вас гості?

— Так! Це п'ята річниця двадцятивосьмиліття моєї дружини.

— ** —

З ПРОБЛЕМ ХХ-го ВІКУ

— Пане, а чого ж ви тут сидите? — звертається поліціант до якогось чоловіка, який завзято цілується у парку з панночкою. — Ви жочатий?

— Жонатий!

— Так чого ж ви не си-

дите дома?

— Бо там сидить моя жінка.

— ** —

ДОБРОДІЯКА

Малий хлопчик не може досягнути у брамі дзвінка. Прохожа пані каже:

— Чекай, малий, я тобі зазвоню, — і натиснула кнопку.

— Дякую, а тепер мусимо скорше втікати! — сказав хлопець.

ГЕРОЙ СОВ. СОЮЗУ

— Чи до нового вбрання візьмете дві пари штанів?

— Ні, дякую. Мені буде загаряче, коли візьму нараз дві пари штанів.

З АНГЛІЙСЬКОЇ НАРОДНОЇ МУДРОСТИ

Нічого кращого нема понад добру жінку, і нема нічого гіршого від лихої.

Всі грішники стають дуже моральними, якщо їм не вдається більше грішити.

Хто не був ніколи дурним, не може бути вповні мудрим.

Є люди, яким здається, що вони носять на собі земну кулю, хоч насправді вони все таки стоять на ній.

...Бери поки тобі зв'яжуть руки.

Царський гніг її не знищив. Револуція не зачепила. Не можна сказати, що вона була гарна, чи приваблива. Ні! Симпатичною її ніхто ніколи не називав. Хоч, правда, любила квіти, особливо бузок. Назвали її ніжно-поетично — Джерельна. Очевидно, це від водяної помпи на самому її кінці. Коли почали будувати соціалізм (не на ній, а там десь...), вона збагатилася величезними купами сміття, гною, різними випадками, що пахли ароматами, забиваючи бузок.

Було намагання охрестити її — соціалістичною. Але подумали і дали трохи скромнішу назву: Жовтнева.

Одного ранку мешканці довідались, що вони більше не жовтневі, і не живуть на вулиці, а в провулку Косіора. Від цього вулиця, тобто провулок, ще більше посірів. Зник Косіор, зник і провулок. З'явився в'їзд Єжова. Затрусилась колишня вулиця і бувший провулок. Але не надовго. В їх хали Єжова так само неломітно, як і в їх хали. Почалися нові часи. Проспектом Лаврентія Беріє названо цю колишню вулицю, отой бувший провулок, учорашній в'їзд.

Зайшли і зміни від цього. Почистили її від мешканців, і навіть від сміття. Мешканців пересунули на Сибір, а сміття на самий кінець її, отам, біля отієї водяної помпи, дивом-дивним ще без назви якоїсь.

Але нема нічого вічного під сонцем Матушки Расеї.

Лаврушку Берію зацапали. Лишилась бідна вулиця сиротою без назви і без мешканців.

Коли одного дня прийшли. Вдарили молотками, матюкнулись за старим сталінським звичаєм, і прибили дошку. На тій дошці стояло біле по чорному: "Бульвар Вільяма Шекспіра". Не знати, чи довго витримає отой Вільям (бо не таких Шекспірових ліквідували)...

Виходячи з вищесказаного, просимо Верховну Раду Сов. Союзу надати цій вулиці звання героя Сов. Союзу за особливу витривалість перед партією й урядом.

На майбутнє щодо назви пропонуємо цього героя назвати: Зоологічний парк ім. Молотова, заповідник Георгія Маленкова, або цвинтар ім. Расеї-Матушки.

Інтерв'ю

Василь приїхав пополудневим поїздом, і просто з залізничної станції помандрував у те село, де жив Обрійний, Степан Обрійний, великий поет доби. О п'ятій мусів вернутися назад, з цікавим репортажем для "Вечірньої Газети".

Дім стояв у бічній вуличці, біля церкви. В садку, де росли шпаліри рож — червоних, білих і чайних, сиділа старша віком людина, Василь подумав, що так міг би виглядати звичайний садівник.

— Наконечний, з редакції "Вечірньої Газети", — промовив Василь і похилив на знак привітання горішню частину тіла. — Ми вам уже писали й просили про невелике інтерв'ю...

— А! — сказав старший чоловік, пересунув окуляри на чоло і впустив Василя до саду. — Як ви напосілися!... Питайте!

— Власне, я маю одне запитання. Воно особливо повинно цікавити читачів.

— А саме?

— Як ви працюєте? Звідки приходять ваші настрої? Що є поштовхом, мотором, імпульсом?...

Василь замовк і глянув на поета, наче б питав, чи має говорити далі, чи, може, все вже ясне.

Поет исправив окуляри на чолі.

— Мотор, імпульс... на це не легко відповісти!

— Може, це природа або музика? Може, ваші творчі ідеї постають з філософських міркувань? Після прочитаної книжки?

Обрійний похилив голову.

— Пане Наконечний, не кожна людина визнається на квітах. А я закоханий в них. Особливо в цьому сорті рож. Ви чули про Анну?

— Гарне ім'я.

— Так, і не тільки ім'я. Це рожа. Ось, ця. І не тільки рожа!

Поет дивився тепер у простір, і не бачив уже ні рожі, ні репортера.

— Мені не легко про це говорити. Але ви належите до небагатьох, перед якими відкрию таємницю. Існує жінка. Вона — Анна. Існує острів далеко від людей, злови й пліток, де квітнуть рожі, де живе поет.

Він глянув по-батьківськи на Василя.

— Знаєте цей острів?

— Думаю, що так.

— Так! Тут живу я з моєю дружиною. Без інших людей. Тут працюю, пишу й ніколи не написав би ні одного рядка, коли б не вона, моя дружина. Вона є для мене тим, що ви кажете: мотором, поштовхом, коли хочете, — моєю зіркою.

Поет зробив павзу й продовжував далі:

— Ні, це замало. Це не так. Вона є буря і тиша. Це жагучість і тендітне розуміння. Вона знає мої думки, наче свої.

Він замовк і опісля додав:

— Не знаю, чи вас це цікавить...

— Але ж, маестро! — прошепотів Василь.

На церковній вежі годинник відбив третю годину. З вулиці донісся сміх дітей. Стало тихо.

І раптом у дверях кухні появилася важка постать жінки і навколгшино тишу роздер низький альт:

— Степане, третя година! Іди писати!

ФАХОВЕ ПОЯСНЕННЯ

— Цікаво, — каже жінка, — читаю якраз в газеті, що кожна жінка вживає біля 500 слів. Це небагато!

— Певне, — відповів чоловік, — але це є, так сказати, основний капітал. Суттєвим є оборот!

— ** —

У ШКОЛІ

— Ти не знаєш, що це є відпочинок? А що робить тато після праці?

— Мама каже, що сама хотіла б це знати!

У МУЗЕЮ

— А це є попіл королеви Кунегунди.

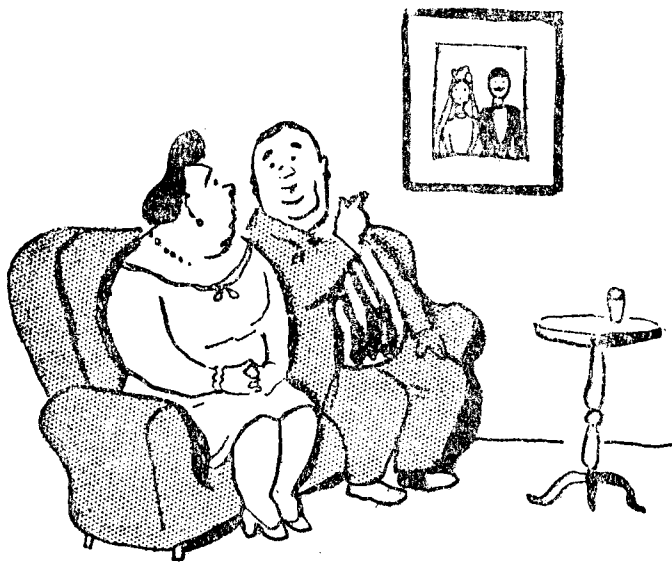
— Що? То вона так багато курила?

СИМПАТИКИ БАРУ МІЖ СОБОЮ

— Це була забава! Мене принесли ранком до комісаріяту.

— Ти мав щастя! Мене принесли додому!

— Чи пам'ятаєш, Катерино, як ми мали всього по одному підборіддю?

ЗАКЛАД

Американець заложився з англійцем на 5 доларів: хто з них скаже найбільш яскраву брехню.

— Раз жив у Чікаго один джентелмен, — почав американець.

— Ви виграли! — відповів англієць, і поклав на стіл п'ятидоларовий банкнот.

— ** —

ЗВІТ З ДІЯЛЬНОСТІ

Старі бузьки вертаються з далекого лету.

— Що ви робили за час нашої відсутності? — пита-

— Я приніс дівчинку ковалям.

— А я хлопця цим молодим, на розі.

— А я два рази настрашив панну Олю!

— А, чесць, давно вас не бачив!

— Собственно кажучи, був зайнятий, тож нікуди не ходив. Як справи?

— Зле! Це не те, що за Польщі.

— Да, да, в нас на родині теж було інакше.

— Тепер чоловік є нічим. Як я був референдажом у старостві...

— Да. А я! Ех, не згадувати.

— Тоді відчувалося, що чоловік на урядовій посаді. Бувало, пан сендзя запросить до кнайпи, я вберуся в чорне, вклонюся елеганськи, просять сідати, а я стою. Ще раз просять, а я все ще стою. Аж за третім разом...

— Да, да, те саме в нас. Закличе тебе бувало товариш начальник, і по плечу: харашо, маладец! А вам нічого не робили поляки за те, що ви українець?

— Борони Боже! Я й метрику змінив, і трохи прізвище переробив. Щоб Іваном не смерділо. Правда, все таки я не був те, що чистий поляк, але якось жилося. Я все говорив, що я з походження русин. Ні, ні, українцем я себе не називав.

— І я тільки по-руськи. Був завідателем Яйцептахопрому. Життя було, брат! А тепер ніякого, так би сказати, настоятеля психологічного нема. Там був по паспорту українець, говорив по-руськи, лінію тримав. А тут? Чоловік, як билина. Сам не знає, що й як. Хочеш — можеш бути руським, хочеш — українцем, і навіть греком, або чехом. Чорт зна що!

— Так воно й є. Нікуди спертися. Бо ж до своїх партій не підемо. Треба хитро, чоловіче.

— Отож то, отож то! Приїхав у цю Европу, а тут, бач, якісь самостійники, партії, ради, бандерівці. Руського чоловіка з'їли б з кігтями. Самостійної хочуть.

— Та воно так: якби вже була ця Україна, то й там би чоловік якесь пішов угору. Але скажіть самі: вибухне Україна, а яка певність, що не прийдуть знову поляки? Га?

— Отож то. Та й яка там Україна? Без Росії нічого не буде. Тільки тут плохо з тими галічанами. Націоналісти!

— А я не знаю, чого вони хочуть від мене. Чіпляють-

ся, висміюють, а тільки тому, що я чесно працював.

— Не розуміють життя.

— Справді! Бо подумайте. Була Австрія, я був австрійцем. Навіть медалью дістав. Настала Польща, став поляком. І що тут злого?

— Нічого злого не бачу.

— Прийшли німці, я став фольксдойч. Самі скажіть: зрезигнувати з кращого харчу? Ну й чоловік інакше почувається. Бачите в цьому щось зле?

— Нічого. Я теж був фольксдойч. Крамничку мав у Києві. З уживаними речами. І зв'язки придбав у гештапо. Відкупив від одного професора трохи української старовини. За безцінь, знаєте, за фунт масла купив портрет Хмельницького. Потім вигідно продав якомусь західнякові. Вони всі, ці самостійники, були б хто зна що платили за це баракло. От, і грошків придбав. А тепер і не ловко признаватися!

— А якже! І я тільки вам, приятелю.. Якби так бандерівці знали, го го!

— А далі табори. Я був у руському комітеті. Більша сила, знаєте! Та й до польського записався.

— Хі-хі, я також. Був у польському, показував довод особісти з ожелком. Страх, хотів до Андерса, але хоч по війні, таки небезпечно. Ще час. А тепер не знати де лучче: записатись до Андерса, чи, може, до дивізійників?

— Ну, то я вже ні. Не дав би нікуди. Я зтиха в руському обществі, а недавно записався до їх церковного братства. Навіть до церкви попав. І ніяк не розумію: чому ті українці хочуть відділятися. А приїхав сюди, як українець. Скорше можна було виїхати . . .

— От, часи були. А тепер важко. Хитрувати треба, бо як довідаються, зараз пускають у "Мітлу". А що я винен? Була Польща — був поляк, була Німеччина, — був німцем . . .

— Вони цього не розуміють. Що тут злого? Аби жити!

— А якже? Тільки аби жити!

— Слід пождати. Кажуть, що тепер у Вашингтоні українська справа стоїть добре. Коли вже стане ясно, що й як, наробимо вітру по товариствах. Хай галичани не думають, що будуть порядкувати в Україні.

80 —

— Хе-хе, нізачо! Ми, пане, ми засядемо. Я сховав усі папери. Ще з Польщі маю. І свідоцтво моральности, і службові роки, і посвідку від сендзі, що я порядний русин..

— Да, кожна держава шанує шляхетних людей. І в мене дещо знайдеться. Але треба ще пождати. Правда, кажуть, що українці пішли вгору, але руським дають долярики, хе-хе. Будують неділиму. А руські без нас таки нічого не втнуть. Тільки хитро — хитренько.

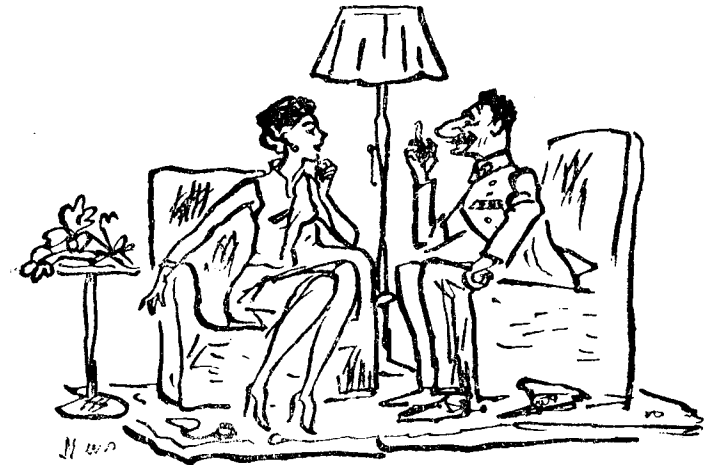
— Прийдуть ті — ми вгорі, прийдуть другі, ми з ними. Це — політика, пане-добродію.

— Ото ж то! А вони, дураки, мене звать малоросом!

— А мене шляхціцом.

— Хороший з вас человек. Я й не знав. А це хто тут сидить?

— Ой, та ж це з "Мітли"! Тікаймо!

— ... Полковник — це батько цілого регіменту.

— Ах, то ви мусите діставати гарний додаток на родичну.

— 81

Юрій ТиС

З НОТАТОК БІБЛІОФІЛА

Колись я збирав старі книжки. Ця пристрасть не при йшла несподівано. Вона була логічною ланкою в ланцюзі всіх попередніх збірок: старих пер, коробок від сірників, метеликів, трамвайних квитків і поштових марок.

У моїй збірці книжок були примірники непорочно чисті, хоч їхній вік сягав сотень років. До них належав, наприклад, опис боїв Хмельницького, що його написав латинською мовою Пасторіус, з прекрасним фронтоним мідерізом, де між іншими алегоричними постатями, стояла алегорична фігура великого гетьмана на коні, з пучком стріл у піднесеній руці. Книжка була чиста й свіжа, наче тільки що вийшла з друкарні. Було приємно мати таку книжку, але вона... не хвилювала.

Зате залюбки збирав я книги з дописками колишніх власників і читачів, які вони робили на берегах книжки. По-українськи, по-латинськи, по-німецьки. Старі літери були це, круглі й оздобні, писані часто вправною рукою, звиклою до пера і гарного стилевого письма, але теж були і прості й нерівні.

В описі бою під Берестечком, у журналі "Театрум Європеум" з XVII століття, хтось дописав латинською мовою: "Не вірно. Гармати застрягли в болоті". Думаю, учасник бою, читаючи про цю подію, виправив невірний опис. Трохи далі було записано іншою рукою:

муки 1 гарнець,
цукру 7 лотів
меду 2 ложки
імбіру до смаку.

Спекли це в мене, але даремно! Викинули.

На сторінці вольтерівської історії про Карла XII, де автор присвятив багато місця Мазепі, стояло поруч тексту: "феврала дня 15 РБ 1787 народився син Тимофій".

В старій хроніці, писаній польською мовою, був список старшин війська Хмельницького, що їм король надав

шляхецький стан. І якраз у місці, в якому повідомлено, що полковник Золотаренко nobilitований і відтепер "Злотажевським зовець сен бендзе", хтось дописав: "Степан 20 пудів, Івашко 15".

Коли ми обдаровані трохи уявою, то легко можемо відтворити собі картину з-перед століть: В суворій сарматській кімнаті сидить собі наш далекий предок. Читає. На стіні шаблі й панцері, на дубовому столі інкавст-чорнило, гусяче перо й пісок для "просушування" письма. (В місцях, де сшиті сторінки старої книги, найдете часто зеренця піску!). Хтось входить, хтось не дає читати й каже, що Степан і Івашко бажають продати, чи купити пшеницю, а, може, привезли борошно. Хто його знає, а втім, така докладність уяви тепер непотрібна. І він, предок, записує де попало, отже, на берегах сторінки, те, що опісля впише в господарські книги: "Степан 20 пудів..." І далі читає про Золотаренку, про якого чув, а може, знав особисто, і який відтепер, по-шляхетськи "Злотажевським" буде зватися.

З новіших — і через те не таких цікавих — книжок звертали на себе увагу шкільні книжки, головню підручники історії. Цілі сторінки були покреслені кольоровими олівцями. Війни червоними, королівські ймення — чорним, союзи — зеленим. Можливо, що ці фарби мали якесь юнацько-символічне значення, а можливо теж, що були дбрані доцільно для кращого читання й орієнтації з другої й третьої лавки, як заходила відповідна потреба.

Врешті, остання група — політичні твори й журнали. Там були зауваги особистого характеру, які висловлювали уподобання й світогляд автора: знаки запиту, оклики й поодинокі слова: "Ого!", "Ну, ну! Побачимо!" І таке інше. Недавно ще потрапила мені в руки передвоєнна львівська "Неділя", що її редагував Роман Голяня. Сюди, до столиці Аргентини, прийшла вона шляхом: Львів-Китай-Філіппіни-Буенос-Айрес. Біля політичних вісток з 1933-34 р. є зауваги: "Що дай Боже, амінь!" Це біля вістки, що якийсь англієць, чи француз ствердили неминучу потребу відновити українську державу. Фото Мусоліні оздоблене глибокорозумним словом: "Мудрагель", а під якоюсь заявою Сталіна додано: "Бреше с... син!" Ці слова написані червоним олівцем.

Так оце в тих скупих записках на берегах книг і журналів, відбивається життя людини. З-перед двохсот, ста, чи

двадцяти років. Вони вказують на зв'язок людини з книжкою. На її світосприймання, спосіб думання, симпатії, довір'я, ворожість. Ці записки — саме життя. Уява й темперамент читача, знання і зацікавлення. З книг пізнаємо людей, з їхнього життя родяться книги.

Тепер ми всі шануємо книжки, свої й чужі, бо так нас навчили. Думаємо, що не годиться нищити річ, що служить культурі й розвазі. Вони непорочні, чисті, без обличчя, без індивідуальності, як і все наше життя, як і вся наша доба.

Тим то, коли за сто, чи двісті років, якийсь майбутній "дивак" збиратиме старі книги, то не знайде в них нічого особистого з нас, ніякого сліду давнього читача. Хіба тільки ледве видне кружальце на обкладинці вказуватиме на те, що книжку вживали не тільки до читання, а й... замість покришки до квасного молока.

— Такого світла на картині ви не побачите навіть у Ренуара . . .

З одноденною перепусткою ми їхали до Швейцарії.
— Отже, — сказала Марійка, — ти мусиш перепачкувати для батька швейцарські сигари, а для мене найлоніві панчохи.

— Марійко, я не можу, не можу.

Словами годі описати того погляду, що ним моя Марійка глянула на мене.

— Мужчина, зрілий мужчина, а така фуяра! — сказала коротко.

— Марійко, я дуже люблю твого батька, але ти знаєш, я не можу перевозити контрабанди.

— Контрабанди! — відповіла презирливо, — невеликий дарунок він називає контрабандою! А я маю, може, боса бігати?

— Як то боса? Про це нема мови!

— В такому разі хочу швейцарські найлони!

— Мері, ти мене знаєш. Я при самій зустрічі з умудреною людиною стаю м'який, як віск. Може, це пов'язане з моєю недавньою минувшиною, але це є факт. Хай тільки погляне на мене митний урядовець, і я вже признаюся до всього.

Вона мовчала.

— Подумай, — говорив я далі, — нащо робити речі, до яких я не маю ніяких здібностей?

Мері критично оглядала черевики, що їх витягала з шафи, і клала побіч себе, щоб врешті вибрати одну пару, гідну полорожі до Швейцарії.

День був прекрасний. Ми верталися в доброму настрої. Ось — і кордон. Мені пригадалась учорашня наша розмова.

— Мері, ти маєш сигари й панчохи?

— Ні, не маю, — відповіла коротко.

— Мері! — Я з вдячністю поглянув на мою кохану дружину.

— Панство, везете якийсь товар? — спитав митний урядник.

— Ні! — відповів я.

— А пані?

— Ні! — посміхнулась Марійка.

Тут я не витримав:

— Чисте сумління найкраще! — весело сказав я урядовцеві.

— Очевидно, — відповів він приязно, — а позатим за нього не платять мита.

— І врешті, не варто перевозили хоч би й дрібничку, щоб переживати непотрібно хвилини страху.

— Певне, але люди роблять це часто для самої гри. Вдається чи ні. І це їх радує.

— А при цьому ви, митні урядовці, добрі психологи. Зразу впізнаєте, чи подорожній говорить правду.

Урядовець глянув на Марійку, але вона мала справді невинні, щирі очі. Психолог ввічливо засміявся, поздоровив нас урядово і вийшов.

Дома я обняв і поцілував Марійку.

— Я такий щасливий, Мері!

— І я теж! — відповіла вона, і витягнула з кишені мого плаща три пачки сигар і найлонові панчохи.

Л. Т.

В СОВЕТСЬКІЙ ШКОЛІ

— А тепер приходимо до твердження Пітагора: В простокутньому трикутнику сума квадратів двох прямих рівняється квадратові протипрямки. В капіталістичних країнах треба в школі це твердження доказати. У нас, в найщасливішій країні світу, вистачає, що підручник математики затвердила партія.

Учитель пояснює приповідку: “Чий хліб їм, того пісню співаю”, і, як закінчення, подає синтезу, що треба добре ставитись до того, хто про тебе дбає.

Малий Івась з Пасічної, біля Станиславова, каже:

— Товаришу вчитель, це, здається, не так. Бо тоді всі москалі мусіли б співати “Ще не вмерла Україна”.

“Велика жовтнева”

(Уривки з недрукованої поеми “ХАМ”)

І повелось: арешти, смерті,
Наруга довга і тяжка,
Неначе вирішила стерти
Весь край диявольська рука.
“Про що ти думав до обіду?
Кому молився уночі?”
Не сміє жодний індивідум
З думками критись. Стань, кричи
Про відданість новим ідеям,
Про рабську відданість вождям.
Дух запручався. “Що ж це? Де я?
На волю хочу! Досить вам!”
“Ха-ха! На волю? Ти ж на волі.
Здурів від радощів? Проснись!”
У розпачі стрункі тополі
Руками - вітами сплелись.
Не березуть ні дах, ні двері,
Наказ без жартів: “Атварай!”
Одвіку ще не бачив край,
Щоб люди, наче мухи, мерли.
Прийшов загин на вищий клас,
А клас то, власне, цвіт народу:
Учений, що вивчав природу,
Купець, що десять шкіл заклав,
Герой старенький з орденами,
Поет, єпископ і чернець
Страшними стали ворогами,
І мученичий їм вінець
Підносила рука Буслая...
Мовчали всі. Озвешся — гріб.
Нехай вже клас собі конає,
Не по дорозі з ним - углиб.
Ось, перемелеться та й стихне,
Води набравши повен рот,
Буслаївих і право їхне

Пасивно підпірав народ.
А тут вже землю ділять села,
Валками перевозять спирт...
І закутилась каруселя.
Тихенько вояки у двір,
Закинувши кудись рушницю,
Вернулись. Доля, бач, така:
Про волю може тільки сниться,
Тримаймося краще мужика...
Село весіллями вирує:
Що двір — то й музика й пісні,
Добра набрали у буржуїв,
Яке не снилося й у сні.
Ось, біднячок Іван Кислиця
Не мав коняки, а тепер
В Івана коні, наче птиці,
І молотарка, і трієр,
Ну, а земелька — “перша кляса!”
Аж сяє з радощів Іван.
На лихо банда та здалася,
Що синій одягла жупан?
Віки живемо під Москвою,
Не голодуємо і — хай,
Тим більш, народною рукою
Почнемо будувати рай
Для бідняків, для тих, хто з горем
У парі швендяв по шляху.
Що ті недобитки говорять,
Як злостяться! Було сміху,
Коли попа вели топити...
Піп головою все хитав.
“Ще діждетесь, — казав він, — діти,
Пазурів гострих від ката”...
Дивак! Невже ж дурна громада?
Громади слово — це закон.
Не буде вже нового ката,
І не воскресне царський трон.
Злидар Кислиця — старшиною:
Він забезпечує людей
Угіддям, лісом і водою,
І вже розмову десь веде,
Щоб у селі зробити клюба

З церковних непотрібних стін.
На вищий клас прийшов загин,
Зате для нижчих буде любо.
Земля! Це ж — мрія вікова,
І ось вона в руках, як віхоть.
Все стане добре, стане тихо.
Іван Кислиця — голова
Будує хату і комору,
Щоб вистояли сотню літ!
Тепер не виженуть із двору.
Як діти виростуть малі,
Хай батька шаную згадають,
Бо не пропив, не прогуляв,
А лишив ім...

Уже Буслая
Все місто пізнає здаля.
Цілком він виправдав довір'я —
Непримиренний “друг Марат”.
У недорізаних курчат
Нехай доскубує хтось пір'я,
А він собі через Чеку
Проклав до верховин дорогу,
І врешті, має, слава Богу,
Посаду теплу і м'яку.
Йому доручено країну
Підняти з праху і руїн.
Уже товаришку Марину
Додому возить “лімузин”,
Князів Голіциних господа
З усім, що в тій господі є —
До послуг обранця народа.
Мое-твое, твое-мое —
Це, справді, значення не має,
Життя будується знова!
Не раз розумного Буслая
На раду кликала Москва.
Бо волелюбну Україну
Тяжкенько в воза запрягли.
Ще ж ті петлюрівські чорти
Воліють битись до загину,
Ще ж їх підтримує село —

Міцна стодипінська фортеця,
Тут треба вправного мистецтва,
Щоб не за нею людство йшло.
Буслай підтакує: — Ну, ясно!
Нічого. Зробимо. Крутнем...

Вставало сонце й знову гасло,
Минали дні а з кожним днем
В краю насправді спокійніше.
Вже появивсь і крам, і харч,
Дружина чоловіку пише:
“Влада, бач, не така лиха.
Того й того арештували
За довгі їхні язика,
А хто мовчав — гребе в чували
Зерно з бездонних засіків,
І на торги, на вільний ринок
Везе, коли охота є...
Вертай скоріш на Україну,
Влада амнестію дає
Усім, хто бився проти неї.
Мовляв, що було, те пройшло...”
Поволеньки нові ідеї
Для себе звільнювали тло.
А далі — то вже справжній подив:
На Україні хто осів,
Негайно, а не вряди-годи
Придбати мусить словників,
Та вивчити державну мову.
Кому ж вона не до смаку —
Хай залишає установу.
Шевченка вішають у кут,
Де образи висіли досі,
І навіть, навіть ... (Диво з див!)
З благословення Наркомосу
Про “Ще не вмерла” чути спів.
Сміється люд: Завіщо ж бились?!
Ми завжди отакі дурні:
Шукаєм сіна для кобили,
Коли трава росте з-під ніг...

— ** —

Десятка літ — як не було.

Летить Земля і ми із нею.
Вчорашню запашну лілею
Сушу вже бачимо під склом.
І ненароджені пуп'янки
Чекають черги відійти.
Роки спільної лихоманки
Повіялись під три чорти.
Рясніє степ урожаєм,
І кожен має по трудах,
Аж раптом, наче вовк із ями,
Вилазить призабутий страх...
“Земля, мовляв, звичайно, ваша,
Але, як мудрий говорив,
В гурті завжди смачніша каша...
Міцний селянський колектив —
Прийдешніх вигод запорука.
Ніякий кат не візьме нас.
Пишіться до комуни враз!”
І вже в вікно десятський стука...
“На збори! Хтось приїхав там,
Питання надзвичайно важні...”
І пошепки: “Чи не по сажню
Землі залишать, брате, нам...”
Вирують збори: “На лихого?
Не хочемо! Мое — мені!
Хтось пригадав про станового...
“Не царський лад! Свобода! Ні?”
“Свобода, ну, а все ж пишіться...
Є тут частина куркулів,
Таких, приміром, як Кислиця,
Авже ж, їм прикрий колектив...”
Кислиця? Учорашній злидень?!
Юрба замовкла. Це — діла...
“Нічого в куркулів не вийде, —
Кричить промовець. — Із села
Їх треба вигнати найскорше,
Доволі крові попили!”
Збиралися на чолах зморшки.
Чи не було раніш коли,
Щоб виганяли, як собаку?
“Гайда до міста, там влада!”
І ціла валка небораків

Буслая в черзі вигляда,
 “Ви що? Відносно колективу?
 Так, доведеться. Є декрет...”
 Кислицину бабуню сиву
 Штовхнули злісно у замет,
 Складають на підводи збіжжя,
 Худобу тягнуть, а людей
 Вже поїзд мчить у далеч хижу,
 В тайгу, що з розуму зведе
 Не одного, а сотні тисяч
 Сірків, Макаренків, Кислиць,
 Тих, хто по справжньому трудився,
 Кував свою й державну міць.
 Земельку бачили? І досить.
 Вона не ваша, а спільна.
 Знов оповіщення розносить
 Якась приїжджа сатана.
 “Пишіть: за куркуля чи проти?”
 “Звичайно, проти. Я — бідняк”.
 Із зборів не пускали доти,
 Аж всі сказали ясно: “Так!”
 Бажаєм від душі колгоспу,
 Нехай живе нове село!”
 Московську директиву гостру
 Ще треба сповнити було.
 Колгосп колгоспом, та не все тут.
 За непогодження, за бунт
 Стягнути мусять (по секрету)
 В людей хлібець. Останній хунт!
 Тоді в колгосп самі полізуть
 Авже ж, хто лишиться живий...
 Буслай із спокоем залізним
 Тортири готував нові...

Анатоль Галай

ПІДЧАС ВІДВІДИН

— Якщо він перешкадає вам, то прошу мені сказати...

Така собі фантазія

Розуміється — це лише витвір фантазії, творча, скавати б, імагінація...

Але, припустім, що трапилося таке диво...

Що і нам, українцям, упав з неба наш Ярецькі! Не Ярецькі, а, скажім, Яремко. Наш джетовий герой, палкий український патріот, Василь Іванович Яремко, старший ляйтенант Аерофлоту, що вирвався із засекреченого в пруських лісах аеродрому на МІГ'у найновішої продукції і прилетів з ним в американську зону...

За ним, правда, гналися його побратими з ескадри, поскільки йому крила кулеметами, але наш бравий, піднебесний сокіл здолав таки пробитися через їхній вогонь і щасливо причалив на вільній, вже тільки символічно окупованій, німецькій землі.

Аж під самий Мюнхен загнався!

Хвацько вискочив з апарату і сказав емпістам, які його оточили:

— Я також вибрав свободу! І привіз вам оцю штуку, трохи кращу за ту, на якій цей полячок удрав, бо ми їм даємо всяке барахло з другої руки.

Наш герой попав зараз під триби скринінгової машини. Вхопило його в свої кліщі Сі Ай Сі, Еф Бі Ай, та всякі інші тайні служби. Тісно пристали до нашого героя перекладачі та секретарки з велико-братнього коліна, не забувши, очевидно, "немедленно" вдарити по дротах до великих босів з Американського Комітету!

На крилоньках прилинули господа з КЦАБ-у. Обіймають нашого героя, розцілюють:

— Уррра! — кричать, — здрастуй наш герой! Наш руській герой!

— Ні, вибачте, я не ваш герой, — посміхнувся Яременко. — Я — українець, і прилетів сюди, щоб заманіфестувати перед вільним світом, що український нарід не бажає собі московсько-советського ярма, що він бореться і буде боротись за своє визволення.

Господа осатаніли! Із піною на устах кинулись до американців.

— Ето фашист! — репетують. — Сепаратист, мазепи-

нець!

— Большевицький провокатор!

— Разстрелять!

— Репатріювати!

Американці слухали, але свій розум мали: взяли нашо-го героя на ще один скринінг.

— Велл, — кажуть, — приятелю, — а тепер поговоримо по-душам: признайся, що ти за чоловік і чому втікав з-під Советів?

— Кажу вам, хто я: старший ляйтенант Василь Іванович Яременко. 22 роки. Українець. Кандидат партії. Неодружений. Підслухав по радіо про цього ляшка Ярецького, що втік на МІГ-ові до Данії, а потім виїхав до Америки і ваговорив від імені польського народу. Тоді і я подумав: а чому мені не піти його слідами і не показати світові, що ми, сини українського народу, хоч і носимо советську форму, проте, під цією формою б'ється гаряче українське серце, яке прагне волі рідній Батьківщині. От вам причина, чому я втікав з-під Советів. До вас, панове, одне прохання: дозвольте нав'язати зв'язок з українськими патріотами на еміграції! По їхнім зв'язкам і за вашим, звичайно, дозволом, я хотів би виїхати до З'єдинених Держав і там повести пропаганду за визволення мого народу і всіх уярмлених Московю народів з-під червоної тиранії. А ви — як хочете: асигнуєте сто тисяч на дорогу — то гаразд, а ні, обійдеться, якнебудь так заїду. Земляки допоможуть.

Американці послухали, поміркували і сказали: О. К.

А тут же, розумієте, Мюнхен під носом, серце і мізок української політичної еміграції! Тут і Державний Центр, і всякі Представництва, партії, фракції, коаліції, комітети!... Гей, як заворушиться скигальський муравельник, як кинуться патріоти наперегони — хто, значить, перший причвалає та присусідиться до героя.

Тут, як говорять у Нью-Йорку, треба дати кредит ветеранам з Державного Центру. — Хоч і вікові політики, підтоптані, без модерного спортивного тренінгу, а таки перші приперли до мети!... Ну, розуміється, зараз сльози... сльози... потоки сліз! І промови, промови:

— Вітай між нами, наш гордий соколе змоторизований, безстрашний, що пішов слідами Тютюнника, Петлюри, Героїв з-під Крут, Лицарів з-під Базару... І так далі, і так далі, — що відважився, не злякався, злинув і прилинув, і так далі, і так далі. А ми, значить, представники легального

Екзильного Уряду, — продовжуємо світлі традиції! Ми тебе зробимо державним секретарем авіації... Ми ж тебе... ми ж тобі... ми ж для тебе... ми за тебе... — і так далі, і так далі.

Тут зараз навинувся уповноважений по підписці Державної Позики.

— А як там голубчику, з тими сто тисячами зелених? ... Вже, кажеться, получили?

— Ні, ще не получив, — посміхнувся герой, — та гроші — пустяки. Саме головне, що я попав між вас, між своїх — рідних! Ми з вами зробимо велике діло для визволення України. Поможіть якнебудь проскочити на землю Вашингтона та увійти в контакт із тим, як його, Українським Конгресовим Комітетом...

Екзильні діячі аж руки заламали!

— Що?! З Конгресовим Комітетом? ... Та борони тебе Господь! Ці панове скомпромітовані дорешти коншахтами з росіянами... Запродалися за долари. Взагалі будьте обережні, бо тут, на еміграції, діють різні темні сили! Тримайтеся здалеку від бандерівців, Угавери, монархістів, доленківців, бульбівців. Ви — наш? Ви, хіба, духом з нами?...

— Та я ваш серцем і душею, але я не хотів би мішатися у ваші внутрішні суперечки, щоб одна якась група не розгравала мене проти другої... Мое гаряче бажання — заговорити до вільного світу від усього українського народу, від поневоленої України!

Екзильники сумно похитали головами:

— Ми так і знали: бандерівець!

Ну, але в Державному Центрі діють різні фракції, що, деколи, як їм вигідно, ведуть політику на власну руку... Почалося шушукання по кутках — і з Центру відскочила ліва фракція: два замашисті парубки, без краваток, у шкіряних куртках, взяли Яременка під руку і повели на сторону.

— Здоров, Вася! Ти звідкіля?

— З Дніпропетровського.

— Комсомолец?

— Ні, кандидат партії.

— Ну, значить, свій! Наша підсоветська людина. Ти, брат, іди з нами в ногу, з єдиним революційно-робітничим фронтом! Нічого тобі в'язатися з старорежимними нелобитками. Ми тебе завеземо до Нового Ульму і влаштуємо в редакції. А схочеш — головою партії зробимо, їй-Богу!

— Спасибі, дорогі друзі — дякує Яременко. — Не хочу я в партію — осточортіла. — Хотілося б, нарешті, забути, що я — підсоветська людина.

— Бреше, гад, що він з Дніпропетровська. Це репаній галичанин!

Ще ліва фракція не випустила Яременка з своїх рук, як уже вхопили його в обертаси крайня правиця. Підійшли до нього два інженери та один доктор у чорних окулярах і повели під другу стіну:

— Слава Україні, слава Вождеві! З особистого припущення Пана Полковника пропонуємо вам виїзд до Америки, або до Канади по нашим організаційним зв'язкам. Що ви на те?...

Не встиг наш герой і рота розв'язати, щоб щось відповісти, як до кімнати впали захекані лідери з Закордонних Частин — два магістри та один доктор. Революційним порядком вирвали Яременка з рук конкуренції і силоміць потягли під третю стіну:

— Слава Україні, Слава Героям! Вітайте, дорогий Друже! Пробачте, що так пізно приходимо, ми просто з лондонського З'їзду! Оба Провідники передають вам палке привітання! Ви, розуміється, прилетіли сюди по нашим організаційним зв'язкам?...

Ошоломлений герой вже ледве зіпав...

— Даруйте, приятелі, я не по жадним зв'язкам, ні по-вашим, ні по-їхнім, а, просто, сів на літака та й прилетів. З власного сердечного бажання!

Панове магістри переморгнулися, а пан доктор сказав авторитетним тоном:

— Угаверівець!

Саме в цій хвилині відчинилися двері і до кімнати вступили строго законспіровані три постаті з чорними масками на обличчях. Взяли нещасного Яременка та повели під четверту стіну, а найгрубший з таємничої трійці — сказав урочисто:

— Друже Яременко, від імені Представництва Головної Визвольної Ради вітаю вас з виконанням бойового завдання. Літак, на якому ви прилетіли, залишається до розпоряджності Головного Секретаря Закордонного Представництва. Гроші, які одержите від американців, будуть передані до Визвольного Фонду. Ви самі залишаєтесь тут три тижні

для відпочинку, а потім будете скинені з парашутом на Рідні землі зі спеціальною місією.

Наш герой вже того не витримав, гепнув, як довгий, на землю і втратив пам'ять.

Ікер ("Свобода")

СТОРОЖ: — Цей крокодил може з'їсти цілого осла.

ЖІНКА: — Іване, не зближайся до нього.

Степан Вусатий

Еміграційні Загальні Збори

ЧАСТИНА ПЕРША

ЗБОРИ В МІСТІ

Сценічна картина в двох частинах і чотирьох відслонах.
(Діється в Метрополії, і в кожному більшому американському місті).

Сцена поділена на дві частини: одна частина, права, являє собою залю засідань, а друга, ліва — коридор, в якому є трое дверей, з написами: "вихід", "для мужчин" і "буфет". Двері також є в передільній стіні між "залем" й "коридором". У "залі" стіл для предсідника і крісла для публіки. За столом стоїть уступаючий голова, а за кріслами стоять члени. При піднятті куртини всі співають голосно:

Душу — тіло ми положим за нашу свободу,

І покажем, що ми браття козацького роду... (2 рази)

Уступаючий голова: — Високодостойні гості (кланяється), вельмишановні представники всіх присутніх українських організацій, і шановні члени. Оцим відкриваю 5-ті з черги загальні, звичайні, річні збори всеміграційного українського товариства "Душу тіло ми положим за нашу свободу". На самому початку хочу з приємністю зазначити, що цього року, ніхто з наших членів, Богу дякувати, не положив ані духа, ані тіла за нашу свободу, але натомість, багато з нас служило цій справі своїми язиками — в палких і гарячих дискусіях, на різних сходинах, зібраннях, нарадах, тощо... (Підчас цієї промови багато зібраних на "залі" виходять гуртами й одинцем, одні на "коридор", інші заходять до буфету. У "залі" залиша-

ється тільки декілька присутніх). Голова до крайнього при дверях: — Прошу повідомити вельмишановних членів на коридорі, що збори вже почалися...

Один із членів: (Устає, відчиняє двері до “коридору” і голосно повідомляє:) — Прошу панства, збори почалися. . .

Голоси: — Яка точка?

Один із членів: — Відкриття, прошу панства. . .

Голоси з коридору: — Ще час. . .

— Хай відбудемо генеральну нараду. . .

— Ще маємо узгодити кандидата на голову. . .

— Повідомите нас тоді, як буде вибір президії. . .

Один із членів: — О-кей. . . (Вертає до “залі” й сідає на крісло, а на “коридорі” далі йде закулісова нарада).

Уст. голова: — Ще хочу зазначити коротенько при відкритті, бо обширніший звіт здам у точці “звітування”, що наше Товариство щодо ідеологічно - політичної праці може похвалитися насправду великими досягненнями: у звітному році відбуто 103 політичних доповідей, 84 дискусійних вечорів та 97 ширших сходів, на яких обговорювано актуальні події української еміграційної політики, як поїздка місії УКК до Європи, парцеляція чи комасація, консолідація чи розпорошення, тощо. Натомість багато гірше представляється робота нашого товариства за минулий рік відносно фінансової сторони. І так: ніхто з наших членів не вирівняв членських вкладок, ані один з наших членів нічого не дав на народні цілі. . . Та про це докладніше звітуватиму пізніше. Тепер приступаємо до наступної точки зборів, себто до виборів Президії зборів. Прошу подавати кандидатів.

Один із членів: (Відхиляє двері до “коридору”) — Прошу панства, починається вибір президії.

(Всі з “коридору” з великим гамором пруться до “залі”. Чути репліки:)

1-ший голос: — Та й поспішають же на цих зборах. . .

2-гий голос: — Ми ще навіть справи не обговорили. . .

3-тій голос: — Ще кандидатів не устійнили. . .

(У “залі” счиняється гармідер: падають крісла, розмова переходить у крик).

Уст. голова: (Плеще в долоні) — Прошу шановних членів тихше. . .

(Чути голоси втихомирювання:) — П-с-т-т.! Ш-ш-! Штось нервово: — Та тихо вже, до холери ясної. . .

Уст. голова: (Голосно дзвонить об склянку з водою, аж та розбивається). — Прошу подавати кандидатів до Президії.

Бандерівець: — Проф. Іван Вовчуцький — голова, д-р Митро Пірчук — секретар і п. Лицар Григорій — член Президії. . .

Уст. голова: — Єсть, записано. . .

Мельниківвець: — Професор Михайло Карбовський — голова, д-р Лис-Квітковський — секретар і п. Ярослав Дайгас — член Президії. . .

Уст. голова: — Єсть, записано. . .

Уердепівець: — Павло Мазар — голова, Юрій Виндич — секретар і проф. Бучинець — член Президії. . .

Уст. голова: — Єсть, записано. . . (По павзі:) — Досі надійшло три листи кандидатів на членів Президії: від бандерівців, мельниківців і уердепівців. . . Чи ще котрась з наших партій має намір виставити своїх кандидатів?

Ундівець: — Від імени найстаршої українсько галицької партії УНДО я є уповноважений скласти таку заяву: ми раді б виставити листу своїх кандидатів, але тому, що в нас немає стільки членів, ми резигнуємо. . .

Соц. радикал: — Я складаю подібну заяву від галицької радикальної партії. . .

Соц. демократ: — Я від соціал-демократичної. . .

Уст. голова: (До публіки) — Слава Богу, а то наші збори тягнулися б хто зна як довго. А тепер, прошу панства, приступаємо до голосування. . . Хто за перший список, руки. . .

Голос: — В справі формальній. . .

Уст. голова: — Прошу. . .

Голос: — Я ставлю пропозицію, щоб дати до помочі Президії одного чоловіка, який числитиме голоси, аби не зайшла якась помилка, або просто шахрайство. . .

Уст. голова: — Хто за таку пропозицію?

У залі: — Всі, всі, всі. . .

Уст. голова: — Хто проти?

У залі: — Ніхто, ніхто, ніхто. . .

Уст. голова: — Хто утримався?

У залі: — Ніхто, ніхто, ніхто...

Уст. голова: — Пропозицію схвалено одногосно. Пане Крикливий, будете допомагати Президії при підрахунку голосів... (З крісла встає гість і підходить до стола Президії). Отже, приступаємо до голосування: Хто є за першу листу?

2-гий Голос: — В справі формальній.

Уст. голова: — Прошу.

2-гий Голос: — Щоб було цілком справедливе підрахування голосів підчас голосування, та щоб не було з тієї причини ніяких непорозумінь, я пропоную дати до помочі Президії ще одного чоловіка: один буде підраховувати голоси спереду, а другий ззаду...

Уст. голова: — Хто за те, щоб Президії дати ще одного чоловіка?

Заля: — Всі, всі, всі...

Уст. голова: — Схвалено одногосно... Пане Верескливий, (у залі встає один з присутніх і йде до стола президії) будете рахувати голоси ззаду... Отже, приступаємо до вибору Президії Зборів: хто за список число I — прошу піднести руки догори (До помічників Президії:) — Прошу докладно підраховувати голоси... Ви, пане Крикливий, рахуйте спереду, а ви, пане Верескливий, обчислюйте ззаду...

Числярі: (Голосно числять) — Раз, два, три, ітд.

Крикливий: (до уст. голови) — 25 голосів...

Уст. голова: — Дякую, а у вас, пане Верескливий?

Верескливий: — Також 25.

Уст. голова: — За перший внесок віддано...

Мельниківець: — В справі формальній...

Уст. голова: — Прошу.

Мельниківець: — Стверджую невірне підрахування голосів. За моїм підрахунком було віддано 22 голоси, а не 25. Прошу переголосувати...

Безпартійний: (Нервово:) — О, вже починається партійна коломийка...

Уст. голова: — Прошу, світлі Збори, повторяємо голосування: хто є за перший список кандидатів, прошу піднести руки догори... (До числярів:) — Прошу рахувати голоси, тільки докладно...

Числярі: (Як перед тим:) — Раз, два, три, — 25...

Крикливий: — 25 голосів, пане голово...

Уст. голова: — А ви скільки нарахували, пане Верескливий?

Верескливий: — Також 25...

Уст. голова: — Дякую. Отже, за перший внесок віддано 25 голосів. Піддаю під голосування листу кандидатів на членів Президії число 2. Хто за той внесок, прошу піднести руки догори.

Числярі: — Раз, два, три... 18. (Один числяр кінчає скорше, другий пізніше).

Крикливий: — Вісімнадцять, пане голово...

Верескливий: — Також вісімнадцять...

Уст. голова: — (До зборів:) — За другу листу віддано...

Бандерівець: — В справі формальній...

Безпартійний: (нервуючись:) — А, щоб ви покисли, з нашим партійництвом...

Уст. голова: — Прошу...

Бандерівець: — За моїм підрахунком віддано не вісімнадцять голосів, як це подали обидва числярі, а тільки 13...

Уст. голова: — Тоді повторимо голосування ще раз. Хто за другу листу кандидатів — руку вгору... Прошу почислити, але уважно й докладно... (Числярі числять).

Крикливий: — Вісімнадцять, пане голово...

Верескливий: — Також вісімнадцять...

Уст. голова: — Отже, за другий внесок віддано вісімнадцять голосів. З черги даю під голосування третій список. Хто за нього — прошу піднести руки вгору... (Числярі числять).

Крикливий: — 21.

Верескливий: — Також 21, пане голово...

Уст. голова: — Дякую. За третю листу віддано...

Уердепівень: — В справі формальній...

Уст. голова: — Прошу...

Уердепівень: — За моїм підрахунком за листу номер 3 віддано не двадцять один, а двадцять два голоси...

Безпартійний: (Не просивши голосу встає і звертається до присутніх у залі): — А най то галицький шлячок трафить... Хіба ж це можна довше терпіти? Та це просто чорт зна що... (До присутніх на сцені:) —

Панове партійники, що ви, подуріли, чи що? Та ж через ваші партійні порахунки годі буде збори докінчити... Апелюю до вас: опам'ятайтеся і...

Бандерівець, Мельниківець, Уердепівець: (Усі разом:) — Пане предсіднику! (3 рази). Прошу відібрати цьому панові голос, бо він не зголосився до слова...

Голоси з "залі": — Хай говорить...

— Краще вам відібрати голос...

— Набридло вже слухати про ваші партійні формальні справи...

— Ач, які! Самі говорять, а чоловікові не дають...

— Хай говорить...

Уст. голова: (До "залі") — Прошу заспокоїтись... (Голосно дзвонить, тоді до Безпартійного:) — Чи ви вже скінчили?

Безпартійний: (Нервово кілька разів устає й сідає. Витирає піт з чола) — Так, скінчив.

Уст. голова: — Повторюємо голосування за 3-тій внесок... Хто за третю листу, руки вгору... (Числярі числять, як попередніх разів).

Крикливий: — 21 голос, пане голово...

Верескливий: — Також 21...

Уст. голова: — Отже, за третій список віддано 21 голос. Таким чином, більшістю голосів до Президії обрано таких панів з листи число один: проф. Іван Вовчуцький — голова; д-р Митро Пірчук — секретар, і п. Лицар Григорій — член Президії. Прошу нову Президію зайняти місце. (Уст. голова відходить від стола президії, а його місце займає Президія).

Безпартійний: (Наче після важких пологів) — Нар-р-е-е-шт-т-і-і-і...

Предсідник: — Приступаємо до наступної точки наших зборів, себто до звітування уступаючої Управи. Слово має уступаючий голова. Прошу, пане голово.

Уст. голова: (Йде до стола президії, кладе стос паперів, одягає окуляри, кланяється до обох боків "залі" і починає читати: Святочні Збори...)

(За той час члени виходять — гуртами й одним — із "залі" на коридор. Одні починають голосно перешіптуватись, інші йдуть до буфету. У "залі" залиша-

ється тільки Безпартійний і ще 2-3 члени).

Падає куртина, виходить конференсьє.

Конференсьє: — Прошу Панства. Коли членів організації не цікавлять звіти, бо всі вони повиходили з залі, (киває головою в сторону "коридору"), то ми, гості, теж не мусимо їх слухати. Краще до того часу, як там почнуться нарікання й виправдування, послухати веселого дотепу. (Розповідає якийсь веселий, відповідний до часу й місця, дотеп. Відкриває трошки куртину й заглядає на сцену). — А тимчасом, прошу панства, вже й звіти скінчилися. (Виходить. Куртина підноситься).

ДРУГА ВІДСЛОНА

(Обстановка та сама, що і в першій відслоні)

Предсідник: — Приступаємо до наступної точки порядку нарад, себто до обрання членів нової Управи...

Один із членів: (Відчиняє двері до "коридору") — Прошу панів. починається вибір нової Управи...

Всі з "коридору", дехто з буфету, наввипередки, з гуркотом, спішать до "залі".)

Предсідник: — Прошу тихше займати місця... Повторяю ще раз: приступаємо до наступної точки Зборів, себто до обрання нової організації... За традицією, яка практикувалася у нас, на рідних землях, вибиратимемо окрему голову, а окремо решту членів Управи... Хто є за те, щоб вибирати окремо голову, а окремо членів Управи, руку вгору...

Зібрані: — Всі, всі, всі...

Предсідник: — Дякую, внесок прийнято одногласно... Прошу ставити кандидатів на голову...

Бандерівець: — Професор Коненко...

Предсідник: (До секретаря) — Пишіть: проф. Коненко... Єсть... (Повторяє це за кожним поданим кандидатом).

Мельниківець: — Професор Микола Гранчастий...

Предсідник: (Як вище.)

Уердепівець: — Професор Бучинець...

Предсідник: (Як вище.)

Ундівець: — Д-р Маньківський...

Предсідник: — (Як вище).
Радикал: — Д-р Максим Стахівенко...
Предсідник: (Як вище).
Бандерівець: — В справі формальній...
Предсідник: — Прошу...
Бандерівець: — Я хочу поставити пп. представникам УНДО й Радикалів запитання: чи їхні партії мають стільки членів, щоб обсадити всі місця членів Управи?
Ундівець і Радикал: — Пане Предсіднику, прошу відібрати цьому панові голос, бо це не є жадна формальна справа...
Предсідник: — Прошу спокійно, панове, прошу спокійно... (Дзвонить).
УСДП'івець: — Д-р Черевань...
Предсідник: — Єсть... (По хвилині). Чи ще хтось має кандидатів? Немає більше?
Голоси: — Немає...
— Ще вам мало?
— На другий рік буде більше...
Предсідник: — Коли немає більше кандидатів, тоді приступаємо до голосування... Хто за першого кандидата, проф. Коненка, прошу підняти руку вгору...
Псевдонім: — В справі формальній...
Предсідник: — Прошу...
Псевдонім: — Прошу не піддавати цього кандидата під голосування, і взагалі, прошу скреслити його з листи кандидатів... Те, що стоїть на його конті, як громадського діяча, не дозволяє, щоб він був головою нового Товариства. Від імени моєї партії прилюдно заявляю, що коли цей добродій буде обраний головою, тоді моя партія вийде з товариства... І ще заявляю, що моя партія тільки тоді залишиться в товаристві, коли головою буде обраний член моєї партії...
2-гий Псевдонім: — Від імени моєї партії заявляю, що коли головою не буде обраний член моєї партії, то ми не тільки виступаємо з товариства, але негайно закладаємо таке саме друге...
Голоси: — Це не по демократичному...
— Це хіба українська демократія...
— А вам хіба не подобається?

Предсідник: — Але ж, панове, прошу заспокоїтись... Головою буде обраний той, хто одержить найбільше голосів...
3-тій Псевдонім: — Тому що на кандидата моєї партії впадо з уст одного присутнього очернення, від імени мого угруповання заявляю, що ми настоюємо саме на кандидатурі цього націого члена, і іншим його не замінимо... При цьому звертаю увагу Шановних Світлих Зборів, що кандидат партії цього добродія був найбільшим хрунем, опортуністом і уголовцем до і після війни... Ганьба йому!
Кілька голосів: — Ганьба! Ганьба! Ганьба!
Предсідник: — Панове, прошу заспокоїтись і не ображати одні других... Приступаємо до голосування. Хто е за першого кандидата — руку вгору...
Ундівець: — Тому, що тут упала формальна образа на кандидата моєї партії, я проти цього рішучо протестую і залишаю збори... (Виходить).
Бандерівець: — Тому, що цей невідомий мені з прізвища добродій вийшов із залі ще поки я встиг зажадати від нього відкликання наклепу на кандидата моєї партії, я не маю що більше на цих зборах робити... (Виходить, за ним ще 2-3 присутніх).
Предсідник: — Але ж, панове! Так не можна... Це ж Загальні Збори Товариства "Душу тіло ми положим за нашу свободу", ціллю якого е служити нашій знедоленій Батьківщині. Прошу також взяти до уваги той факт, що на нас сьогодні звернені не тільки очі Америки, але й очі цілого вільного світу... Пригадую теж, що від того, як ми поведемо себе на сьогоднішніх наших Зборах, залежатиме, чи ми одержимо, чи не одержимо допомогу з "Американського Комітету Приватної Допомоги"... Тому прошу відкласти свої партійні порахунки на пізніше, а тепер вибираймо нову Управу нашого Товариства...
Безпартійний: (Перебиває Предсідника, нервується) — Панове партійні, через ваші закукурічені сварки, українське безпартійне громадянство вже просто не може дальше витримати...
Предсідник: (Сердито) — Пане Безпартійний, ви не маєте голосу...

Безпартійний: — А то чому? Та ж нас, безпартійних, найбільше...

Предсідник: — Так, але ви не зорганізований. Закладіть партію, тоді матимете якийсь політичне значення...

Урдепівець: — Прошу слова...

Предсідник: — Прошу...

Урдепівець: — Від імени моєї партії заявляю, що коли голова і взагалі ціла Управа не буде з моєї партії, то ми виступаємо з товариства і з цілого демократичного об'єднання...

Предсідник: — Але ж, дорогий добродію, я вже раз заявляв, що головою і цілою Управою Товариства будуть ті, кого вибере більшість наших членів... Ми живемо в демократичній країні, і вже бодай тому мусимо дотримуватись демократичних засад...

Урдепівець: — В такому разі, моя присутність тут більше непотрібна. (Виходить, за ним 2-3 члени).

Предсідник: (Розводить руками) — Але ж, панове, але ж, мої панове, до чого воно, властиво, йдеться?...

Безпартійний: — Пане предсіднику, в справі формальній...

Предсідник: — Прошу...

Безпартійний: — З огляду на те, що вже пізня година, (дивиться на свій ручний годинник), а завтра рано усім нам треба йти до праці, я пропоную кінчати збори...

Предсідник: (Дивиться на свій годинник) — Ой, справді, друга година ночі... Увага, прошу зібраних, увага! (Плеще в долоні). Тому, що вже пізня година, і тому, що наші члени розсварилися й розійшлися додому так, що навіть немає повного кворуму, і не буде з кого вибрати Управи, є пропозиція перервати збори. Але я додаю, з тим, що продовжуватимемо їх на другу неділю. Хто за цю пропозицію — руки вгору...

Присутні: — Всі, всі, всі.

Предсідник: — Пропозицію прийнято одногосно.

Завіса падає, але за хвилину підноситься.

(На сцені з'являються всі зібрані. Співають:)

Всі: — Душу тіло ми положим...

Предсідник: — За що?

Всі: — За партію свою, і покажем, і покажем...

Предсідник: — А що?

Всі: — Що я, лиш я, буду головою. (Кожен показує пальцем на себе).

Завіса

ЧАСТИНА ДРУГА

ЗБОРИ НА ПРОВІНЦІЇ

(Діється в містечку "Сліпівавн", Н. Й., але може діятися в кожному іншому провінційному містечку в Америці).

Обстановка та сама, що і в першій частині. За столом президії сидить уступаючий голова, в "залі" члени. При піднесенні куртини всі півають:

Моя хата скраю, нічого не знаю —

Складаю доляри — а на інше чхаю... (2 рази)

Уст. голова: — Високостойні гості (кланяється), вельмишановні представники місцевих українських організацій, товариств, братств і сестрицтв (кланяється кілька разів), шановні члени! Відкриваю 3-ті з черги Загальні Річні Збори товариства "Моя хата скраю", що дуже розповсюджене серед нашої еміграції по цілій Америці, а також має свої численні відділи й філії по всіх частинах земної кулі, всюди, де проживають українські люди. Як уступаючий голова, мушу з сумом ствердити, що діяльність нашого дуже розповсюдженого й заслуженого товариства за минулий рік, у порівнянні з попередніми роками, дуже підупала. Коли наші члени були бідніші, вони ще горнули до організації, і тоді можна було щось зробити. Але тепер, коли всі розбагатіли, коли кожен один має телевізію, кожен четвертий має кару, і кожний десятий має гавз, — годі їх на якісь збори зтягнути. Через те в минулому році спромоглися ми ледве на одну Святочну Академію, але і та, на превеликий жаль, відбулася майже в порожній галі, бо наші члени воліли вацювати телевізію, аніж прийти на свято. Ще гірше стоїть справа фінансової діяльності: каса товариства не тільки порожня, але ми ще мусіли зтягнути позичку на оплату домівки й світла в Українському Клубі. Причина: цілковита неплат-

ність наших членів. Заявляю, що коли наші члени далі будуть такі байдужі до сплачування членських внесків, тоді доведеться припинити діяльність нашого заслуженого товариства. Та про це докладніше звітуватиму пізніше. Тепер приступаємо до наступної точки програми зборів, до вибору Президії Зборів. Прошу подавати кандидатів. (Тут більше число членів одинцем і гуртами виходять на "коридор", деякі заходять до буфету).

1-ший голос: — Я пропоную на членів Президії таких панів: Др Грубий — голова; мгр. Тонкий — секретар і п. Микола Неплатник — член Президії.

Уст. голова: — Хто є за цих кандидатів — руку вгору...

2-гий голос: — Їх немає в залі, вийшли...

Уст. голова: — Тоді прошу ставити інших кандидатів... (Знову кілька членів виходять до буфету).

1-ший голос: — Проф. Шкрабайло, п. Крикунець і п. Критикайло...

Уст. голова: — Хто за цих кандидатів, прошу піднести руку вгору...

3-тій голос: — Неприсутні в залі, вийшли...

Уст. голова: — Прошу ставити інших кандидатів...

4-тій голос: — Петро Лівиний, Іван Безвідповідальний і Луць Балакайло...

(Знову трое членів готуються до виходу).

Уст. голова: — Але ж, панове, прошу не виходити, прошу дати себе вибрати... Та ж хтось врешті мусить увійти до Президії, щоб ми могли провести Збори... Зрештою, Президія — ще не страшне. Це тільки на сьогодні, не на цілий рік...

3 члени: (Ті, що готувалися виходити, сідають і зрезигновано махають руками). — Та хай уже вибирають... — Яке нещастя, що не встигли вийти... — А я вам говорив: виходіть скорше!...

Уст. голова: — Хто за те, щоб панове Лівиний, Безвідповідальний і Балакайло проводили сьогодні наші Збори, прошу піднести руку вгору...

Присутні: — Всі, всі, всі...

Уст. голова: — Дякую, обрано одногolosно... Прошу панів зайняти місця і далі провадити збори. (Робить місце при столі президії, забирає свої папери й відходить. За столом сідає новообрана Президія).

Предсідник: — Широ дякуємо за обрання, але ми були б більше вдячні, якби були обрані інші... А тепер приступаємо до наступної точки нарад, себто до звітів уступаючої Управи.

Один з тих, що були вийшли до буфету, повертається й заглядає у двері нарад: — Панове, (до тих, що на коридорі і в буфеті:) небезпека минула, Президія вже обрана...

(Всі з коридору й буфету, — вертають до залі).

Предсідник: — Приступаємо до наступної точки наших зборів, себто до звіту уст. Управи. Слово має уступаючий голова. Прошу, пане голово!

Уст. голова: — (Вертає до стола президії, кладе стос паперів, одягає окуляри, кланяється і починає звітувати): Світлі Збори...

(Падає завіса, виходить конференсьє. Кінчається, як і в першій частині.)

ДРУГА ВІДСЛОНА

Предсідник: — Приступаємо до наступної точки нашої програми, себто до виборів нової Управи... За давнім звичаєм, пропоную вибирати окремо голову Товариства, а окремо решту членів Управи... Хто є за таку пропозицію, прошу піднести руки вгору...

Члени: — Всі, всі, всі, , , ,

Предсідник: — Дякую, пропозицію прийнято одногolosно. Прошу ставити кандидатів на голову... (Тут знову присутні починають поодиноці виходити з залі на коридор та до буфету.)

1-ший голос: — Я пропоную на голову пана доктора Чепурного...

Предсідник: (до секретаря) — Прошу нотувати... Єсть...

2-гий голос: — Я виставляю кандидатуру пана магістра Вистроєного...

Предсідник: — Єсть...

3-тій голос: — Пана професора Хвальковатого...

Предсідник: — Єсть... Чи ще хтось ставить кандидатів?

4-тій голос: — Петро Критикайло...

Предсідник: — Петро Критикайло... Єсть... Ще хтось має кандидатів? Немає більше? Так? Тоді замикаємо листу кандидатів на голову і приступаємо до голосування... Хто є за те, щоб головою Товариства "Моя ха-

та скраю" був пан д-р Чепурний? — Прошу піднести руки вгору . . .

Голос: — В справі формальній . . .

Предсідник: — Прошу.

Голос: — Звертаю увагу Президії і достойних Зборів, що кандидат на голову, п. д-р Чепурний, неприсутній у залі, а статут каже, що без згоди кандидата не можна вибирати його до Управи, а тим більше на голову.

Предсідник: — Немає п. д-ра в залі? (Розглядає присутніх). Мені здається, я тільки що його тут бачив. Де ж він подівся???

Голос: — Він тут був, але перед хвилиною вийшов . . .

Предсідник: — В такому разі прошу покликати . . .

Хтось з присутніх (виходить на коридор і голосно кличе): — Пане докторе Чепурний, пане докторе Чепурний!

Д-р Чепурний: (Виставляє голову з буфету): — А що там таке?

Хтось: — Вас кличуть у залю . . .

Д-р Чепурний: — Прошу сказати, що я зараз прийду . . . (Вертаять у залю. Першим той, що кликав, по хвилині за ним д-р Чепурний).

Д-р Чепурний: — Прошу, пане Предсіднику, в чому справа?

Предсідник: — Вас поставлено в кандидати на голову нашого заслуженого Товариства. Чи ви, пане докторе, приймаєте кандидатуру?

Д-р Чепурний: — Ні, дуже дякую, але я ніяк не можу прийняти цього відповідального становища... Прошу вибирати когось іншого . . .

Предсідник: — Чи світлі Збори можуть знати, чому ви не можете бути головою?

Д-р Чепурний: — Як багатьом із присутніх мабуть уже відомо, я оце вчора купив другий гавз, отже, в мене стільки тепер господарських турбот, що мені ніяк не вистане часу на виконання почесної громадської функції... (Сідає, до глядачів): Ще мені тої біди треба на мою голову!..

Предсідник: — Так тоді ставлю під голосування іншу кандидатуру... Хто є за те, щоб головою нашого товариства був пан магістр Вистроєний?

Голос: — Немає в залі...

Предсідник: — Теж немає? Та тільки що був . . .

Голос: — За хвилину вийшов . . .

Предсідник: — Прошу негайно покликати. Скажіть, Збори кличуть . . .

Хтось із членів: (Виходить на коридор, кличе): — Пане магістре Вистроєний, кінчайте і ходіть у залю!

Мгр. Вистроєний: (З буфету) — Хто там, прошу?

Хтось з членів: — Вас Збори кличуть...

Мгр. Вистроєний: — Зараз, зараз... (Обидва входять у залю, наперед член, пізніше мгр. Вистроєний).

Мгр. Вистроєний — Прошу, пане Предсіднику . . .

Предсідник: — Вас, пане магістре, поставили кандидатом на голову товариства. Чи ви погоджуєтесь стати головою?

Мгр. Вистроєний: — Ні, дуже дякую за честь (кланяється Президії і Зборам), але я не можу прийняти цього важливого становища...

Предсідник: — Чи можете подати причину, чому не можете прийняти?

Мгр. Вистроєний: — З родинно-фамілійних причин, прошу панства.

Предсідник: — Таж у вас немає дітей, пане магістре, то вам ніщо не перешкоджає стати головою . . .

Мгр. Вистроєний: (до голови) — Якраз тому, пане Предсіднику, не можу, що у мене немає дітей... Для тих чоловіків, які мають дітей, краще віддаватися громадській роботі, бо їхні жінки є зайняті дітьми... А тому, що у нас немає дітей, моя дружина все потребує товариства... Я мушу піти з нею і до кіна, і в гості, і на відвідини... Коли я сам кудись піду і жінки не візьму з собою, то вона тиждень зі мною не говорить... "Що ж я, вдова, чи що, щоб сама в хаті сиділа..." Ні, я ніяк не можу, прошу вибрати когось іншого... (Сідає, в сторону): Краще ходити на рибу, ніж клопотатися організацією...

Предсідник: — Дякую, пане магістре... В такому разі ставлю під голосування третього з черги кандидата — пана професора Хвальковатого . . .

Голос: — Немає в залі, вийшов . . .

Предсідник: — І цей вийшов? А це ж що таке? Забагато, панове члени, пива сьогодні понапивалися, чи що? Прошу покликати...

Хтось із членів: (виходить, кличе) — Пане професоре, пане професоре!

Професор: (з буфету) — Агов! Що там таке?

Голос: — Вас передсідник кличе . . .

Професор: (Виставив голову) — Скажіть, будь ласка, що за хвилину прийду, хай...
(Входять обидва, як попередньо).

Професор: — Ви кликали мене, пане Предсіднику?

Предсідник: — Вас, пане професоре, запропонували Збори на голову товариства. Чи ви погоджуєтесь з пропозицією?

Професор: — Спасибі, але я ніяк не можу . . .

Предсідник: — Чи можуть Збори знати, чому не можете?

Професор: — З родинно-фамілійних причин, пане Предсіднику... Як вам відомо, у мене є троє малих діток, і я мушу помагати моїй дружині їх виховувати... Тому в мене просто немає часу на громадську роботу. Хай хтось інший буде.. (Сідає, в сторону): Краще піти до інженера Федеративного пограти в карти, ніж по цих дурних засіданнях тягатись.

Предсідник: — В такому разі лишається останній кандидат — це пан Петро Критикайло . . .

Критикайло: — Прошу слова . . .

Предсідник: — Прошу.

Критикайло: — Я не приймаю кандидатури.

Предсідник: (Уже' нервово) — Але ж, мої панове, до чого воно йде? Усі зрікаються, всі резигнують, всі відмовляються.. Що ж це таке?.. Хтось, нарешті, мусить дати себе вибрати. Хтось мусить узяти на себе обов'язок послужити громаді... Таж ми, прошу панства, якась політична еміграція!..

Критикайло: — Я, прошу шановні Збори, ніяк не можу...

Предсідник: — Чому ж це ви не можете?

Критикайло: — Я, себто моя особа, така скромна, що аж ніяк не надаюся до проводу, значить, до командного складу. Від простої роботи я, значить, не відмовляюся, робитиму все, що треба буде, але за головуство, значить, дякую.. Хай хтось інший буде... (Сідає, в сторону) : Краще інших критикувати, як самому працювати...

Предсідник: (Розводить руками) — В такому разі прошу називати нових кандидатів на голову . . .

1-ший голос: — Я пропоную Луку Пустохвала.

Пустохвал: — Дякую, не приймаю . . .

2-гий голос: — Микола Язикомел . . .

Язикомел: — Дякую, я зрікаюся!

3-тій голос: — Микита Незадоволений!

Незадоволений: — Не приймаю..

4-тий голос: — Прохор Самогонник..

Самогонник: — Спасибі, резигную . . .

Предсідник: (За кожним разом, як чує відмову, знизує раменами й киває головою та дивиться на свого ручного годинника) — Шановні Збори! Тому, що вже пізня година, десять по другій, а ми ще досі не вибрали голови, і завтра рано треба всім нам іти до роботи, я пропоную перервати сьогодні Збори з тим, що продовжуватимемо їх другої неділі... Хто є за цю пропозицію, прошу піднести руки вгору..

Всі присутні: — Всі, всі, всі!..

(Завіса падає, всі актори збираються на сцені, співають):

А ми в Америці
Добре ся філюєм, добре ся філюєм . . .
Купуємо гавзи й карі
Вкраїною ся тай не бадеруєм,
тай не бадеруєм! . . .

Кінець.

ЧИ ПЕРША УКРАЇНЬСЬКА КАРИКАТУРА?

Якщо б хтось хотів устійнити точну дату, від якої почалась українська карикатура — завдання не легке! Поминаючи те, що тут, на еміграції не розпоряджаємо відповідними архівами, трудність доказової праці полягає в тому, що сьогодні важко з цілковитою точністю ствердити, що той чи інший рисунок представляє якраз першу українську карикатуру. Щоб не було мильного розуміння, йдеться не про те, що важко устійнити таку карикатуру з рисунку. Ні! Трудність полягає в тому, що тоді, як в літературній діяльності маємо цілий ряд більших чи менших творів з гумору і сатири, з ділянки карикатури такої спадщини не маємо. Правда, є деякі рисунки з козацької доби, як от звісний малюнок, де двоє козаків б'ються на кулачки, а під рисунком підпис: "Двое дурнів б'ються, а третій дивиться", але вони не розв'язують проблеми першої української карикатури.

Ще більша трудність, чим устійнення першої української карикатури, повстає в устійненні прізвищ малярів, які почали впроваджувати цей жанр у наше малярство. Вартувало б, отже, щоб цією справою, — так устійненням першої української карикатури, як теж і ствердженням автора її, — зайнялися наші дослідники старовини, історії і літератури.

Щоб цю справу зрушити з мертвої точки, наш співробітник, артист - графік, п. Віктор Цимбал, знайшов у "Новгородсько - Псковському Зборнику" (XI - XII ст.) карикатуру, яку, хто зна, чи не прийдеться зачислити, як першу українську карикатуру. Правда, ця справа вимагає перепроведення дослідів, а їх зараз не легко перепровести... Все таки треба сприйняти факт, що осередком культурного рівеня в XI - XII сторіччю була на Сході Європи Київська Русь, отже, беручи справу послідовно, рисунок в "Новгородсько - Псковському зборнику" міг виконати лише якийсь маляр, або чернець, який вивчав малярство у Києві. З того можна у дальшому робити висновок, що в Києві у той час форма жарту була розвинена високо, бо рисунок виконаний добре. Що ж являє собою ця карикатура? Ото ж під деревом спить ледащо. Побіч лежить рикаль, знаряддя праці. А вище рисунку, у старослов'янській мові напис: "Діятель тру-

— Панно Лідусю, маю для вас малесеньку несподіванку...

диться". Уявляємо собі, як тодішні русичі сміялись з рисунку, побачивши оттакого "діятеля" (робітника) підчас праці...

Звичайно, цих кілька рядків не розв'язує проблеми, яку ми сьогодні заторкнули. Але якщо ця коротенька довідка дасть товчок нашим ученим до розв'язки проблем, про які згадано вище, роля її буде вповні виконана.

С. Ю.

УСПІХ З НАВЧАННЯ

На коронацію англійської королеви прилетів літаком один з начальників африканських племен. На летовищі окружили його журналісти.

— Як їхалось, вашій достойності?

Чорний достойник заскреготів, засвистав, зашипів, і врешті відповів чистою англійською мовою:

— Дякую, дуже добре.

— Як надовго задумуєте лишатися в Лондоні?

Достойник знову видав з себе свист, хропіт, скрегіт, і відповів по-англійськи:

— Думаю, що два тижні.

— А де ви навчились так добре говорити по-англійськи? — питає якийсь цікавий журналіст.

Знову повторилась серія свистів, скреготів, і врешті впала відповідь:

— З радіо, на коротких хвилях!

Микола ПОНЕДІЛОК

"НЕЗАЛЕЖНИЙ ДЕЛЕГАТ"

За кілька хвилин чергове засідання восьмої сесії загальних зборів Об'єднаних Націй почне свою працю.

До залі заходить делегація Советського Союзу: Вишинський, Малік, Зарубін і Царапкін. Всі крокують насуплено, із сціпленими зубами і грубими пачками паперів під руками.

За ними показується делегація Советської України: Барановський, Паламарчук та професор Кривень. З них жадний не має паперів, хоч усі теж нахмурені і, зрозуміло, з затисненими зубами.

Сіли.

Андрій Вишинський кашлянув, Негайно Малік, Зарубін і Царапкін теж закашляли. Це почув головний делегат України — Барановський. Він штовхнув Паламарчука, той Кривеня — і всі разом теж трохи покахикали. Сьогодні перше слово припадає голові української советської делегації — Барановському.

Барановський йде на підвищення й стає недалеко від Андрея Вишинського.

— Підкажіть мені, товаришу Андрею Ягуаровичу, а то я можу оскандалитися...

— Візьміть себе в руки, товаришу Барановський! Ви — делегат незалежної радянської України.

— Єсть, товаришу Вишинський!

— А як у тебе з вухами, товаришу Барановський?

— Слабувато. На праве не дочуваю.

— Нічого. Я буду голосніше підказувати. Іменем комуністичної партії починай промову! Катай!

— Єсть, товаришу Вишинський! Гм... кхи... Зібрання Об'єднаних Націй!

— Слухай, Барановський, кажи: "Шановне зібрання". Я дозволяю.

— Гм... вибачте. Шановне зібрання Об'єднаних Націй... Я, як голова делегації незалежної радянської України, вітаю Вас від українського уряду з Москви.

— З Києва, товаришу Барановський!

— О, так, з Києва. І бажаю...

— Голосніше кажи, Барановський!

— Есть! І бажаю голосніше говорити, щоб...
— Ти вже кричиш, Барановський!
— Есть! Голосніше говорити, щоб не кричати...
— Не плети дурниць! Вимагай зараз же прийняття червоного Китаю до Об'єднаних Націй! Надхненно кажи, обурюйся!

— Так точно! Гм... Шановна Сесіє! Я обурююся до глибини душі спробою прийняти червоний Китай до Об'єднаних Націй...

— Що ти, Барановський? Навпаки, навпаки!
— Добре, товаришу Вишинський. Зараз, лише піт вистру. Гм... Шановна Сесіє, я вже не обурююся червоним Китаєм, навіть навпаки, радію...

— Бий себе в груди від радості, чуєш?
— Чую, Андрею Ягуаровичу! Кхи... І б'ю себе в груди, шановна Сесіє!

— Давай далі пропозицію, Барановський!
— Добре. Також вношу пропозицію зняти з порядку денного восьмої сесії загальних зборів розгляд справи про невольничу працю в Радянському Союзі і в країнах червоної демократії.

— Залиш, Барановський, Радянський Союз, кажи про народні демократії.

— Есть! Гм... Шановна Сесіє, я залишаю невольничу працю в Радянському Союзі і переходжу до країн народної демократії...

— Що ти говориш, Барановський! На Сибір підеш! Про щасливі народні демократії кажи.

— Есть, казати! Кхи... Сесіє! Всі народні демократії підуть на Сибір. Ніякої невольничої праці нема ні в Румунії, ні в Польщі, ні в Болгарії, ні в Югославії.

— Облиш Югославію, Барановський! Ти про неї нічого не знаєш.

— Слухаю, товаришу главдипломате! Е-е-е, вибачте Сесіє, я про Югославію нічого не знаю. Знає товариш Вишинський. Я лише добре знаю про невольництво, чи пак рабство, в Румунії і інших щасливих демократіях.

— Замовкни!
— Есть! Е-е, вибачте, Сесіє, я, як незалежний український делегат, замовкаю.

— Говори про Україну, товаришу Барановський!

— Шановна Сесіє, я ще не замовкаю. На Україні невольничої, чи пак рабської, праці нема. Абсолютно нема.
— Є щасливе життя, товаришу Барановський. Пригадай...

— Що, товаришу Вишинський? Не дочуваю...
— Облиш рабську працю, валяй про щасливе життя.
— А-а-а... Есть! Продовжую, шановна Сесіє! На Україні нема рабської праці, хоч, правда, є щасливе життя,
— Докінчуй фразу!

— Що?
— Фразу докінчуй! Як говориш про щасливе життя, не говори про рабство. Докінчуй фразу...

— Есть!... Шановна Сесіє, я й кажу, щасливе життя на Україні є рабство в докінченій фразі...

— Замовкни, Барановський! Я казав тобі— докінчуй фразу!

— Харашо, товариш Вишинський!... Шановна Сесіє, я закінчую зразу...

З місця зірвався Вишинський із стисненими кулаками.
— Шановна Сесіє, в делегата незалежної радянської України голова розболілася. Товаришу Барановський, правда, що вас болить голова?

— А звідки мені знати, товаришу Вишинський. Ви ліпше знаєте, чи в мене болить голова, чи ні. Я не знаю

— Отож, я знаю, що болить... Я, шановна Сесіє, за згодою делегата незалежної України, перебираю його слово. Ви, делегате Барановський, віддаєте ваш незалежний голос?

— Зрозуміло, віддаю. Я думаю, що скоро вам віддам і душу...

— Душу пізніше, товаришу Барановський, пізніше.
І Вишинський за делегата України виголошує промову. Барановський сів ні живий біля Паламарчука і професора Кривеня. Паламарчук жалісно зиркнув на старшого колегу і промовив:

— Ти вже, Барановський, покійник.
Барановський в задумі відповів:
— Погиб я. А все через слух. Делегатові незалежної радянської України треба добрі вуха мати. А я на одне не дочуваю...

І зігнувся в три погібелі...
І зарідав.

З СЕРІЇ ПОМИЛОК ЗА ЗАЛІЗНОЮ ЗАВІСОЮ

Якась американка приїхала до Праги відвідати свою рідню. Там несподівано й померла. Американські свояки спровадили тіло до Нью-Йорку. Коли відкрили домовину, щоб в останнє попрощатись з покійною, із острахом ствердили, що в труні лежить советський генерал. Телеграфують до Праги:

“Генерал замість нашої тети в домовині. Де тета?”

За тиждень наспіла відповідь:

“Тета в Москві”.

Свояки висилають телеграму до Москви:

“Де наша тета? Що зробити з генералом?”

Відповідь з Москви:

“Поховайте генерала, як хочете. Тета похована з військовими почеснями”.

— А тепер покажи мені зараз те місце, де ти це знайшов...

З М І С Т :

Слово до читачів	3
Новорічне	5
Календарна частина	6 — 29
Що ми робити повинні?	31
Еней: Політична елегія в ССРСР	33
Майк Нетеч: Другий З'їзд	35
Юрій Тис: Слово о полку Ігореві	41
Капустяна голова	43
Микола Понеділок: Будинок відпочинку	46
Проф. Павло Зайцев: Шевченко в карикатурі	55
Акакій Шпилька: Непорозуміння	62
Пантелеймон Пічка: Трагедія під вікном	65
В лісі	73
Серафима Гусочка: Герой Сов. Союзу	75
Інтерв'ю	76
Розмова порядного русина з малоросом	79
Юрій Тис: З нотаток бібліофіла	82
Л. Т.: Невинне подружжя	85
Анатоль Галан: “Велика жовтнева”	87
Ікер: Така собі фантазія	94
Степан Вусатий: Еміграційні Загальні Збори	99
С. Ю.: Чи перша українська карикатура?	117
Микола Понеділок: “Незалежний делегат”	119

ЯКЩО ХОЧЕТЕ ЗНАТИ

ЯК

творилась І. Дивізія УНА?
було на вишкoлі в Нойгамер?
проходив бій під Бродами?
то було на Словаччині?
закінчилась 2-га світова війна?

Замовляйте

“ЩОДЕННИК НАЦІОНАЛЬНОГО ГЕРОЯ
СЕЛЕПКА ЛАВОЧКИ”

Книжка ця, ілюстрована знаним карикатуристом
А. КЛИМКОМ, появиться вже незадовго на книжково-
му ринку.

**ЗАБЕЗПЕЧТЕ СОБІ ВИСИЛКУ “ЩОДЕННИКА”!
ЗГОЛОШУЙТЕСЬ У КОЛЬПОРТЕРИ!**

Увага! Видавництво “Мітла” поверне гроші за книж-
ку кожному, хто купить її, перечитає “від дошки
до дошки”, й ані разу не засміється.

ЧИТАЙТЕ!

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ!

“УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО”

Орган Т-ва “ПРОСВІТА” в Аргентині

“УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО” — ЦЕ ПЕРША
УКРАЇНСЬКА ГАЗЕТА В АРГЕНТИНІ

Виходить кожного тижня та подає вісті з Рідних
Земель і з життя українців в усьому світі

Річна передплата — 35.— арг. пезів.

o o = o o

“UKRAINSKE SLOVO”

c. Soler 5039

T. E. 71-9212

Buenos Aires

República Argentina

УКРАЇНСЬКА СТОЛЯРНЯ

“ЛЬВІВ”

— МИКОЛИ ХАМУЛЯКА —

виробляє:

двері, вікна та всі інші будівляні роботи, як також ви-
конує шафи в стінах та під водотягами. Всі роботи
.. виконуються з добрих матеріалів, даючи за них ..
запоруку.

Перед тим, як приступите до будови власної хати
зверніться за інформаціями до:

CARPINTERIA MECANICA
— de —

NICOLAS CHAMULAK

c. Ramallo 2633

T. E. 70-8539

Buenos Aires

За Українську Самостійну Соборну Державу!
ВОЛЯ НАРОДАМ! ВОЛЯ ЛЮДИНІ!

ЧИТАЙТЕ
суспільно - політичний місячник

‘Визвольний Шлях’

провідний орган українського визвольного руху.

“ВИЗВОЛЬНИЙ ШЛЯХ” — організатор провідних кадрів ревлюційної боротьби проти окупантів України.

“ВИЗВОЛЬНИЙ ШЛЯХ”

Видає:

УКРАЇНСЬКА ВИДАВНИЧА СПІЛКА В ЛОНДОНІ

Адреса Адміністрації:

237 Liverpool Road, London, N. 1.

Адреса Редакції:

Minster Road, London, N. W. 2.

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ **“ВИЗВОЛЬНИЙ ШЛЯХ”** і заохочуйте до передплати своїх друзів.
Однорічна передплата в Аргентині вносить всього 24.— арг. пези.

Замовлення просимо надсилати на адресу представника **“В. Ш.”** в Аргентині:

Sr. Olexa Buniij
c. Warnes 2256
OLIVOS FCNBM
Prov. Buenos Aires

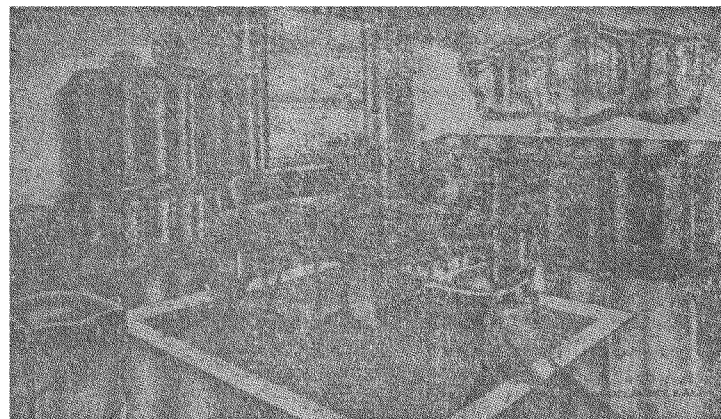
Ф А Б Р И К А М Е Б Л І В
ВОЛОДИМИР ВЕЖБИЦЬКИЙ
ПОРУЧАЄ ПЕРШОРЯДНІ ВИРОБИ:

— + М Е Б Л І + —

у стилі французькому = у стилі англійському

Гварантована якість матеріялу!

Солідна робота!

FABRICA DE MUEBLES

+** de **+

W. WIERZBICKI

Pasaje Lobos 4341 T. E. 69-5470 Buenos Aires

(altura: Segurola 1350)

Materiales de Primera

Precios Modicos

ЧИТАЙТЕ! ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ!

**ПЕРШИЙ ЖУРНАЛ ГУМОРУ І ПОЛІТИЧНОЇ САТИРИ
НА АМЕРИКАНСЬКОМУ КОНТИНЕНТІ**

“МІТЛА”

ЯКИЙ ВЖЕ ШОСТИЙ РІК ВИХОДИТЬ В АРГЕНТИНІ

Кожне число багато ілюстроване

У журналі “Мітла” співпрацюють кращі українські мистці - карикатуристи, письменники, поети і журналісти.

Річна передплата вносить всього 20.— пезів
В Англії і Австралії 12 шіл.
В ЗДА і Канаді 1.50 доляр
В Бразилії40 круз.
В інших країнах . . . рівновартість 1.50 ам. доляра

Жадайте показових примірників для себе і своїх друзів!

о о = о о

Замовлення і передплату шліть на адресу:

LA ESCOVA
Casilla de Correo 7
(Sucursal 7)

BUENOS AIRES Rep. ARGENTINA

Хто “Мітлу” читає,
той смутку не має!

CURTIEMBRE

у

Fábrica de Plantillas

ВОЛОДИМИР КРУК

ГАРБАРНЯ і ФАБРИКА СПОДІВ

поручає Українській Колонії

та купцям свої услуги

І ПЕРШОЯКІСНИЙ ТОВАР

V L A D I M I R O K R U K

CONESA No. 2132 T. E. 20 - 9584 Part. 4 de JUNIO

VALENTIN ALSINA

ВИДАВНИЦТВО

БУЕНОС - АЙРЕС